

49

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημερήσια Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

Β' ΕΚΔΟΣΗ

Ετος 93ο ■ Αρ. φύλλου 27.904 ■ Ιδρυτής: Γ. Α. Βλάχος

ΑΘΗΝΑ, ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2011

www.kathimerini.gr • € 2,00 • Με τις προσφορές € 4,00

ΦΑΚΕΛΟΣ

- Τι θα ισχύσει για την 6η δόση
- Τι θα συμβεί με το PSI αν δεν ψηφιστεί το νέο Μνημόνιο
- Πίεση από Ε.Ε. για άμεση υλοποίηση της συμφωνίας της 27ης Οκτωβρίου
- Πώς έλαβε την απόφαση για δημοψήφισμα ο κ. Παπανδρέου
- Τι διημέριθνε στις Κάννες
- Πώς κινήθηκαν οι βουλευτές της συνεννόησης
- Το χαοτικό 48ωρο στο ΠΑΣΟΚ
- Τα διλήμματα και τα νεύρα της Συγγρού

Σελ. 4 έως 15

ΣΗΜΕΡΑ

ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΗ PUBLIC ISSUE

Θα ήταν χειρότερα χωρίς το ευρώ πιστεύει το 67%

Το 67% των Ελλήνων -σύμφωνα με δημοσκόπηση της Public Issue για την «Κ»- θεωρεί ότι τα πράγματα θα ήταν μάλλον χειρότερα αν η Ελλάδα εγκατέλειπε το ευρώ. Η γνώμη για την Ε.Ε. παραμένει θετική (55%), αν και υποχωρεί σε σχέση με προηγούμενες μετρήσεις. Σελ. 12

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Τι θα μας περιμένει αν γυρίσουμε στη δραχμή;

Τι θα συμβεί στην περίπτωση που επιστρέψουμε στη δραχμή; Η «Κ» απαντά σε όλα τα κρίσιμα ερωτήματα για τις επιπτώσεις μιας τέτοιας εξέλιξης στην καθημερινότητά μας. Σελ. 14

ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ TUFTS

Δέκα χρόνια της έδρας «Κων. Γ. Καραμανλής»

Δέκα χρόνια γόνιμης, «πρεσβευτικής» παρουσίας συμπλήρωσε η έδρα «Κων-σταντίνος Γ. Καραμανλής», στο Πανεπιστήμιο Tufts, στη σχολή διεθνών σχέσεων Fletcher School στις Ηνωμένες Πολιτείες. Σελ. 29

ΓΕΝΙΑ ΤΟΥ '12»

Η κρίση συμπαράσχει Ευρωπαίους πολιτικούς

Καταλύτης εξελίξεων, η κρίση χρέους συμπαράσχει το 2011 κυβερνήσεις και πολιτικές ηγεσίες μικρότερων χωρών της Ε.Ε. και προανήγγειλε την έξοδο πολιτικών προσωπικοτήτων του ευρωπαϊκού πυρήνα στο εγγύς ή το απώτερο μέλλον. Σελ. 16

Παζάρι πάνω στον «Τιτανικό»

Ανοικτά όλα τα ενδεχόμενα για κυβέρνηση ευρύτερης αποδοχής

Εγκλωβισμένη στο «σημείο μηδέν» και με την απειλή της χρεοκοπίας να επικρέμαται, εμφανίζεται η χώρα, καθώς οι ενδείξεις έως νωρίς χθες το βράδυ απομάκρυναν το ενδεχόμενο ευδω-σας του εγχειρήματος για τη συγκρότηση κυβέρνησης ευρύτερης συνεργασίας. Το όλο σκηνικό παρέπεμπε σε «πολιτικό παζάρι πάνω στον Τιτανικό», με σημεία τριβής το περιεχόμενο της εντολής, τη σύνθεση και τον χρονικό ορίζοντα της νέας κυβέρνησης. Ο πρωθυπουργός Γιώργος Παπανδρέου επισκέφθηκε χθες τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κάρολο Παπούλια προκειμένου να κινήθούν οι σχετικές διαδικασίες, ενώ συνεργάτες του ανέφεραν ότι δεν διεκδικεί θέση στην όποια νέα κυβέρνηση.

Ο πρόεδρος της Ν.Δ. Αντώνης Σαμαράς, ο ο-

ποίος θα μεταβεί σήμερα στο Προεδρικό Μέγαρο, δήλωσε ότι η πρότασή του για σχηματισμό μεταβατικής κυβέρνησης «παραμένει στο τραπέ-ζι» και υπογράμμισε ότι αποδέχεται την απόφαση της 27ης Οκτωβρίου, τους στόχους της σύγκλι-σας και τις διαρθρωτικές αλλαγές, «όπως ακρι-βώς έκανε πριν από τις εκλογές και ο σημερινός πρωθυπουργός της Πορτογαλίας». Η συγκεκρι-μένη δέσμευση ερμηνεύεται ως απάντηση στις εντονότερες επικρίσεις που δέχεται για την αρ-νητική στάση του από την Ε.Ε. και τα διεθνή ΜΜΕ. Ενδεικτικά ήταν χθεσινή δήλωση του συ-ντονιστή εξωτερικής πολιτικής του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, Ελμαρ Μπροκ, ότι «η στάση του Αντώνη Σαμαρά έναντι της χώρας του είναι ανεύθυνη». Πάντως, ο πρόεδρος της Ν.Δ. κατέ-

ληψε εμμένοντας στη διεξαγωγή εκλογών για να επιστρέψουμε στην ομαλότητα.

Τις διεργασίες στην Ελλάδα παρακολουθούν άλλωστε στενά οι ηγέτες της Ε.Ε., που έχουν στεί-λει διπλό «μήνυμα»: Πρώτον, δεν είναι δυνατή η ψήφισή του PSI plus, που προβλέπει η απόφαση της 27ης Οκτωβρίου, αν δεν έχει συμφωνηθεί το νέο Μνημόνιο. Δεύτερον, όσο διαρκεί η πολιτι-κή αβεβαιότητα δεν υπάρχει περίπτωση αποδέ-σμευσης της 6ης δόσης. Προτεραιότητα για την τρέχουσα είναι η αποκατάσταση της πολιτικής στα-θερότητας, ενώ σε περίπτωση που καταστεί α-ναπότρεπτη η προσφυγή στις κάλπες, αναμένε-ται να ζητήσει έγγραφη δέσμευση από τα δύο με-γάλα κόμματα, η οποία και θα αποτελεί προϋπό-θεση για την καταβολή της δόσης. Σελ. 4 έως 15

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κ. Παπούλιας ακούει τον πρωθυπουργό Γ. Παπανδρέου να του εξηγεί, χθες το μεσημέρι, την άποψή του για έξοδο από την κρίση.

Τουριστικά πακέτα και εκτός ευρώ

Αλλά σε... «άλλο νόμισμα»

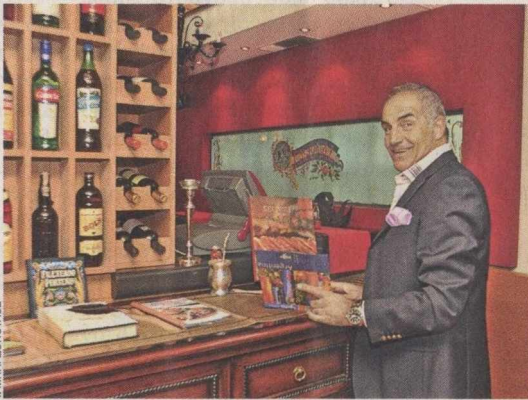
Πριν από λίγο καιρό, θα ακουγόταν μό-νο ως σενάριο επιστημονικής φαντα-σίας. Σήμερα λαμβάνεται υπόψη ως πι-θανό σενάριο. Γι' αυτό και καταγρά-φεται ακόμα και σε επιχειρηματικά συμ-βόλαια. Ο λόγος αφορά την ισοτιμία με την οποία «κλείνονται» συμφωνίες με tour operators του εξωτερικού για το 2012. Ως εναλλακτικό σενάριο, λοιπόν, δεν λαμβάνεται υπόψη το ευρώ ως νό-μισμα της Ελλάδας, αλλά... «άλλο νό-μισμα». Αρχικά, οι εγχώριες εταιρείες που κλήθηκαν να υπογράψουν τις συμφωνίες το αρνήθηκαν. Αργότερα, όμως, αναγκάστηκαν να το αποδε-χθούν. Το φαινόμενο παίρνει διαστά-σεις και ξενодоκοί της Κρήτης μπορούν να το επιβεβαιώσουν. Σελ. 14

Η Ιταλία εισήλθε σε δεινή δοκιμασία

Ο Μπερλουσκόνι, αν και δέχθηκε εποπτεία του ΔΝΤ, αρνείται να παραιτηθεί

Επιστρέφοντας από τη σύνοδο των ηγετών του G20 στις Κάννες, ο πρωθυπουργός της Ιταλίας Σιλβίο Μπερλουσκόνι είχε στις αποσκευές του μία συμ-φωνία, βάσει της οποίας η κυβέρνησή του θα πα-ρακολουθείται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο κάθε τρίμηνο για την εφαρμογή των διαρθρωτικών

μεταρρυθμίσεων που έχει υποσχεθεί. Παρά τις ι-σχυρές πιέσεις από τον παραπαίοντα κεντροδεξιό συνασπισμό και την αποστασία βουλευτών του, ο κ. Μπερλουσκόνι αρνείται σθεναρά να παραιτηθεί ή να σκεφθεί την προοπτική μιας κυβέρνησης τε-χνοκρατών. Σελ. 16, Οικονομική Κ, σελ. 11

Εζησαν δύο φορές το δράμα της χρεοκοπίας Στην Αργεντινή και στην Ελλάδα

Ποιες είναι οι ομοιότητες και οι διαφορές της ελ-ληνικής κρίσης με αυτήν που έζησε η Αργεντινή; Μία δασκάλα από το Μπουένος Άιρες, η Λάουρα Κατανέο, και ένας ομογενής επιχειρηματίας, ο Γιώρ-γος Βεβελογιάννης (φωτογραφία), οι οποίοι μετά τη χρεοκοπία της μακρινής χώρας έφυγαν για μια νέα αρχή στην Ελλάδα, μιλούν στην «Κ» για έναν ε-φιάλτη σε επανάληψη. Οικονομική Κ, σελ. 5

Μία διάσημη στους αθλίους των Αθηνών

Η κοινωνιολόγος Σάσκι Σάσεν

Η διάσημη κοινωνιολόγος Σάσκι Σά-σεν, καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Κο-λούμπια της Νέας Υόρκης, περιπλανιέ-ται στο ιστορικό κέντρο των Αθηνών με την «Κ» και διαβάζει τα σημάδια της μη-τρόπολης: στους αθλίους της οδού Ιά-σονος στο Μεταξουργείο, στο παζά-μπροστά από το Πνευματικό Κέντρο της οδού Ακαδημίας, στην πλατεία Θε-άτρου, στα Προπύλαια. «Οικονομία της απελπισίας...» αποκτινωση των ανθρω-πων... Κάποιος θα «σκοτώσει» για μια κάμερα, αλλά μετά θα σκοτώσει αυτή την κάμερα όπου βρει. Η Ρωσία πέρασε από αυτή τη φάση, χωρίς να την έχει αφή-σει τελείως πίσω της. Ήταν κυρίως με-τά τον Γέλτσιν, όπου τα πάντα ήταν έ-να χάος». Τέχνες και Γράμματα, σελ. 3

LEON & PARTNERS

fit & life

Τώρα, μπορείτε να αποκτήσετε ισορροπία στη ζωή σας!

...από τις 10 Νοεμβρίου στα περίπτερα

Τίβε

Επιστροφή

Μόνο από τις κάρτες Eurobank

Βρήκατε πετρέλαιο!

Προμηθευτείτε πετρέλαιο θέρμανσης από την **ΕΚΟ**, πληρώστε με πιστωτική κάρτα Eurobank και κερδίστε **3% Επιστροφή** και **4 άτοκες δόσεις**.

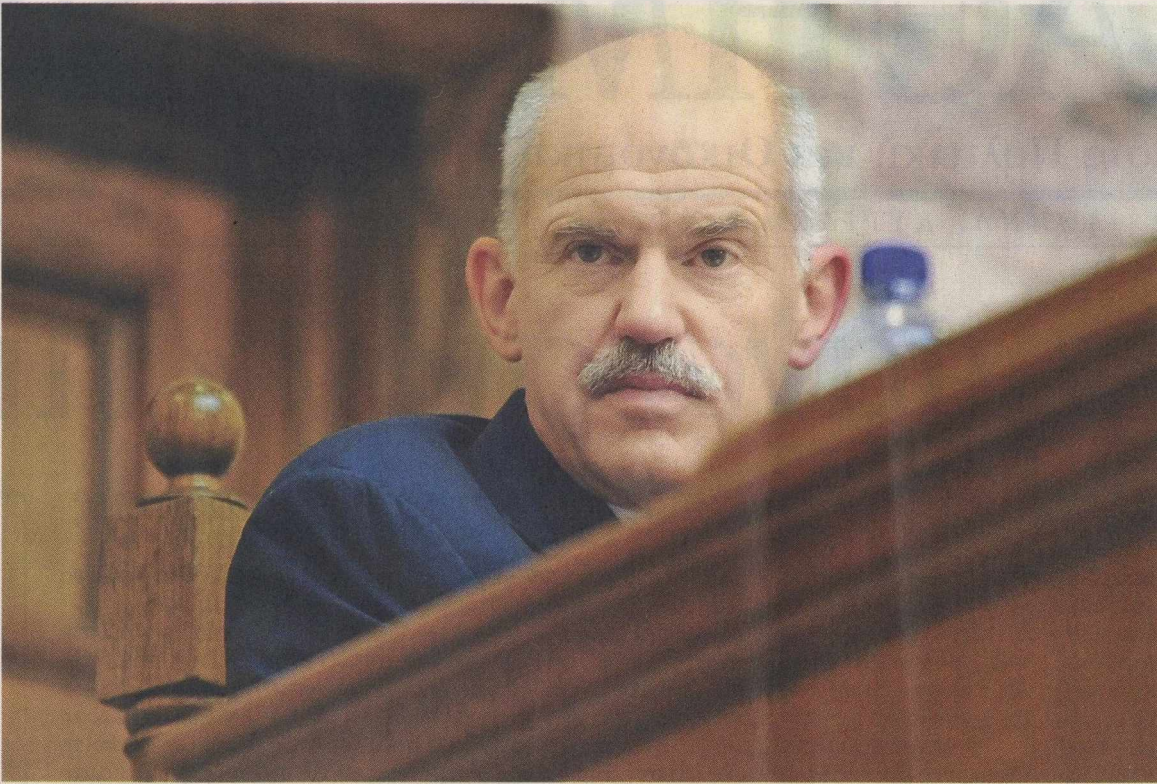
www.epistrofi-eurobank.gr

ΕΚΟ Ισχύει έως και 31 Δεκεμβρίου.

Eurobank

Ολα για τη μητέρα μου

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

PHASMA / MICHAEL KARAGIANNIS

Μιλάμε για δύο μικρά αγοράκια, που η μαμά τους τα έχει βάλει να κοιμηθούν για το μεσημέρι, αλλά αυτά –όπως άλλωςθε κάθε αγοράκι που σέβεται τον εαυτό του– δεν έχουν καμία διάθεση για μεσημεριανό ύπνο, το ρίχνουν στο παιχνίδι και ξεσπώνουν τον κόσμο στο πόδι με τον σωματά. Η μαμά τους ξυπνά από τον θόρυβο, μπαίνει μέσα στο δωμάτιο με την παντόφλα στο χέρι και μοιράζει μερικές ξυλιές. Τα παιδάκια τρομάζουν, ψυχάζουν για λίγο, αλλά μόλις ξεπερνούν το σοκ της επέμβασης ξαναπιάνουν το θορυβώδες παιχνίδι τους σαν να μην είχε συμβεί τίποτε. Αυτό ζήσαμε τις τελευταίες ημέρες με τη διαμάχη των δύο πολιτικών αρχηγών. Τα καστούκια που έπεσαν στις Κάννες φάνηκε να τους επανέφεραν για λίγο στη λογική, μόλις όμως ένιωσαν και πάλι την ασφάλεια του μικροκοσμού τους, δώο' του πάλι απ' την αρχή τα ίδια!

Ενας φίλος ψυχαναλύτης μου εξηγούσε τις προάλλες τη διαφορά ανώμασα στο πατρικό υπερεγώ και το μητρικό υπερεγώ. Θα σας τη μεταφέρω όπως την κατάλαβα εγώ ο αδαής με την ψυχανάλυση και παρακαλώ τους επαΐοντες περί τα τούτα να με συγχωρέσουν για τυχόν αστοχίες της εκλαϊκευσης. Το πατρικό υπερεγώ είναι εκείνο που υποτίθεται ότι εκπροσωπεί μία αρχή ανώτερη από τον ίδιο τον πατέρα, ο οποίος απλώς την εκπροσωπεί, και τις επιταγές της οποίες ο πατέρας επιβάλλει στα μέλη της οικογενείας, μα πρώτα από όλους στον εαυτό του τον ίδιο. Το μητρικό υπερεγώ είναι εκείνο που θέτει υπεράνω όλων των άλλων αρχών το συμφέρον της οικογενείας. Οι Έλληνες ως λαός υπακούσαμε στο μητρικό υπερεγώ: στο συμφέρον της φιλίας, της ομάδας, της συντεχνίας, του κόμματος. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίον δεν έχουμε καταφέρει να έχουμε κράτος και θεσμούς. Δεν είναι τυχαία, νομίζω, ότι, στην περίπτωση των δύο πολι-

Αυτό ακριβώς είναι το βλέμμα που με τρομάζει...

τικών αρχηγών από τους οποίους εξαρτάται η τύχη μας, η μητέρα του καθενός εξ αυτών έπαιξε τον σημαντικότερο ρόλο στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους...

Η φωνή της λογικής

Το γεγονός ότι, στην Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ, οι γυναίκες ήσαν εκείνες που βρήκαν το θάρρος να αντισταθούν στην τρέλα του Γεωργίου Β' δεν πρέπει να μείνει ασχολίαστο. Οι γυναίκες συνήθως πατάνε πολύ πιο γερά στη γη, εν σέξει με εμάς, είχαμε οδηγούς των γυναικών; Αντε το πολύ πολύ ένα σπασμένο φανάρι, ένα βαθούλωμα στο φτερό ή ένας προφυλακτήρας. Όμως, τα ζώα, που θεωρούν το αυτοκίνητο

προέκταση των γεννητικών οργάνων τους, τα ζώα που βγαίνουν στο αντίθετο ρεύμα και παίρνουν στον λαιμό τους την οικογένειά τους και ακόμη δυο-τρεις αθώους είναι, κατά κανόνα, αρσενικού γένους.

Το ίδιο ισχύει και στις επενδύσεις. Διάβαζα, λ.χ., στο «Boomerang» του Μάικλ Λιούις, για τη μελέτη με τον τίτλο «Τα αγόρια θα είναι πάντα αγόρια: Φύλο, αυτοπεποίθηση και χρηματιστηριακές επενδύσεις» των Μπραντ Μπάρμπερ και Τέρανς Οντιαν, που δημοσιεύθηκε το 2001 στο Quarterly Journal of Economics του MIT, στην οποία οι συγγραφείς μελέτησαν τις επενδυτικές δραστηριότητες 35.000 νοικοκυριών. «Αυτό που βρήκαν, εν ολίγοις», γράφει ο Λιούις, «είναι ότι οι άνδρες όχι μόνον παίζουν πιο συχνά από τις γυναίκες, αλλά σπηματίζουν και βάσιμην πεποίθηση στην κρίση τους. Οι αγαμοί άνδρες

έπαιζαν λιγότερο λογικά από τους νυμφευμένους, οι δε τελευταίοι λιγότερο λογικά από τις ανύπαντρες γυναίκες: όσο λιγότερη ήταν η παρουσία των γυναικών τόσο λιγότερο έλλογη ήταν η προσέγγιση στις επενδύσεις». Νομίζω ότι είδαμε τη σχέση λογικής και φύλου και προσφάτως στην Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ, όπου είδαμε επίσης ποιοι είναι οι πραγματικές «κότες»...

Το χάος

Προσπαθώντας να καταλάβω τα κίνητρα της απόφασης του Γιώργου για το δημοψήφισμα, έγραφα τις προάλλες: «Ποιος τολμά να επιχειρήσει την καταβύθιση στον νου του Γιώργου, όταν είναι γνωστό ότι ουδείς επέστρεψε από την άβυσσο για να μας πει πώς είναι;» Δοθέντος ότι η άβυσσος έχει και την έννοια του χάους, νομίζω ότι μπορώ να προτείνω μια απάντηση στο ερώτημα πώς του ήρθε του Γιώργου η ιδέα για

το δημοψήφισμα. Σε ένα άπειρο σύμπαν τα πάντα είναι δυνατά και οτιδήποτε μπορεί να συμβεί, θα συμβεί. Οι μαθηματικοί χρησιμοποιούν το παράδειγμα του πιθήκου που κάθεται μπροστά στο πληκτρολόγιο του υπολογιστή βαρώντας τα πλήκτρα και από καθαρή τύχη καταγράφει να γράψει ολόκληρο τον «Αμλετ» του Σαίξπηρ, χωρίς το παραμικρό λάθος. Σε ένα άπειρο Σύμπαν αυτό έχει συμβεί και θα ξανασυμβεί άπειρες φορές. Με την απόφαση, λοιπόν, που ανακοινώθηκε την περασμένη Δευτέρα γνωρίζουμε ότι υπάρχουν σε ένα τέτοιο άπειρο σύμπαν και ο κόσμος μας είναι αυτός στον οποίον, ναι, ο πιθήκος μπορεί να γράψει τον «Αμλετ»...

Ινδάλματα νεοκαρμανλισμού

Εντύπωσή μου έκανε η ομιλία του βουλευτή της Ν.Δ. Κ. Καραγκούνη, την πρώτη ημέρα της συζήτησης για την ψήφο εμπιστοσύνης. Όχι για την ομιλία καθεαυτή (μία βαριεστημένη ανάγνωση ενός συμπληρώματος κοινοτοπιών ήταν...), αλλά για τις επανειλημμένες και επαινετικές αναφορές που περιελάμβανε στον ιδρυτή του ΠΑΣΟΚ.

Ε, λοιπόν, δεν μου μένει αμβολία ότι, με τέτοια λατρεία για τον πατέρα του σημερινού πρωθυπουργού, είναι προφανές ότι αυτό το παιδί πρέπει να είναι της καρμανλικής πτέρυγας - εννοώ, ασφαλώς, της νεοκαρμανλικής, διότι οι κλασικοί καρμανλικοί βγάζουν σπυράκια επί τω ακούσματι του ονόματος του τέρατος...

Mea culpa

Με τόσα που του έχω σούρει, θεωρώ υποχρέωσή μου να παραδεχθώ ότι σε κάτι συγκεκριμένο έσφαλα. Βλέποντας ότι η εξαγορά της πλειοψηφίας των μετοχών του Παναθηναϊκού από τον Σουλτάν αλ Σαούντ προχωρεί, αναγνωρίζω ότι καθώς έψεξα τον Γιώργο, επειδή αμέσως μετά το δραματικό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 26ης Οκτω-

Το αίσθημα του φθόνου

Στη συνεδρίαση της Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ, ένας ακριφής πανδρεϊκός βουλευτής (εκ των σκανδαλιδώς ευνοηθέντων, όπως απέδειξε με την ανυπαρξία του στα αζήωματα που του δόθηκαν) θύμωσε με την παρέμβαση ευειδούς βουλευτίνας και της φώναξε: «Άσε μας ήσυχοις, καλτσοδέτα» ή κάτι παρόμοιο, όπου η αναφορά στην «καλτσοδέτα» νοείται εν προκειμένω ως μετωνυμία του φύλου της. Θα καταλάβαινα αν η μομφή αφορούσε τις θέσεις της ή τους τρόπους και τα μέσα που χρησιμοποιεί για να τις εκφράζει. Αλλά το φύλο της τη θέση έχει σε μια πολιτική διαφωνία; Υποθέτω όμως ότι εδώ υπεισέρχεται το κόμπλεξ των κακομοιτσούνων ανδρών έναντι γυναικών, που δεν θα τους έκαναν ποτέ τη χάρη να τους ρίξουν μια δεύτερη ματιά. Αν ευσταθεί αυτή η ερμηνεία, τότε ο κύριος αίστος είναι τουλάχιστον γνήσιος σοσιαλιστής, καθώς στον το αίσθημα του φθόνου είναι η βάση του σοσιαλισμού...

βρίου πήγε στην Κρήτη για να σκύψει επάνω από τα προβλήματα του αραβικού κόσμου, υπό τη σπιτική ιδιότητα του προέδρου της Σοσιαλιστικής Διεθνούς. Απομόνησα ότι ο Γιώργος βρίσκεται πάντα πολύ πιο μπροστά από όλους εμάς. Το βλέμμα του σκίζει τους ορίζοντες, φθάνει στο μέλλον και βλέπει αυτό που εμείς οι κοινοί θνητοί δεν τολμάμε ούτε να' ονειρευτούμε! Τυχαία, άλλωστε, τον έβγαλαν οι Αμερικανοί «global thinker No 52»; Εχει ήδη δει ο άνθρωπος το μέλλον της Ελλάδας ως προέκτασης του αραβικού κόσμου!...

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

«Αστακός - ίχνη ανθρώπων» φωτογραφικό λεύκωμα του Συλλόγου Γυναικών Αστακού, απόσταγμα αγάπης και νοσταλγίας για τοπία φύσης και ανθρώπων...

«Αφιερώνεται σε όλους τους κατοίκους του Αστακού. Σε όλους αυτούς που πέρασαν αφήνοντας πίσω τα ίχνη τους, σε όσους με μεράκι κι αγάπη προσπαθούν να τα διατηρήσουν, καθώς και σε αυτούς που με σεβασμό κι αγάπη συνεχίζουν την πορεία του τόπου τους στον χρόνο»... Στην πρώτη σελίδα του καλαίσθητου λευκόματος με αυθεντικές φωτογραφίες από οικογενειακά

Αριστερά: Από ταχυδρομικό δελτάριο... Μεταπολεμική φωτογραφία με τον αγγλικό στόλο αγκυροβολημένο. Και τις σειρές των σπιτιών και κτιρίων με εντυπωσιακή ρυμοτομία.
Δεξιά: Πατινέτρη, 1958, στο αμπέλι του Καραμούζη.

στιγμιότυπα, η αφιέρωση είναι η πυξίδα για να αναζητήσει, και να αγαπήσει κανείς τον Αστακό, να τον γνωρίσει μέσα στον χρόνο, ξεφυλλίζοντας τις σελίδες, όπου τα χαμόγελα μιλούν για γαλήνη και προκοπή.
«Απώτερος σκοπός μας ήταν να μη χαθεί το πολύτιμο υλικό από παλιές φωτογραφίες που έρχονταν στα χέρια μας, αλλά και να κληρονομηθεί στις επόμενες γενιές, αποτελώντας τον συνδετικό κρίκο που θα τις ενώνει με το παθόν και την παράδοση του τόπου», εξηγούν στο εισαγωγικό κείμενο τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου – πρόεδρος Ιωάννα Ζούλα-Ραπάνη, αντιπρόεδρος Κατερίνα Κατσαβιά, γραμματέας Πολυξένη Μαρωνή, ταμίας Χρυσούλα Ντίνου-Δράκα, γραμματέας Β' Χρυσάνθη Διακρούσι... Δεν υπάρχει χορηγός, ο Σύλλογος Γυναικών Αστακού είχε την ιδέα, πήρε την πρωτοβουλία, στρώθηκε στη δουλειά και πραγματοποιήσε αυτό το φωτογραφικό «Οδοιπορικό στον χρόνο», για να μην ξεχνάμε τις ρίζες μας, τους ανθρώπους που μας μεγάλωσαν, τα σχολεία, τις εκδηλώσεις, την πνευματική και κοινωνική ζωή, τα πρόσωπα και τις πράξεις.

Όμοια συγκινεί και τον κάθε Έλληνα, απ' όπου και αν κρατά η σκούφια του. Γιατί καταλαβαίνει πόσο πολύτιμο είναι αυτό το άλμπουμ για τους ανθρώπους που γεννήθηκαν ή κατάγονται από τον Αστακό «κρυμμένο στον μυχό ενός γραφικότερου κόλπου στα παράλια της Δυτικής Στερεάς, περτριγυρισμένος από παραλίες και τα βράα-φρούρια της θάλασσας, τα νησάκια των Εχιδών» – διαβάζουμε στην ιστορική αναδρομή του Λάμπρου Ν. Πιστούλια, για την ιστορία του Αστακού που χάνεται στα βάθη των χρόνων... «Πρωτοελλαδικός οικισμός στο Πλατυγιάλι θάφτηκε, όπως ξέρουμε, στον βωμό των οικονομικών σκοπιμοτήτων». Και θυμηθήκαμε τους αγώνες που έδωσε ο Οδυσσεύς Χ. Ζούλας, ο αειμνηστος συνάδελφος, και που τους ενστερνίστηκε και το «Σημειωματάριο» –τέλη του '80, αρχές του '90– για να μην γίνει θύμα επένδυσής το

Πλατυγιάλι, φυσικό λιμανάκι, δίπλα στο λιμάνι του Αστακού, που είχε επιλεγεί... για την καύση χημικών και τοξικών αποβλήτων της Ευρωπαϊκής Ενωσης! Οπότε θα ήταν βεβαία η μόλυνση όχι μόνο του όρμου αλλά και όλου του θαλάσσιου χώρου του Αστακού, και του Ιονίου...

Αυτά δεν τα λέει το λεύκωμα που πονά τον τόπο και θέλει φίλους και όχι εχθρούς. «Η τεχνολογία τα αλλάζει όλα, όχι όμως και την ιστορία», παρατηρεί στις «Αναμνήσεις» η Ερασμία Κότταρη-Βασιλείου. «Ο Σύλλογος Γυναικών θέλησε να μας κρατήσει δεμένους με το παρελθόν αυτού του τόπου. Όταν θα το ξεφυλλίζουμε, θα θυμόμαστε ότι χωρίς παρελθόν

Στο εξώφυλλο η φωτογραφία στο λιμάνι του Αστακού. Βάρκα με κουπιό και πανί είναι η ζωή μας κι ως της χαμογελάσουμε, όσο διαρκεί. Όπως οι όμορφες κοπέλες του Αστακού από φωτογραφία εποχής...

Βγήκαν οι τζάγκουαρ...

«Το τρενάκι του τρόμου» μπορεί να τρομάζει τους ευρωδανειστές μας, αλλά έχουν σκεφθεί ότι εμάς τους Έλληνες όχι μόνο δεν μας τρομάζει, αλλά μας αρέσει κιόλας μια βόλτα με αυτό το τσίρκο της Ευρωζώνης... Μεταξύ μας, μάλιστα, τις καταστροφές και τις κακοτοπιές τις επιζητούμε και όταν δεν έρχονται, τις δημιουργούμε. Όσο για το αποτέλεσμα της ονομαστικής ψηφοφορίας, θα μπει κι αυτό στις ράγες του τρένου και δεν μας τρομάζει διόλου. Αφού δεν βγήκαν τα τανκς και δεν έχουμε τέτοια διλήμματα, προχωρού-

με στα δικά μας πενηνμένα. Εξω από την αντιπροσωπεία της Τζάγκουαρ το απόγευμα της Παρασκευής, καθ' οδόν προς το γραφείο, στον παράδρομο της Εθνικής στον Αη Γιάννη τον Ρέντη, μια διώροφη ιταλικά ξεφόρτωνε αστραφτερές, ολοκαίνουργιες λιμουζίνες. «Αρα υπάρχει ελπίδα» σκέφθηκαν και αποφάσισαν να πληρώσω τον λογαριασμό της ΔΕΗ με το ειδικό τέλος για το διαμερισματάκι μου, από γονική παροχή, μη μου κόψουν το ρεύμα, και τότε πώς θα βλέπω στην τηλεόραση του ΣΚΑΪ την Πόνη Τσαπανίδου; Με το κερί;

λήσει στην παρουσίαση του λευκόματος αυτού. Εγινε στις 29 Οκτωβρίου στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Επαυρομέρου, στην πόλη του Αστακού. «Ο έξοχος υπότιτλος «Ίχνη ανθρώπων», είπε ο Στάμος Ζούλας, με συγκινεί και προσωπικά. Σε μία από τις επισκέψεις μου στο ερειπωμένο πατρικό μου, πριν από περίπου 20 χρόνια, καθώς ψαχούλευα τα σάπια ξύλα, τις σκουριασμένες σιδεριές, στο μπαλκόνι, σε λείο σημείο του πέτρινου τοίχου, διέκρινα, γραμμένους με μολύβι δύο αριθμούς, 1914 και 1915. Κάποιοι από τους ανιόντες συγγενείς μου, πιθανώς και ο πατέρας μου σε παιδική ηλικία, έγραφε τις δύο χρονολογίες. Εξέφραζε την ενδόμυχη επιθυμία να αφήσει, εν ζωή, τα ίχνη του. Να δηλώσει την ύπαρξη και την παρουσία του, σε κάποια στιγμή του χρόνου. Να αφήσει το μήνυμα ότι δεν θέλει να λησμονηθεί. Όπως ο λόρδος Βύρων που χάραξε 'τόν όνομά του σε μια κολώνα του ναού του Ποσειδώνα, στο Σούνιο, για να θυμίζει το πέρασμά του από την Ελλάδα. Εκείνη, λοιπόν, τη στιγμή, στο μπαλκόνι αποφάσισα να ξαναφτιάξω το πατρικό μου, όπως χτίσθηκε το 1865».

Στο λεύκωμα υπάρχει η φωτογραφία του αναπαλαιωμένου πατρικού σπιτιού των Ζουλαίων – του Στάμου, του Ανδρέα, που ντυμένοι με τα ναυτικά τους, κάνουν ποδήλατο. Πολιτικοί συστάτες, διευθυντές και συγγραφείς με αξιόλογο έργο επιστρέφουν πάντα στον τόπο των παιδικών τους χρόνων. Είναι και οι εικόνες από τα πατινέτρη, τις σχολικές παρελάσεις, τις εκδρομές σε τοπία φυσικού κάλλους. Ευχαριστούμε τον Σύλλογο Γυναικών Αστακού που μας επέτρεψε χωρίς στο λεύκωμα να γνωρίσουμε τον όμορφο Αστακό που τα παιδιά του περιφρουρούν ήθη και παραδόσεις και επιστρέφουν πάντα εκεί, όπου ο τόπος τους καλεί...

ΤΗΛΕΦΩΣ

Οι γυναίκες του Αστακού κομψές σε περίπτο (επάνω), σε σχολική εκδρομή (κάτω). Διακρίνονται οι: Ζωή Κλαδευτήρα, Βασ. Ευαγγελιάτου, Βαλεντίνη Σπυροπούλου.

Οικογενειακή φωτογραφία του Ανδρέα Ιω. Ζούλα και της Αρετής Ζούλα, παρμένη το 1916. Αριστερά, ο Χρήστος Ζούλας, πατέρας του Οδυσσέα, του Στάμου και του Ανδρέα Ζούλα, δημοσιογράφου της «Κ».

Ποδηλατάδα στον Αστακό, ναυτική θερινή στολή, Στάμος στο τιμόνι, Ανδρέας Ζούλας, πίσω.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία - Εκδοση «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» Α.Ε.
ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΤΥΠΩΝ - ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Έδρα: Εθνάρχου Μακαρίου και Δημητρίου Φαλκέρους 2, Ν. Φάληρο 185 47
Τηλ.: 210-4808.000 FAX: 210-4808.055

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ

Διευθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΝΤΕΛΑΣ

Αρχισυντάκτες: ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΘΥΑΣ - ΚΩΣΤΑΣ ΛΕΟΝΤΑΡΙΔΗΣ - ΝΙΚΟΣ Γ. ΣΥΔΑΚΗΣ • Σύμβουλοι εκδόσεως: ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΤΑΓΚΟΣ - ΝΙΚΟΣ ΝΑΟΥΜΗΣ

Λογιστήριο • Διαφήμιση • Συνδρομές:
Εθνάρχου Μακαρίου και Δημητρίου Φαλκέρους 2,
Τηλ. 210-4808.000 FAX: 210-4808.202
Ισολογισμοί • Προκηρύξεις • Κοινωνικά • Μικρές Αγγελίες:
Τηλ. 210-4808.160 FAX: 210-4808.164

Μικρές Αγγελίες • Προσφορές
Συγκράτες 40, Τηλ.: 210-5233.333
FAX: 210-5223.880

Αρχείο
Τηλ.: 210-5239.339

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες Διεθνούς Δίκαιου που ισχύουν στην Ελλάδα.
Εάν δεν βρίσκετε την «Κ» τηλεφωνήστε μας στο 210-4808.000, ή στο Πρακτορείο Εφημερίδων στο 210-5199.755

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ
----------------	------	--------	--------

Στο «σημείο μηδέν» έφεραν τη χώρα

Τα δύο μεγάλα κόμματα αδυνατούν να προχωρήσουν σε κυβέρνηση συναίνεσης, ενώ έχει ανασταλεί η εκταμίευση της έκτης δόσης

Του **Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Σε οριακό σημείο κινούνται τα τελευταία εικοσιτετράωρα οι πολιτικές εξελίξεις, με τη χώρα να έχει περιέλθει στο «σημείο μηδέν», καθώς οι διαδικασίες για την εκταμίευση της έκτης δόσης και την παροχή νέας βοήθειας έχουν ανασταλεί 'εξαιτίας της εσωτερικής πολιτικής αστάθειας, και το ενδεχόμενο της χρεοκοπίας παραμένει ορατό.

Ο πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου, που τα μεσάνυχτα της Παρασκευής έλαβε «ψήφο εμπιστοσύνης», περιορισμένης διάρκειας και εντολής, από την κοινοβουλευτική του ομάδα, επέμνε χθες στην προσπάθεια προσέγγισης με τη Ν. Δ. ώστε να σχηματιστεί κυβέρνηση ευρύτερης συναίνεσης, που θα οριστικοποιήσει τη νέα δανειακή σύμβαση και τις λοιπές υποχρεώσεις της χώρας έναντι των θεσμικών της εταίρων ώστε εν συνεχεία η χώρα να οδηγηθεί σε εκλογές. Μάλιστα, από το βράδυ της Παρασκευής διεμήνυσε από το βή-

μα της Βουλής ότι είναι έτοιμος να εγκαταλείψει την πρωθυπουργία προκειμένου να διευκολύνει τις εξελίξεις.

Όμως, το εγχείρημα εμφανιζόταν εξαιρετικά περίπλοκο, καθώς το Μέγαρο Μαξίμου επέμνε το νέο κυβερνητικό σχήμα να έχει ορίζοντα τουλάχιστον πέντε μηνών και να απαρτίζεται από πολιτικά στελέχη των δύο μεγάλων κομμάτων. Όροι που ήταν εκ των πραγμάτων δύσκολο να γίνουν αποδεκτοί από τον κ. Σαμαρά, ο οποίος ζητεί μεταβατική κυβέρνηση ολίγων εβδομάδων με μη πολιτικά πρόσωπα. Κορυφαία κυβερνητικά στελέχη, αλλά και ορισμένοι προβεβλημένοι παράγοντες της Ν. Δ., δεν απέκλειαν, μέσω των διεργασιών που βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη στο παρασκήνιο, αλλά πιθανώς και έξωθεν πιέσεων από παράγοντες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να υπήρχε τελικώς διέξοδος. Εξ άλλου, στο εσωτερικό του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης λέγεται πως από μερίδα βουλευτών έχει ζητηθεί από τον κ. Σαμαρά

να επιδιωχθεί η «τελική λύση» στο ελληνικό πολιτικό πρόβλημα μέσω αμοιβαίων υποχωρήσεων και δεσμεύσεων.

Όμως, μέχρι χθες το μεσημέρι, ως πλέον πιθανό φάνταζε το σενάριο του αδιεξόδου. Σε μια τέτοια περίπτωση, μόνη εναλλακτική λύση για τον κ. Παπανδρέου θα ήταν η προσπάθεια δημιουργίας ενός «μικρού συνασπισμού» με τη συμμετοχή του ΛΑΟΣ, της Δημοκρατικής Συμμαχίας και της Δημοκρατικής Αριστεράς. Η συγκεκριμένη προοπτική ενέ-

χει, πάντως, εγγενείς δυσχέρειες. Πρώτον, οι κ. Γ. Καρατζαφέρης και Ντόρα Μπακογιάννη εκτιμάτο πως είναι πολύ δύσκολο να μετασχουν σε ένα κυβερνητικό σχήμα με το ΠΑΣΟΚ από το οποίο θα απουσίαζε η Ν. Δ. Δεύτερον, ακόμη και στενοί συνεργάτες του κ. Γ. Παπανδρέου αναγνώριζαν ότι μια συγκυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με τα δύο μικρότερα κόμματα θα ήταν εξαιρετικά αμφίβολο ότι μπορεί να εκτονώσει την πολιτική και κοινωνική ένταση, καθώς η Συγγρού θα επέμνε στη λύση των πρόωγων εκλογών.

Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, ο κ. Γ. Παπανδρέου και οι επιτελείς του, ήδη από χθες το πρωί και πριν από τη συνάντηση του πρωθυπουργού με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Καρ. Παπούλια, εξέταζαν και τις πιθανές κινήσεις στην περίπτωση που οι διαβουλεύσεις με τους λοιπούς πολιτικούς αρχηγούς έφταναν στο κενό. Από το βράδυ της Παρασκευής διακινείται μετ' επιτάσεως το σενάριο ότι σε περίπτωση αδιεξόδου ο κ. Γ. Παπαν-

δρέου επρόκειτο να συγκαλέσει την κοινοβουλευτική ομάδα του ΠΑΣΟΚ και να δρομολογήσει τη διαδικασία της διαδοχής του, που με βάση τους υφιστάμενους εσωκομματικούς συσχετισμούς το πιθανότερο είναι πως θα οδηγήσει στην ανάληψη της πρωθυπουργίας από τον κ. Ευάγγ. Βενιζέλο.

Όμως, στενοί συνεργάτες του κ. Γ. Παπανδρέου διέψευσαν με κατηγορηματικό τρόπο το συγκεκριμένο ενδεχόμενο, τονίζοντας πως ο πρωθυπουργός με δεδομένη την κρισιμότητα των στιγμών δεν επρόκειτο να εγκαταλείψει το πεδίο της χώρας. Οι ίδιες πηγές, αναγνωρίζαν πάντως, ότι στην περίπτωση που οι εν εξελίξει διεργασίες για τη συγκρότηση κυβέρνησης συνεργασίας δεν καρποφορήσουν, είναι πολύ πιθανό τα επόμενα εικοσιτετράωρα να εκδηλωθεί νέο κύμα εσωκομματικής αμφισβήτησης προς τον κ. Γ. Παπανδρέου, παρότι η κυβέρνηση έλαβε ψήφο εμπιστοσύνης μόλις την περασμένη Παρασκευή.

Ολα ανοιχτά ως το τέλος

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Την επιμονή του να συνεχίσει τις προσπάθειες προσέγγισης με τον κ. Α. Σαμαρά, ιδίως μετά τις χθεσινές πληροφορίες πως η Ν. Δ. επανήλθε στην αρχική πρόταση της για μεταβατική κυβέρνηση, επανέλαβε χθες ο κ. Γ. Παπανδρέου. Κατά την επίσκεψή του στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Καρ. Παπούλια, ο πρωθυπουργός δήλωσε, σύμφωνα με πληροφορίες, ανοιχτός σε κάθε πρόταση δίχως ενστάσεις επί των διαδικασιών, εφόσον βέβαια αυτές δεν οδηγούν σε εκ προοιμίου ναυάγιο τις διαπραγματεύσεις. Οι επαφές που θα ακολουθήσουν, πιθανότατα και με την πρωτοβουλία του κ. Παπούλια, θα ανακοινωθούν οσονούπω.

Από την πλευρά του πρωθυπουργού τονίζουν ότι ο κ. Παπανδρέου δεν έχει μετακινήσει από το πλαίσιο το οποίο έθεσε το βράδυ της Παρασκευής στην

Ανοιχτός σε κάθε πρόταση φέρεται ο κ. Παπανδρέου, με βάση όμως το πλαίσιο που έθεσε το βράδυ της Παρασκευής.

ομιλία του κατά τη διάρκεια της παροχής ψήφου εμπιστοσύνης. Συμπλήρωναν ότι την ίδια στιγμή ο κ. Παπανδρέου θα διασφαλίσει πως η χώρα θα παραμείνει με πρωθυπουργό, ώστε να εκπληρώσει τα βήματα που πρέπει να γίνουν προς την πορεία της επίλυσης της 27ης Οκτωβρίου. Στο πλαίσιο αυτό, ανέφεραν οι ίδιες πηγές, πραγματοποιήθηκε χθες η σύσκεψη του κ. Παπανδρέου με τον κ. Ευ. Βενιζέλο ενόψει του Ευροgroup και εντός αυτού κινείται και η σημερινή συνεδρίαση της κυβερνητικής επιτροπής. Παρά τις δηλώσεις του κ. Σαμαρά, αλλά και τις γενικότερες αρνητικές τοποθετήσεις στελεχών της Ν. Δ., στο περιβάλλον του κ. Παπανδρέου τόνιζαν ότι ο πρωθυπουργός θα συνεχίσει σαν να μην έχει μπει τίποτα.

Στη χθεσινή συνάντηση του κ. Παπούλια με τον κ. Παπανδρέου διεφάνη για πρώτη φορά τόσο έντονα ότι και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας συμφωνεί με την ταχέως ανακίνηση των διαδικασιών για επαφές μεταξύ των αρχηγών, προκειμένου να προχωρήσουν οι διαπραγματεύσεις για τη συγκρότηση κυβέρνησης εθνικής συνεννόησης. Οι δηλώσεις του μπορούν να ερμηνευθούν και ως μια ακόμη φωνή, η οποία βεβαίως προσθέτει πίεση και προς την πλευρά του κ. Σαμαρά, ο οποίος εμφανίζεται αρ-

νητικός έναντι των προτάσεων του κ. Παπανδρέου. Ο κ. Παπούλιας είπε ενδεικτικά, υποδεχόμενος τον κ. Παπανδρέου: «Είναι ώρα μεγάλης ευθύνης για όλους μας. Και αυτό πρέπει να το συναισθανθούμε όλοι μας. Και δεν βλέπω, παρά ένας και μοναδικός δρόμος να υπάρχει: ο δρόμος της συνεννόησης. Και προσωπικά, θα καταβάλω όλες μου τις δυνάμεις αυτή την ώρα, για να έχουμε μια συνεννόηση για το καλό της πατρίδας μας και του λαού μας».

Οι δηλώσεις Παπανδρέου

Ο κ. Παπανδρέου, προερχόμενος στο Προεδρικό Μέγαρο, κινήθηκε στο ίδιο μήκος κύματος με όσα είπε το βράδυ της Παρασκευής. Ο πρωθυπουργός είπε, μεταξύ άλλων: «Χθες η κυβέρνηση πήρε ψήφο εμπιστοσύνης. Ο δικός μου άμεσος στόχος είναι να κάνω ό, τι μπορώ για να δημιουργήσω μια ευρύτερη κυβέρνηση συνεργασίας, όπως δεσμευτήκα χθες το βράδυ. Όπως είπα και στη Βουλή, εγώ δεν είμαι κολημένος σε καμία θέση προσωπικά και θα κάνω ό, τι μπορώ γι' αυτή την προσπάθεια. Και αυτή η συνεργασία είναι απαραίτητη για τη χώρα. Είναι απαραίτητη, γιατί πρώτα απ' όλα δεν πρέπει να πάμε σε εκλογές αυτή τη στιγμή, κάτι που θα μπορούσε να έχει καταστροφικές συνέπειες για την οικονομία, για το βίος των Ελλήνων πολιτών σ' αυτή την κρίσιμη φάση. Αλλά η συνεργασία αυτή είναι απαραίτητη και για να εγγυηθούμε στην Ελλάδα, αλλά και προς τους εταίρους μας ότι θα μπορούσαμε να εφαρμόσουμε τις υποχρεώσεις μας και την πολύ ευεργετική συμφωνία της 26ης Οκτωβρίου, που θα άρει πολλά βάρη από τον Έλληνα πολίτη». Παρά τη γενικότερα αρνητική περιρρέουσα ατμόσφαιρα ο κ. Παπανδρέου φάνηκε χθες αισιόδοξος για «συνεργασία στην πράξη», τη στιγμή μάλιστα που, όπως είπε, «υπάρχει μια επί της ουσίας συναίνεση».

Ο κ. Παπανδρέου επανέλαβε και την άποψη που εξέφρασε προχθές στη Βουλή, περί κινδύνου η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων να «δημιουργήσει και προβληματισμό στους εταίρους μας, για τη διάθεσή μας, την πρόθεσή μας, τη βούλησή μας, να μείνουμε στον σκληρό πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο ευρώ». Ο κ. Παπανδρέου κατέληξε λέγοντας ότι προτίθεται να κάνει «τα πάντα, ώστε να μπορούμε να κάνουμε επιτέλους κάτι, που -νομίζω- ο ελληνικός λαός θέλει, μια ευρύτατη συνεργασία των πολιτικών δυνάμεων». Εξερχόμενος ο πρωθυπουργός πρακτικά προανήγγειλε την προώθηση των απαραίτητων διεργασιών και επαφών ώστε να προχωρήσουν οι εξελίξεις στην κατεύθυνση της «ευρύτατης συνεργασίας».

Ο πρωθυπουργός Γ. Παπανδρέου χθες το πρωί στον δρόμο για το Προεδρικό Μέγαρο, όπου ενημέρωσε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Κάρολο Παπούλια, για την πρόθεσή του να συμβάλει «στη δημιουργία μιας κυβέρνησης ευρύτατης συνεργασίας».

Υπό το φάσμα του αδιεξόδου, στο ΠΑΣΟΚ εξετάζουν σενάριο «μικρού συνασπισμού» ή ακόμη και δρομολόγηση των διαδικασιών διαδοχής του κ. Παπανδρέου.

Επιμένει σε εκλογές ο πρόεδρος της Ν.Δ.

Των **ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ - ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ**

Ανυποχώρητος στο αίτημα για άμεσες εκλογές προκειμένου να οδηγηθεί η χώρα «όσο πιο γρήγορα έξω από τον σπμερινό εφιάλτη» εμφανίστηκε εκ νέου χθες ο κ. Αντώνης Σαμαράς παρά τις πιέσεις που του ασκούνται. Χαρακτηριστικότερη όλων είναι η δήλωσή του αντιπροέδρου του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, Γερμανού Χριστιανοδημοκράτη κ. Ελμαν Μπροκ, με την οποία ζήτησε επιτακτικά από τον κ. Σαμαρά να συναινέσει στη συγκρότηση κυβέρνησης εθνικής ενότητας, ενώ επέκρινε με σφοδρότητα τη στάση του. Ο στενός συνεργάτης της Γερμανίδας καγκελαρίου χαρακτήρισε τη στάση του Αντώνη Σαμαρά έναντι της χώρας του ως «ανεύθυνη» και κάλεσε τον πρόεδρό της Ν. Δ. να αναλάβει ευθύνες. «Αυτή είναι η άποψη της πλειοψηφίας του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος» πρόσθεσε ο

Σκληρή προειδοποίηση του αντιπροέδρου του ΕΛΚ, Γερμανού Χριστιανοδημοκράτη, κ. Ελμαν Μπροκ.

συντονιστής για θέματα εξωτερικής πολιτικής του ΕΛΚ, στο οποίο ανήκει και η Ν. Δ., και κάλεσε τον κ. Σαμαρά να υποστηρίξει πλήρως το πακέτο των μεταρρυθμίσεων και περικοπών που συμφωνήθηκε, λέγοντας χαρακτηριστικά ότι «δεν υπάρχει τίποτε προς αναδιαπραγμάτευση». Ο κ. Σαμαράς θα πρέπει να διακηρύξει μέχρι τη Δευτέρα την υποστήριξη του σε μια μεταβατική κυβέρνηση ή σε μια κυβέρνηση τεκνοκρατών: «Η Ν. Δ. θα πρέπει να αναλάβει πλήρη ευευθυνότητα», κατέληξε.

Λίγο αργότερα, σε μία μακροσκελή στατη δήλωση, την οποία έκανε έχοντας στο πλάι του τους δύο αντιπροέδρους του κόμματος κ. Στ. Δήμα και Δημ. Αβραμόπουλο, ο αρχηγός της Ν. Δ. ανέπτυξε τους λόγους για τους οποίους έκλεισε το βράδυ της Παρασκευής την πόρτα της συναίνεσης, αποδίδοντας ακέραια την ευθύνη στον πρωθυπουργό. Πρόσθεσε, πάντως, ότι η πρότασή του παραμένει στο τραπέζι, ενώ επιχείρησε για μια ακόμη φορά να καθιστάσει τους δανειστές και λοιπούς συνδιαμορφωτές των εξελίξεων περί την ελληνική οικονομία, επαναλαμβάνοντας με τρόπο πικρό ότι υπερψηφίζει τη δανειακή σύμβαση και προσυπογράφει τους δημοσιονομικούς στόχους. Ο πρόεδρος της Ν. Δ., ο οποίος στη 1 σήμερα το μεσημέρι θα συναντηθεί με τον Πρόεδρο της

Δημοκρατίας κ. Κάρολο Παπούλια, είχε και χθες αλληπάλληλε συσκέψεις με συνεργάτες του και γαλαζίτους βουλευτές οι οποίοι τον ενημέρωναν διαρκώς για τα σενάρια που κυκλοφορούσαν περί τις προθέσεις του κ. Παπανδρέου. Είναι χαρακτηριστικό ότι από το βράδυ της Παρασκευής είχαν κυκλοφορήσει έντονες φήμες που έφεραν τον πρωθυπουργό να εξετάζει σοβαρά την πιθανότητα να προτείνει είτε τον τέως υπουργό Π. Μολυβιάτη είτε τον αντιπρόεδρο της Ν. Δ. κ. Στ. Δήμα ως επικεφαλής της κυβέρνησης εθνικής ενότητας.

«Διακηρύξαμε ότι υποδεχόμαστε τη νέα συμφωνία για το κούρεμα του ελληνικού χρέους, την οποία έτσι κι αλλιώς την είχαμε από την πρώτη στιγμή χαρακτηρίσει "αναπόφευκτη". Άλλωστε το κείμενο της 26ης Οκτωβρίου δεν περιλάμβανε νέα μέτρα, ενώ περιλάμβανε το ξεμπλοκάρισμα της 6ης δόσης. Ενώ, λοιπόν, η χώρα είχε εξασφαλίσει τα χρήματα, ο κ. Παπανδρέου τα μπλόκαρε με την απόφασή του για δημοψήφισμα. Κι εμείς τα ξεμπλοκάραμε αποδεχόμενοι την απόφαση της 26ης Οκτωβρίου...», σημείωσε μεταξύ άλλων ο κ. Σαμαράς στη δήλωσή του και επανέλαβε ότι ζήτησε μία προσωρινή μεταβατική κυβέρνηση, ώστε να αποκατασταθεί το αίσημα σταθερότητας και να οδηγηθεί η χώρα στις κάλπες, όπου ο ελληνικός λαός θα εκφράσει τη θέλησή του σε συνθήκες ομαλότητας και ασφάλειας. «Στην κυβέρνηση αυτή δεν διεκδικήσαμε καμία θέση, μόνο να παρατηρήσει ο κ. Παπανδρέου, ο οποίος έχει γίνει μια επικίνδυνος για τον τόπο», πρόσθεσε. Κατηγόρησε, δε, τον πρωθυπουργό ότι αν και αρχικά χαρακτήρισε την πρόταση της Ν. Δ. «πολύ θετική», λίγο αργότερα στη Βουλή την απέρριψε ως... «καταστροφική». «Η πρότασή μας παραμένει στο τραπέζι. Ελπίζω να καταλάβει το λάθος του» είπε ο κ. Σαμαράς.

Όπως συνομολογούν πολλοί βουλευτές της Ν. Δ., πάντως, η εξήγηση της άρνησης συμμετοχής σε κυβέρνηση εθνικής συνεργασίας δεν πρόκειται να είναι εύκολο έργο για τον κ. Σαμαρά, αφού οι διενείς πιέσεις είναι πλέον ασφυκτικές. Σε κάθε περίπτωση, στη Συγγρού κτιμούν ότι, ειδικά σε αυτή τη συγκυρία, είναι κρίσιμο το κόμμα να διατυπώσει ενιαίο λόγο. Ως εκ τούτου, η πρωτοβουλία των «πέντε» βουλευτών την Πέμπτη να καταθέσουν συναινετική πλατφόρμα προκάλεσε την οργή του κ. Σαμαρά, ο οποίος πάντως επέλεξε να μην αντιδράσει εν θερμώ. Συνεργάτες του προέδρου της Ν. Δ. επιμένουν πως το ζήτημα είναι ανοιχτό, αναζητούν άλλους που συμμετείχαν στην κίνηση και διαμηνύουν ότι αν υπάρξει οποιαδήποτε συνέχεια, η αντίδραση θα είναι ακαριαία και σκληρή.

Την Ελλάδα σε ναρκοθετημένο μονοπάτι βλέπει ο διεθνής Τύπος

Τύρρειο νίκη» χαρακτήρισαν οι ανά τον κόσμο οικονομικοί αναλυτές την ψήφο εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση Παπανδρέου, θεωρώντας πάντως θετικό ότι η Ελλάδα «δεν εξερράγη άμεσα». Στην πλειονότητα των δημοσιευμάτων του διεθνούς Τύπου κυριαρχούσε η εκτίμηση ότι η Ελλάδα βαδίζει σε ναρκοθετημένο μονοπάτι, ενώ τη γενικότερη εικόνα σκιαγράφησε η Γερμανίδα καγκελάριος Άγκελα Μέρκελ λέγοντας ότι «η Ευρώπη θα χρειαστεί μία δεκαετία για να βγει από την κρίση χρέους», υπογραμμίζοντας με νόημα ότι «ο καθένας στην Ευρώπη πρέπει να καταβάλει προσπάθειες για να τηρήσει τις υποχρεώσεις του».

Τεράστιες προκλήσεις, με μηδαμινό περιθώριο ελιγμών, αντιμετωπίζει στο εξής η κυβέρνηση, σύμφωνα με

σχόλιο της Wall Street Journal. «Μέσα στις επόμενες λίγες εβδομάδες, η Ελλάδα πρέπει να εγκρίνει το δεύτερο πακέτο διάσωσης, να διασφαλίσει την έκτα δόση, να ψηφίσει έναν αυστηρό προϋπολογισμό για το 2012 και να διαπραγματευθεί τη συμφωνία με τους ιδιώτες ομολογιούχους για το κούρεμα κατά 50%. Οι επιπτώσεις μιας ελληνικής αποτυχίας θα είναι τρομερές. Αν η Αθήνα δεν επιτύχει την απαιτούμενη πολιτική συναίνεση για να εφαρμόσει τις δεσμεύσεις της στο πλαίσιο του σχεδίου σωτηρίας, που δρομολογήθηκε από την Ε. Ε. και το ΔΝΤ, κινδυνεύει να χάσει την ευρωπαϊκή χρηματοδότηση και να κληθεί σε στάση πληρωμών, με ανυπολόγιστες συνέπειες για το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα».

«Η ψηφοφορία δεν έδωσε τέλος στο

Η καγκελάριος της Γερμανίας Άγκελα Μέρκελ δήλωσε ότι «η Ευρώπη θα χρειαστεί μία δεκαετία για να βγει από την κρίση χρέους».

συνεχιζόμενο πολιτικό δράμα της Ελλάδας και πρωτίστως δεν απάντησε στο ερώτημα ποια θα είναι η σύνθεση της νέας κυβέρνησης», παρατήρησαν οι New York Times, σημειώνοντας: «Εν μέσω διευρυνόμενης κοινωνικής αναταραχής σε μια χώρα της οποίας η οικονομία αποδεκατίστηκε από την κρίση χρέους και τα μέτρα λιτότητας, μια νέα κυβέρνηση θα επιω-

μιστεί το δύσκολο έργο της διασφάλισης επίσημης έγκρισης για τη σύμβαση και υλοποίησης των αλλαγών για τις οποίες η Ελλάδα έχει ήδη δεσμευθεί, περιλαμβανομένων της απόλυσης δημοσίων υπαλλήλων».

Αμφίβολη χαρακτήρισε την επιτυχία μιας διαδικασίας σχηματισμού κυβέρνησης συνεργασίας δημοσίευμα της Liberation, «σε μια χώρα με ισχυρή παράδοση διπολισμού». Η πλειοψηφία των Γάλλων «δυσανασχετεί με την ιδέα της βοήθειας υπέρ της Ελλάδας», έγραφε η Monde. Σύμφωνα με δημοσκοπήσεις του ινστιτούτου Ifop για την Dimanche Ouest-France, «το 63% των Γάλλων απορρίπτει την αύξηση της γαλλικής οικονομικής συμβολής υπέρ της Ελλάδας στα 15 εκατομμύρια ευρώ, που προβλέπει το πλάνο σωτηρίας της».

Ο Γιώργος Παπανδρέου κέρδισε

παράταση, το μέλλον όμως παραμένει άγνωστο, έγραψαν με πρωτοσέλιδο τίτλους τα γερμανικά έντυπα Die Welt και Der Spiegel. «Εάν οι ηγέτες της Ε. Ε. γνώριζαν σε βάθος τα δημοσιονομικά προβλήματα της Ελλάδας, η χώρα ίσως να μην είχε ενταχθεί στην Ευρωζώνη», δήλωσε σε συνέντευξή του στο Reuters ο τέως καγκελάριος Γκέρχαρντ Σρέντερ. Παρατήρησε επίσης ότι δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός πως ο Έλληνας πρωθυπουργός δεν είχε την ευκαιρία να εφαρμόσει όσα του ζητήθηκαν. Ο κ. Σρέντερ συμπλήρωσε ότι «οι συντηρητικοί σε όλη την Ευρώπη ελάχιστα έκαναν για να πείσουν την ελληνική αντιπολίτευση να πάψει να φέρεται ανεύθυνα», εκτιμώντας παράλληλα ότι το «μεγάλο λάθος» ήταν ότι η Ελλάδα «δεν βοηθήθηκε επαρκώς ώστε να σταθεί στα

πόδια της όταν αποκαλύφθηκε η πραγματικό εύρος των δημοσιονομικών της προβλημάτων».

«Ο Παπανδρέου κάνει πέρα ώστε να συγκροτηθεί κυβέρνηση ευρείας αποδοχής», ήταν ο πρωτοσέλιδος τίτλος της βρετανικής Guardian. «Ο Παπανδρέου νίκησε πιθανότατα για να χάσει», ήταν το σχόλιο των Financial Times.

Η ψήφος εμπιστοσύνης ουδόλως σημαίνει ότι αποφεύχθηκαν τα χειρότερα, εκτίμησε ο επιφανής Ιάπωνας οικονομολόγος Μασαμίτσι Αντάτσι, απόν την JP Morgan Securities. Η βασική ανησυχία, τώρα, σημείωσε, είναι τι θα συμβεί εάν οι δανειστές επιστρέψουν στην Αθήνα στους επόμενους μήνες για να αξιολογήσουν την πρόοδο και «διαπιστώσουν νέα αποτυχία»...

KAPA ΒΟΥΡΒΟΥΛΗ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ
----------------	------	--------	--------

Όλοι εναντίον όλων και στη μέση το ΠΑΣΟΚ

Το παρασκήνιο για τους «προεδρικούς», τους «βενιζελικούς», τους εκσυγχρονιστές

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΟΥΛΑ

Μπορεί η ψήφος εμπιστοσύνης προς την κυβέρνηση, το βράδυ της Παρασκευής, να καταλάγιασε κάπως τα πνεύματα, ωστόσο το χάσμα που έχει δημιουργηθεί μεταξύ βουλευτών του ΠΑΣΟΚ δεικνεί σχεδόν αγεφύρωτο. Όταν υπουργός φτάνει στο σημείο να φωνάζει δημοσίως «είμαι ο μωρή... καλτσοδέτα», είναι προφανές ότι τα πράγματα πια έχουν ξεφύγει από κάθε έλεγχο.

Κι όμως, το περιστατικό που κατεγράφη στην τελευταία Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ, με τον κ. Σωκρ. Ξυνιδη να απαξιώνει με γηπεδικό τρόπο την κ. Εύα Καϊλή, πέρασε σχεδόν απαρατήρητο διότι απλούστατα ήταν ψήγμα σε σχέση με όσα λέγονται πια μεταξύ των «πράσινων» βουλευτών και υπουργών. Λόγια και κρίσεις τόσο

Από το «κάτσε κάτω μωρή...» μέχρι το «ο Παπανδρέου είναι τελειωμένος».

σκληρά που, ανεξαρτήτως των εξελίξεων τις επόμενες ημέρες, καθιστούν εξαιρετικά δύσκολη την επούληση των ενδοκομματικών πληγών, όπως και αναδεικνύουν πόσο υποκριτική, αλλά και εύθραυστη ήταν η (άνευ καμιάς διαρροής!) ψήφος εμπιστοσύνης που έλαβε ο μέχρι προχθές «τελειωμένος πρωθυπουργός».

Ετσι ακριβώς, άλλωστε, τον περιέγραψε το πρωί της Πέμπτης (Real) ο κ. Μίμης Ανδρουλάκης μεταφέροντας την άποψη που είχαν οι περισσότεροι. «Ο Παπανδρέου είναι τελειωμένος και από πρωθυπουργός και από πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ», είπε ο κ. Ανδρουλάκης, κάτι που φαίνεται σε όλους αυτονόητο μετά τα γεγονότα των Καννών. Και κυρίως ύστερα από την πρωτοφανή πολιτική ταπεινώση που είχε γνωρίσει ο κ. Παπανδρέου από τους κ. Μέρκελ και Σαρκοζί για την ιδέα του να θέσει σε ελληνικό δημοψήφισμα την ευρωπαϊκή συμφωνία της 27ης Οκτωβρίου.

Τα γεγονότα που επακολούθησαν είναι επίσης πρωτοφανή στον δημόσιο βίο. Ακόμη και άσημοι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ έφτασαν στο σημείο να θέτουν στον πρωθυπουργό ως όρο την παραίτησή του για να του προσφέρουν την... εμπιστοσύνη τους! Και μάλιστα να το κάνουν από τα τηλεοπτικά κανάλια.

Το παρασκήνιο της κρίσιμης αυτής ημέρας είναι καθ' όλα ενδεικτικό. Τα τηλεφώνια βουλευτών και υπουργών πηγαίνω φτιά ήδη από τις 5.45 π.μ., όταν ο κ. Βενιζέλος είπε ότι διαφωνεί εν τέλει με το δημοψήφισμα, το οποίο ο ί-

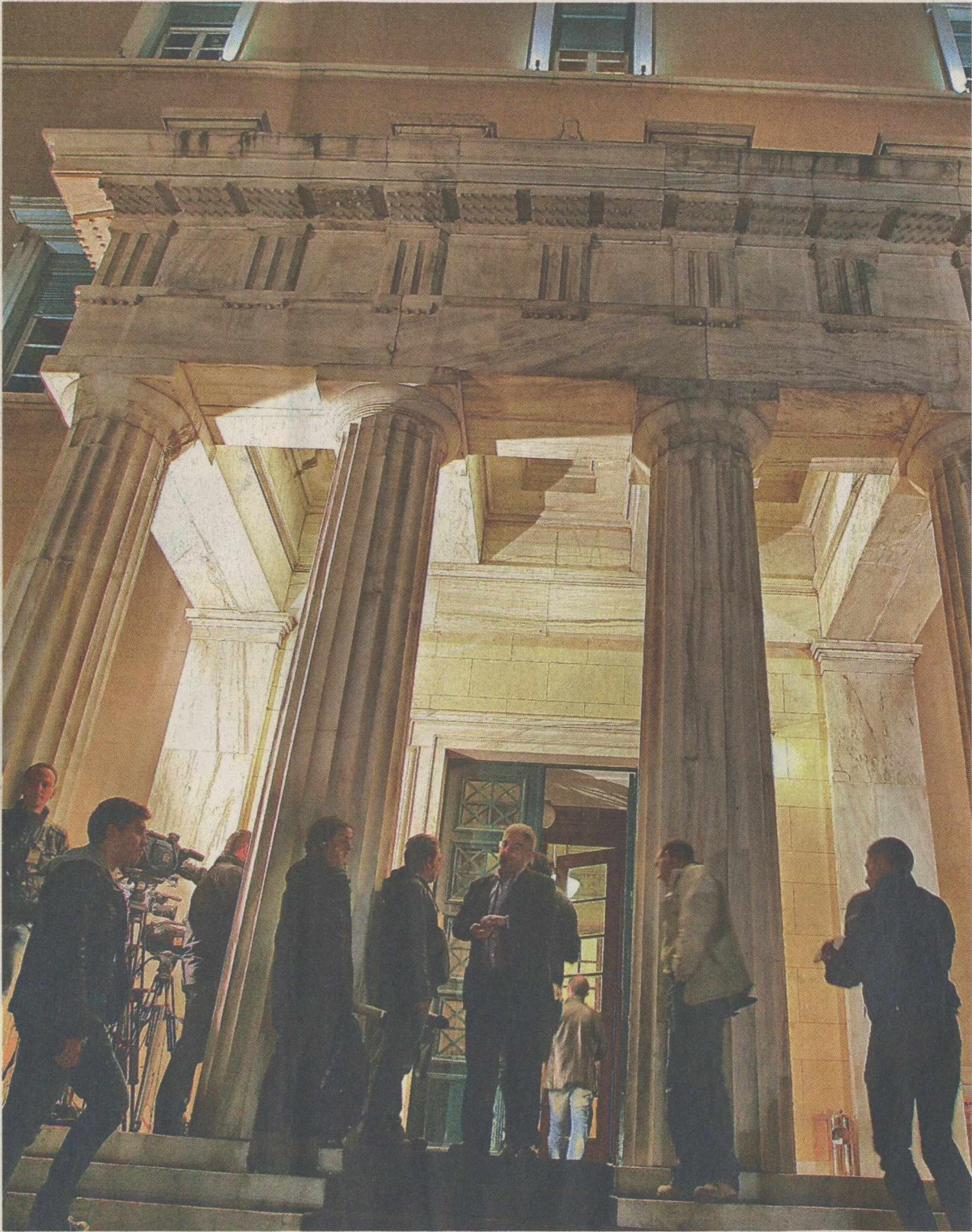
διος είχε υποστηρίξει μία ημέρα νωρίτερα. Αδειάζοντας έτσι πλήρως τον κ. Παπανδρέου, καθώς εκείνος, στις δηλώσεις που έκανε στις Κάννες, είχε επιμείνει απολύτως στην επιλογή του να το διεξαγάγει.

Το «σήμα» εδόθη και οι «βενιζελικοί» βουλευτές (Κ. Καρτάλης, Σούλα Μερντίτη, Τόνια Αντωνίου, Ν. Σαλαγιάννης, Οδ. Κωνσταντινόπουλος, Εύα Καϊλή κ.ά.) ήταν απολύτως έτοιμοι για την ανατροπή. Η τελευταία, μάλιστα, εξέδωσε και ανακοίνωση ανεξαρτητοποίησης, την οποία πήρε πίσω όταν συνειδητοποίησε ότι έπρεπε να ανήκει στην Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ για να ψηφίσει τον νέο αρχηγό...

Το γεγονός πληροφορήθηκε αμέσως και η τρόικα του ΠΑΣΟΚ (Λοβέρδος, Διαμαντοπούλου, Ραγκούσης), που επίσης άρχισε να ετοιμάζει κοινή ανακοίνωση αμφισβήτησης του κ. Παπανδρέου. Ταυτοχρόνως, οι «εναπομεινάντες» παπανδρεϊκοί βουλευτές Ροδούλα Ζήση και Γρ. Νιώτης άρχισαν και εκείνοι να συντάσσουν κείμενο καλώντας τον πρωθυπουργό να μην παραιτηθεί και καταγγέλλοντας θεωρίες συνωμοσίας εις βάρος του, φωτογραφίζοντας μάλιστα πρόσωπα και πράγματα...

Το πιστεύετε ή όχι, την εξέλιξη όλων αυτών των παράλληλων κινήσεων, που θα σήμαιναν πιθανώς την πολυδιάσπαση του ΠΑΣΟΚ, αποσόβησε την τελευταία στιγμή η πρόταση συναίνεσης του κ. Αντ. Σαμαρά. Τα μολύβια μπήκαν στις τσέπες και τα τηλέφωνα ξανάρχισαν μέχρι να γίνει γνωστό πώς θα αντιδράσει ο κ. Παπανδρέου, τον οποίο έμελλε με μια αριστοτεχνική πολιτική... καλωσούμπα να στηρίξει τελικά και ο κ. Βενιζέλος. Και σε αυτό βοήθησε ο «μαέστρος» Ν. Αθανασάκης, ο οποίος εφάρμοξε τον εξής πολιτικό ελιγμό για να διασώσει η παραίτηση του κ. Παπανδρέου: να αποδεχθεί από την πρόταση του κ. Σαμαρά μόνον το σκέλος της συναίνεσης και να πετάξει στην... κερκίδα όλες τις προϋποθέσεις που έθεσε γι' αυτήν η Ν.Δ. Το δε εκπληκτικό είναι ότι με τον ίδιο ελιγμό το ΠΑΣΟΚ κατόρθωσε να απαλλαγεί και από το δημοψήφισμα το οποίο «πούλαψε» στην κοινή γνώμη ως κίνηση καλής θέλησεως έναντι της συναίνεσης που προσέφερε ο κ. Σαμαράς.

Τα όσα επακολούθησαν είναι γνωστά. Με τη συμφωνία Παπανδρέου - Βενιζέλου συνέβη η παγκόσμια συνταγματική πρωτοτυπία μια ψήφος εμπιστοσύνης σε μια κυβέρνηση και έναν πρωθυπουργό να μεταβληθεί αλφινός σε εντολή παραίτησής της για να σχηματισθεί μια άλλη, ενώ ήταν ήδη γνωστή η μη συμμετοχή της Ν.Δ.! Με τους βουλευτές να μην γνωρίζουν κατ' ουσίαν ούτε τι ψήφισαν ούτε σε ποιον ακριβώς πρωθυπουργό χάρισαν την ψήφο τους...

Το παρασκήνιο έξω από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ, αλλά και τη Βουλή ήταν πρωτοφανές.

Η... «τρόικα» τελευταία έγινε «κουαρτέτο»

Ανεξαρτήτως των αμέσως προσεχών εξελίξεων, καθοριστική σημασία για το τι μέλλει να συμβεί πλέον στην πολιτική σκηνή θα είναι η στάση της περιβόητης τρόικας του ΠΑΣΟΚ. Είναι ενδεικτικό ότι όλες τις τελευταίες μέρες έως και τη διαδικασία ψήφου εμπιστοσύνης, πέραν του τι θα έλεγε ο πρωθυπουργός και τι θα έπρατταν (τελικώς...) οι «απειλούντες» βουλευτές, οι δημοσιογράφοι προσπαθούσαν να διερευνήσουν με κάθε τρόπο τις αντιδράσεις των κ. Ανδρ. Λοβέρδου, Αννας Διαμαντοπούλου και Γ. Ραγκούση. Και κυρίως του υπουργού Υγείας, καθώς εκείνος είναι που επί της ουσίας προεidoποίησε δημοσίως την Παρασκευή τον πρωθυπουργό ότι, αν δεν τηρήσει τους όρους στους οποίους δεσμεύθηκε στο υπουργικό συμβούλιο της Πέμπτης (άμεση διαμόρφωση κυβέρνησης εθνικής σωτηρίας μετά την ψήφο εμπιστοσύνης), η δική του πολιτική στάση δεν θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη.

Το ίδιο ισχύει και για τους κ. Αννα Διαμαντοπούλου και Γ. Ραγκούση, που μαζί με τον κ. Ανδρ. Λοβέρδο μετέτρεψαν την εβδομάδα που πέρασε το ξενοδοχείο Royal Hotel σε κέντρο λήψης των κοινών τους αποφάσεων. Σημειώτουν δε ότι η τρόικα ήδη από την Πέμπτη έ-

χει γίνει... κουαρτέτο καθώς στο Royal Hotel ενεφανίσθη (όχι, βέβαια, απρόσκλητος) και ο κ. Ηλ. Μόσιαλος. Ο οποίος επίσης απέφυγε οποιαδήποτε δήλωση μετά τις εξελίξεις της Παρασκευής, δίδοντας την εντύπωση ότι και η δική του στάση θα συνδιαμορφωθεί από τις αντίστοιχες επιλογές της τρόικας.

Το ξενοδοχείο-σημείο σύγκλησης, ο «ευεργετηθείς και αχάριστος» και οι «λυκοσυμμαχίες».

Η ένταξη του κ. Μόσιαλου στο μπλοκ Λοβέρδου, Διαμαντοπούλου, Ραγκούση είχε ήδη διαφανεί προ 20ημέρου, όταν σε ένα καθόλου αθώο παραπολιτικό μεγάλης εφημερίδας είχε επισημανθεί ότι «πάντα στο ΠΑΣΟΚ οι ομάδες ήταν τετραμελείς και όχι τριμελείς», ενώ ο συντάκτης του φωτογράφησε τη συμμετοχή του κυβερνητικού εκπροσώπου. Ελέχθη, μάλιστα, ότι εξαιτίας αυτού του παραπολιτικού ο κ. Παπανδρέου έγινε έξαλλος, αποκαλώντας τον κ. Μόσιαλο «ευεργετηθέντα και αχάριστο», εξ ου και από τη σύνοδο της

26ης Οκτωβρίου και μετά, μόνον τύποις παραμένει εκπρόσωπος της κυβέρνησης.

Τρανταχτή απόδειξη ότι και οι σχέσεις του κ. Μόσιαλου (όπως της τρόικας) με τον κ. Παπανδρέου δεν επιδέχονται αποκατάσταση είναι ότι στις κρίσιμες στιγμές της Πέμπτης και ενώ φημιολογείτο ότι ο πρωθυπουργός παραιτείται, ρόλο εκπροσώπου ανέλαβε ατύπως η γ.γ. παρά το πρωθυπουργό κ. Ρεγγίνα Βάρτζελ. Η οποία έσπευσε μόνη της να εντοπίσει τον ανταποκριτή του Reuters και να διαψεύσει επωνύμως τη σχετική πληροφορία περί παραίτησης του κ. Παπανδρέου που είχε κάνει τον γύρο του κόσμου. Οσο για τον κ. Μόσιαλο, εκείνος όχι μόνο δεν βρισκόταν στην εν εξελίξει σύσκεψη στο πρωθυπουργικό γραφείο, αλλά την ίδια ώρα εθεάθη να απολαμβάνει μακριά από τη Βουλή τον καφέ του μαζί με τον κ. Χρ. Πρωτόπαπα, ο οποίος επίσης απομακρύνθηκε τις τελευταίες ημέρες από το πρωθυπουργικό περιβάλλον λόγω των γνώσων πολιτικών του σχέσεων με την κ. Αννα Διαμαντοπούλου.

Με ενδιαφέρον βέβαια αναμένεται και η στάση που θα τηρήσει στο εξής ο κ. Γ. Ραγκούσης. Εκοντας και εκείνος απομακρυνθεί οριστικώς από το παπανδρεϊκό μπλοκ, είναι ε-

πισφαλές να προβλεφθεί αν θα συμμετάσχει σε οποιαδήποτε πολιτική εξέλιξη κατ' ουσίαν επιβληθεί από τον σημερινό πρωθυπουργό, ενώ καλοθελητές έλεγαν ότι αν εντέλει προκύψει το σενάριο πρωθυπουργίας Βενιζέλου θα δοθεί στον υπουργό Μεταφορών μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να μη δώσει εκείνος τη μάχη με τους ταξιτζήδες...

Σε κάθε περίπτωση, όμως, όπως τονίστηκε και στον πρόλογο, καθοριστικές σημασίας θα είναι η αντίδραση του κ. Λοβέρδου. Η εξέλιξη της Παρασκευής προφανώς δεν ήταν αυτή που ανέμενε και είναι αμφίβολο τι θα πράξει. Πολύ περισσότερο αν η κοινοβουλευτική ομάδα του ΠΑΣΟΚ συγκληθεί για να εκλέξει νέο πρωθυπουργό. Σημειώτουν ότι ο κ. Λοβέρδος όχι μόνο διαθέτει ένα μπλοκ βουλευτών που φέρονται να αναφανδόν να τον υποστηρίζουν, αλλά βρίσκεται πολύ κοντά και με στελέχη που μέχρι τώρα συγκαταλέγονταν στο λεγόμενο βενιζελικό περιβάλλον. Τέλος, ουδείς πρέπει να προσεφθεί τις επόμενες κινήσεις και της κ. Αννας Διαμαντοπούλου, καθώς δεν φαίνεται να έχει συμφωνήσει με τον κ. Λοβέρδο για όλες τις εκδοχές του σεναρίου διαδοχής του κ. Παπανδρέου.

ΚΩΝ. ΣΟΥΛΑΣ

Οι εκκρεμότητες της επόμενης μέρας

Του ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ

Μια μεταβατική κυβέρνηση συνεργασίας θα πρέπει να έχει ισχυρή εντολή από τα κόμματα που τη στηρίζουν για να φέρει εις πέρας τα κρίσιμα θέματα που καλείται να διαχειριστεί και θητεία τουλάχιστον τεσσάρων μηνών για να ολοκληρώσει το έργο της. Αυτή είναι η άποψη που έχει η τρόικα, η οποία επίσης εξετάζει το ενδεχόμενο να ζητήσει από το ΠΑΣΟΚ και τη Νέα Δημοκρατία έγγραφη δέσμευση αποδοχής του Μνημονίου σε περίπτωση που γίνουν πρόωρες εκλογές.

Υπό τις παρούσες συνθήκες, μια μεταβατική κυβέρνηση συνεργασίας δεν μπορεί να έχει τα χαρακτηριστικά της διάρκειας μιας κλασικής υπηρεσιακής κυβέρνησης δικαστών και τεχνοκρατών, ειδικά εάν έχει εντολή να ολοκληρώσει τις διαδικασίες για τη σύνταξη της δανειακής σύμβασης και την αποδέσμευση της 6ης δόσης. Η δουλειά που θα έχει να κάνει είναι ουσιαστική και όχι διαχειριστική. Κι αυτό γιατί η δανειακή σύμβαση, που θα προβλέπει το ποσό που θα δοθεί, τα επιτόκια κ.λπ., θα συναφθεί μόνον αφού η Ελλάδα θα έχει συμφωνήσει στο νέο Μνημόνιο, δηλαδή στην πολιτική που θα πρέπει να εφαρμόσει για να πάρει τα χρήματα. Επίσης, η μεταβατική κυβέρνηση θα

πρέπει να διαπραγματευθεί με τους ιδιώτες επενδυτές το «κούρεμα» των ομολόγων που έχουν στα χέρια τους (PSI). Δεδομένου ότι το PSI θα ολοκληρωθεί στο δεύτερο 15νθήμερο του Φεβρουαρίου, η θητεία της μεταβατικής κυβέρνησης θα πρέπει να έχει διάρκεια τουλάχιστον 4 μηνών. Επίσης, αυτή η κυβέρνηση θα πρέπει να

Η τρόικα θα ζητήσει αποδοχή από μια μεταβατική κυβέρνηση του νέου Μνημονίου και των πολιτικών που θα πρέπει να ακολουθηθούν.

έχει επαρκή στελέχωση και ισχυρή πολιτική εντολή ώστε:

1. Να διαπραγματευθεί με την τρόικα το νέο Μνημόνιο. Με αυτό θα δεσμεύεται η Ελλάδα για τη δημοσιονομική πολιτική και τις διαρθρωτικές αλλαγές που πρέπει να γίνουν έως το 2014.

2. Να συμφωνήσει με τους ιδιώτες επενδυτές και να υλοποιήσει το σχέδιο «κούρεματος» του χρέους.

3. Να καταρτίσει τον προϋπολογισμό του 2012 και να προωθήσει κρίσιμα νομοσχέδια που θα τον στηρί-

ζουν, όπως για παράδειγμα το νέο φορολογικό νομοσχέδιο.

4. Να εφαρμόσει τα μέτρα που έχουν ήδη αποφασιστεί, όπως π.χ. η εργασιακή εφεδρεία και να ελέγξει έσοδα και δαπάνες ώστε να αποτραπεί δημοσιονομικός εκτροχιασμός.

Παράλληλα, στις Βρυξέλλες εξετάζουν τρόπους με τους οποίους θα περιοριστούν τις επιπτώσεις της πολιτικής αβεβαιότητας. Προς αυτήν την κατεύθυνση εξετάζουν να εφαρμόσουν το μοντέλο της Πορτογαλίας, όπου τα κόμματα εξουσίας είχαν δεσμευθεί εγγράφως πριν από τις εκλογές ότι αποδέχονταν τον ρόλο της τρόικας και πως θα υλοποιούσαν την οποία συμφωνία προκύψει από τις διαπραγματεύσεις με αυτήν. Σύμφωνα με στέλεχος της τρόικας, κάτι αντίστοιχο εξετάζεται να γίνει και στην Ελλάδα, είτε η χώρα οδηγηθεί άμεσα σε πρόωρες εκλογές είτε προηγηθεί ο σχηματισμός μιας μεταβατικής κυβέρνησης συνεργασίας με τη στήριξη των δύο μεγάλων κομμάτων και στη συνέχεια διενεργηθούν εκλογές.

Η έγγραφη δέσμευση θα είναι προϋπόθεση για την καταβολή της 6ης δόσης. Σε περίπτωση που τα κόμματα δεν την αποδεχθούν, η χρηματοδότηση της χώρας θα ανασταλεί έως ότου σχηματισθεί κυβέρνηση και ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις.

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΝΔΡΟΥ

Οι δραματικές εξελίξεις των τελευταίων ημερών που κατέληξαν σε παροχή ψήφου εμπιστοσύνης προς την κυβέρνηση της μεσάνυχτας της Παρασκευής και έθεσαν στο τραπέζι τη συζήτηση για τον σχηματισμό κυβέρνησης ευρύτερης αποδοχής, φέρουν στο προσκήνιο της πολιτικής τα συσταγματικά «εργαλεία» με τα οποία θα δρομολογηθούν τα γεγονότα μέσα στο αμέσως επόμενο διάστημα.

Βάσει του Συντάγματος, οι αρμοδιότητες του Προέδρου της Δημοκρατίας για να ασκήσει ουσιαστική επιρροή στις εξελίξεις είναι περιορισμένες. Ο πρώτος λόγος, στην παρούσα φάση, ανήκει στα κόμματα και πρωτίστως στον ίδιο τον πρωθυπουργό.

Δύο έγκριτοι συνταγματολόγοι, οι κ. Νίκ. Αλιβιζάτος και Φίλ. Σπυρόπουλος, περιγράφουν παρακάτω τα βήματα των πιθανών εξελίξεων, από εδώ και στο εξής, με δεδομένα πια την ψήφο εμπιστοσύνης που εξασφαλίστηκε την Παρασκευή.

Η «δεδηλωμένη»

Το πρώτο πράγμα που ξεκαθαρίζουν είναι πως η παρούσα κυβέρνηση, προσώρας, παραμένει. Μέχρις ότου οι πολιτικές διεργασίες, που ήδη

έχουν δρομολογηθεί, καταλήξουν στη συγκρότηση κυβερνητικού σχήματος ευρύτερης αποδοχής ή, σε κάθε περίπτωση, έως ότου το νέο σχήμα που θα προκύψει από τις διεργασίες των ημερών, εξασφαλίσει τηστήριξη 151 βουλευτών, δηλαδή εξασφαλίσει την εμπιστοσύνη της Βουλής, τη «δεδηλωμένη».

Παράλληλα, οι ουσιαστικές διαδι-

Η χθεσινή επίσκεψη του πρωθυπουργού στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας σηματοδότησε την έναρξη των διαβουλεύσεων.

κασίες αρχίζουν να «τρέχουν», αρχίς γενομένων από τη χθεσινή επίσκεψη του πρωθυπουργού στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, που σηματοδοτεί την έναρξη των διαβουλεύσεων. Αν καταλήξουν στη στήριξη σχήματος που μπορεί να εξασφαλίσει ψήφο εμπιστοσύνης από τη Βουλή, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας συγκαλεί σύσκεψη, ενημερώνεται για την κοινοβουλευτική βιωσιμότητά του και αμέσως ο πρωθυπουργός και η κυβέρνηση του παραιτούνται. Στο με-

ταξύ, η νέα κυβέρνηση οδεύει προς τη Βουλή με πρωθυπουργό πρόσωπο που θα έχει εξασφαλίσει την αποδοχή όσων τη στηρίζουν, ζητώντας ψήφο εμπιστοσύνης. Η νέα κυβέρνηση (είτε αυτή είναι ευρύτερης αποδοχής είτε μεταβατική) έχει τις αρμοδιότητες και τη διάρκεια που έχουν συμφωνήσει όσοι τη στηρίζουν. Μόλις ολοκληρώσει το έργο της και την οποία αποστολή της, προκλήρυσσονται εκλογές, που τις διενεργεί υπηρεσιακή κυβέρνηση.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε αυτή τη φάση και με την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης προς τη νυν κυβέρνηση τα μεσάνυχτα της Παρασκευής, αποφεύγεται η προσφυγή στη διαδικασία των διενεργητικών εντολών. Όταν, δηλαδή, με πρωτοβουλία του Προέδρου της Δημοκρατίας, καλούνται με τη σειρά και με βάση την κοινοβουλευτική τους δύναμη οι αρχηγοί των κομμάτων και, εντός τριών ημερών, ο καθένας παίρνει εντολή για σχηματισμό κυβέρνησης. Αν αποτύχουν, τότε ο ίδιος ο Πρόεδρος αναλαμβάνει την ύστατη προσπάθεια και αν κι αυτός μέσα σε τέσσερις ημέρες δεν κατορθώσει να διασφαλίσει ένα βιώσιμο κυβερνητικό σχήμα, τότε οι εκλογές είναι το αμέσως επόμενο και μοναδικό συνταγματικό βήμα.

Χειρονομία με ιδιαίτερο νόημα; Ο κ. Παπανδρέου έχει μόλις κατέβει από το βήμα της Βουλής και χτυπά φιλικά στην πλάτη τον κ. Ευάγγελο Βενιζέλο.

Η κούρσα διαδοχής ξεκίνησε στο ΠΑΣΟΚ

Προηγείται, κερδίζοντας την προτίμηση και άλλων υπουργών, ο κ. Βενιζέλος

Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ

Οι Πόλεμοι της Διαδοχής, όπου και αν έγιναν, ήταν συνήθως ολέθριοι για την ενότητα του βασιλείου. Το διακυβευόμενο στέμμα κατέληγε στο κεφάλι ενός εκ των εμπολέμων μόνο έπειτα από αιματοκυλίες στα πεδία των μαχών. Ο Πρώσος στρατηγός και θεωρητικός του πολέμου Καρλ Κλάουζεβιτς είπε πριν από 250 χρόνια ότι η πολιτική είναι η συνέχιση του πολέμου με άλλα μέσα. Πρόκειται για μια αρχή, η οποία σπάνια διαψεύδεται από την πραγματικότητα.

Στο ΠΑΣΟΚ, παρά την ψήφο εμπιστοσύνης της Παρασκευής, για πρώτη φορά στην πολυετή ιστορία τους είναι ξεκάθαρο ότι καλούνται να μεταβούν στην επόμενη φάση του Κινήματος. Αλλά αυτή τη φορά δίχως αιματηρές συγκρούσεις. Διαφορετικά, το ήδη καταβαραθρωμένο από την άσκηση της εξουσίας τα τελευταία δύο χρόνια κόμμα κινδυνεύει με πολιτική εξαύλωση. Οι εξελίξεις τις τελευταίες ημέρες έχουν φέρει στην επιφάνεια τις διεργασίες που υφίστανται. Στο παρασκήνιο οι διεργασίες είναι έντονες. Πολλοί βουλευτές συσπειρώνονται γύρω από συγκεκριμένα πρόσωπα, δίχως ωστόσο να εκπλώνονται καθώς ακόμα δεν έχει ξεκινήσει η επίσημη διαδικασία.

Ο πρώτος εκ των προφανών υποψηφίων είναι βεβαίως ο κ. Ευ. Βενιζέλος. Εμπειροί παρατηρητές αναφέρουν ότι ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης πέραν της εμφανούς σύμπτωσής του με τον κ. Παπανδρέου, είναι πολύ πιο εγκρατής στις κινήσεις του σε σύγκριση με το 2007. Οι συγκρίσεις όμως σταματούν κάπου εδώ. Ο κ. Βενιζέλος φαίνεται να συγκεντρώνει τη συμπάθεια των περισσότερων υψηλόβαθμων στελεχών του

κόμματος. Σύμφωνα με πληροφορίες, συνομιλεί εδώ και αρκετό καιρό με αρκετούς εκ των κορυφαίων υπουργών.

Οι κ. Μιχ. Χρυσόχοιδης και Κ. Σκανδαλίδης είναι εκ των κορυφαίων, οι οποίοι σε περίπτωση που ετίθετο θέμα προέδρου ή επικεφαλής της κυβέρνησης συμφωνούν με τη στήριξη του κ. Βενιζέλου. Ορισμένες πηγές μάλιστα αναφέρουν ότι οι σχέσεις μεταξύ των κ. Χρυσόχοιδη και Βενιζέλου βρίσκονται σε ένα από τα καλύτερα σημεία. Μάλιστα λένε ότι ο κ. Χρυσόχοιδης θα μπορούσε σε μια κυβέρνηση Βενιζέλου να παίξει και ρόλο ευρύτερο από

των διαπραγματεύσεων μεταξύ του ΠΑΣΟΚ και των λοιπών κοινοβουλευτικών κομμάτων ενδεχομένως οδηγήσει στην ανάγκη για ενίσχυση της παρούσας κυβέρνησης, πολλοί θεωρούν ότι ακόμη και κατεχοχάν «παπανδρεϊκοί» υπουργοί, όπως οι κ. Γ. Παπακωνσταντίνου και Π. Γερουλάνος θα στηρίζουν τον αντιπρόεδρο σε ένα σχήμα δυαρχίας, στο οποίο ο κ. Παπανδρέου θα διατηρήσει την προεδρία του κόμματος. Αίνιγμα αποτελεί ο κ. Χρ. Παπουτσής, ο οποίος διατηρεί εκτεταμένα ερείσματα στην κομματική βάση.

Το κουαρτέτο

Εκτός του κ. Βενιζέλου, το έτερο σχήμα το οποίο λειτουργεί ως αντίβαρο είναι το κουαρτέτο των κ.κ. Άννας Διαμαντοπούλου, Ανδρ. Λοβέρδου, Ιω. Ραγκούση, Ηλ. Μόσιαλου. Οι τελευταίες εκτιμήσεις ανέφεραν ότι σε περίπτωση που ετίθετο θέμα, κάποιος εξ αυτών θα στηριζόταν από τους υπολοίπους ως εναλλακτική πρόταση για την προεδρία του κόμματος. Οι δύο επικρατέστεροι είναι βεβαίως η κ. Διαμαντοπούλου και ο κ. Λοβέρδος. Και οι δύο (ο κ. Λοβέρδος σκληρότερα και η κ. Διαμαντοπούλου ηπιότερα) άσκησαν οξεία κριτική στον κ. Παπανδρέου τις τελευταίες ημέρες, ενώ φάνηκε ότι η συγκεκριμένη ομάδα κινείται κατά συνταγμένο τρόπο. Θεωρείται πάντως πολύ πιθανό, σε περίπτωση που προκριθεί η λύση του κ. Βενιζέλου, η ομάδα των τεσσάρων να υποχωρήσει.

Αρκετοί πάντως παρατηρούν ότι ως προς την προεδρία του ΠΑΣΟΚ, ο κ. Παπανδρέου δεν θα προέκρινε μια διαδικασία παράδοσης του «δακτυλιδιού», αλλά θα προτιμούσε την προσφυγή σε πιο μαζική διαδικασία, όπως αυτή που χρησιμοποιήθηκε για να εκλεγεί πρόεδρος το 2004.

Η περίπτωση της Λούκας Κατσέλη

Μετά τα μεσάνυχτα της Παρασκευής, όταν πλέον η ψηφοφορία για την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης είχε λήξει, δύο ήταν τα αδιαμφισβήτητα γεγονότα: Πρώτον, η κυβέρνηση εγκρινόταν από την πλειοψηφία 153 βουλευτών έναντι 145. Δεύτερον, η κ. Λούκα Κατσέλη ηγήριζε υπέρ της κυβέρνησης και νινόταν δεκτή από τον Γ. Παπανδρέου πίσω στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ. Τούτο σημαίνει ότι η κ. Κατσέλη έμεινε εκτός νυμφώνος για μόλις δύο εβδομάδες. Η επανόκαμψή της στο ΠΑΣΟΚ επιβεβαίωσε τις πληροφορίες περί επαναπροσέγγισης μεταξύ του πρωθυπουργού και της κ. Κατσέλη, οι οποίες τις τελευταίες ημέρες είχαν ενταθεί. Όπως είναι γνωστό, η κ. Κατσέλη είχε διαγραφεί από την Κ. Ο. του ΠΑΣΟΚ όταν καταψήφισε το άρθρο 37 του Μεσοπροθέσμου για τα εργασιακά. Η απροθυμία του πρωθυπουργού να την διαγράψει είχε φανεί τότε στη μακροσκελή επιστολή αιτιολόγησης που δημοσιοποίησε. Μέχρι τότε, όλοι οι υπολοίποι είχαν διαγραφεί με ανσυναιρέσεις λίγων λέξεων. Η πρώην υπουργός αιτιολόγησε την ψήφω της λέγοντας ότι η ομίλια του πρωθυπουργού την Παρασκευή την κάλυψε απόλυτα. Ο πιο ψυχραιμοί παρατηρητής επεσήμανε ότι αποτελεί απλά ένα ακόμη επεισόδιο στη πολυκύμαντη σχέση μεταξύ του πρωθυπουργού και της κ. Κατσέλη.

Η αποτυχία ενός προαναγγελλθέντος δημοψηφίσματος

Του ΚΩΣΤΑ ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Δραματικό, όσο και έντονο παρασκήνιο εμπεριείχε η περιπέτεια του δημοψηφίσματος για τη συμφωνία της 27ης Οκτωβρίου που επιχειρήσε να δρομολογήσει ο πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου, αλλά τελικά «ναυάγησε» στις κοσμοπολιτικές Κάννες.

Η ιδέα του δημοψηφίσματος για τη νέα δανειακή σύμβαση, ως μέσο πολιτικής νομιμοποίησης της κυβέρνησης, είχε υιοθετηθεί από τον κ. Γ. Παπανδρέου κατόπιν εισήγησης του κ. Χ. Καστανίδη, με την οποία συντάχθηκαν στη συνέχεια και άλλοι κορυφαίοι υπουργοί της απολύτου εμπιστοσύνης του πρωθυπουργού, όπως ο κ. Δ. Ρέππας, αλλά και στενοί του συνεργάτες, με πρώτη την κ. Ρεγγίνα Βάρτζελν. Όμως, η αρχική επιλογή του κ. Παπανδρέου ήταν το δημοψήφισμα να πραγματοποιηθεί στις αρχές του νέου χρόνου.

Εξ άλλου, το Μέγαρο Μαξίμου εκτιμούσε ότι η απόφαση της τελευταίας συνόδου κορυφής για τη νέα βοήθεια προς την Ελλάδα θα πρόσφερε στην κυβέρνηση την απαιτούμενη «πολιτική ανάσα», ώστε να πορευθεί χωρίς τριγμούς για μερικές εβδομάδες ακόμη.

Τα δεδομένα άλλαξαν δραματικά το περασμένο Σαββατοκύριακο, όταν επιστρέφοντας από τις Βρυξέλλες ο κ. Παπανδρέου διαπίστωσε ότι στον απόηχο της συμφωνίας το πολιτικό κλίμα, αντί να βελτιωθεί, επιδεινώθηκε δραματικά:

● Το «κούρεμα» του ελληνικού χρέους αντιμετωπίστηκε αρνητικά και στο Μέγαρο Μαξίμου έφθασαν πληροφορίες για κινήσεις αμφισβήτησης του κ. Γ. Παπανδρέου από μερίδα βουλευτών του ΠΑΣΟΚ.

● Η μεταίωση της παρέλασης της Θεσσαλονίκης εξέπεμπε εικόνα κυβέρνησης σε πλήρη αδυναμία να διαχειριστεί την κοινωνική ένταση.

Ετσι, το απόγευμα της Κυριακής, ο κ. Γ. Παπανδρέου συγκάλεσε έκτακτη σύσκεψη στο Μέγαρο Μαξίμου, στην οποία, πέραν των κ. Βενιζέλου και Ρέππα, μετείχαν επίσης οι κ. κ. Καστανίδης, Πετσάλνικος, Γερουλάνος, Βάρτζελν και Αθανασάκης. Εκεί, ο κ. Γ. Παπανδρέου παρουσίασε ως ειλημμένη απόφαση το δημοψήφισμα και ζήτησε η συζήτηση να επικεντρωθεί στο πώς αυτό θα πραγματοποιηθεί.

Μάλιστα, στο ερώτημα που του τέθηκε, εάν έχει διασφαλιστεί πως δεν θα υπάρξει αντίδραση του «διεθνούς παράγοντα» απάντησε καταφατικά, προφανώς έχοντας κατά νου ότι οι κ. κ. Μέρκελ και Σαρκοζί δεν είχαν αντιδράσει κάθεται όταν τους το είχε αναφέρει ως πιθανό σενάριο. Ετσι, ο κ. Παπανδρέου το απόγευμα της Δευτέρας ανακοίνωσε στην Κ. Ο. του ΠΑΣΟΚ την απόφαση για δημοψήφισμα και εν συνεχεία διασφάλισε την έγκριση του υπουργικού συμβουλίου με καταγεγραμμένες τις ενστάσεις για το εγχείρημα από τους κ. Λοβέρδο και Ραγκούση.

Όμως, τα πρώτα σύννεφα για το εγχείρημα που επιχειρήσε να δρομολογήσει άρχισαν να μαζεύονται: Ο κ. Βενιζέλος και το Μαξίμου διαπίστω-

σαν ότι Βερολίνο, Παρίσι και ΑΝΤ ήταν από αρνητικά έως εχθρικά στην προοπτική του δημοψηφίσματος, εξέλιξη που εγχείρει και τη «διαρροή» από το περιβάλλον του υπουργού Οικονομικών ότι αυτό θα έπρεπε να είχε προωθηθεί σε πλήρη γνώση των πρώτων. Παράλληλα, στο Μέγαρο Μαξίμου διαμνυήθηκε ότι το δημοψήφισμα δεν θα έπρεπε να αποτελέσει εκκρεμότητα επί μακρόν, αλλά να έχει πραγματοποιηθεί μέχρι τις 4 Δεκεμβρίου. Στο σημείο αυτό ανατράπηκε όλος ο αρχικός σχεδιασμός του κ. Παπανδρέου, που προέβλεπε τη διεξαγωγή του στα τέλη Ιανουαρίου ώστε:

● Να έχει ολοκληρωθεί η δανειακή σύμβαση και να έχει κυρωθεί από τους 151 βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, το δε δημοψήφισμα να διεξαγόταν με τη νέα βοήθεια ως «κεκτημένο» για τη χώρα.

● Εν συνεχεία να εζητείτο από τη Ν. Δ. η πρόταση για το δημοψήφισμα να εγκριθεί όπως προβλέπεται για ψηφοφόρους νόμους από 180 βουλευτές.

Η επιδείνωση του πολιτικού κλίματος, το δημοψήφισμα, η ενημέρωση Μέρκελ - Σαρκοζί, οι συνομιλίες στις Κάννες και η 6η δόση

τές, οπότε η ευθύνη για τη διεξαγωγή του ή μη θα είχε μετακλιωθεί στον κ. Σαμαρά.

Αυτή, όμως, η ανατροπή στο χρονοδιάγραμμα που επέβαλαν οι ισχυροί παίκτες της Ε. Ε. αποδείχθηκε πως δεν ήταν η μόνη για τον κ. Παπανδρέου. Στις Κάννες, το απόγευμα της Τετάρτης, ο κ. Παπανδρέου διαπίστωσε πως οι κ. κ. Μέρκελ, Σαρκοζί και Λαγκάρντ είχαν αποφασίσει μέχρι το δημοψήφισμα να μην εκταμιευθεί η 6η δόση και το αποτέλεσμα του να συνδεθεί με την παραμονή της Ελλάδας στην Ευρωζώνη. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο κ. Παπανδρέου έκανε μια ύστατη προσπάθεια, συνομιλώντας με τους Ευρωπαίους ηγέτες, η Ελλάδα να λάβει το ποσό της δόσης που αναλογούσε στην Ε.Ε. και να παραμεινούν σε εκκρεμότητα τα χρήματα του Ταμείου. Όμως και αυτό το αίτημα απορρίφθηκε.

Κατά πληροφορίες, στην πτήση επιστροφής στην Αθήνα ο κ. Παπανδρέου είχε ακόμη κατά νου τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος, αλλά ο κ. Βενιζέλος διαφωνούσε επισημαίνοντας τους κινδύνους που θα είχε η διεξαγωγή του πολιτικά, αλλά και για το τραπεζικό σύστημα, εάν ως διακύβευμα ετίθετο η παραμονή της χώρας στην Ευρωζώνη. Ετσι, με την άφιξη τους στην Αθήνα, προέβη και στη γνωστή δήλωση διαφοροποίησης από τον πρωθυπουργό. Λίγες ώρες αργότερα, υπό το βάρος των αντιδράσεων των ΜΜΕ, αλλά και μεγάλου αριθμού βουλευτών του ΠΑΣΟΚ, ο πρωθυπουργός γνωστοποίησε στο υπουργικό συμβούλιο ότι η πρόταση για δημοψήφισμα αποσύρεται από το τραπέζι.

Δεν υπάρχει PSI χωρίς νέο Μνημόνιο

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Δεν νοείται εκταμίευση της 6ης δόσης όσο η πολιτική αβεβαιότητα διαρκεί στην Ελλάδα. Το μήνυμα αυτό είναι σαφές, στέλνεται από τις Βρυξέλλες και δεν επιδέχεται καμία αμφισβήτηση. Όπως επίσης δεν χρήζει καμιάς επιπλέον διευκρίνισης ο «κανόνας» που υποστηρίζει ότι «δεν μπορεί να ψηφισθεί PSI χωρίς να έχει ψηφισθεί το Μνημόνιο». Και σε κάθε περίπτωση, η Κομισιόν προειδοποιεί ότι αναμένει από την Ελλάδα νέα «για την επίτευξη συναίνεσης μεταξύ των πολιτικών κομμάτων και ελπίζει ότι η διαδικασία θα ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν». Ενώ όπως έδειξαν οι τελευταίες δηλώσεις Μέρκελ - Σαρκοζί, δεν θεωρείται πλέον αδιανόητη ακόμα και η έξοδος της χώρας από το ευρώ.

Αν επιχειρούσε κανείς να καταγράψει τις παραπάνω κρίσιμες συνιστάμενες του ζητήματος, όπως διαμορφώνεται μετά και τις εξελίξεις του τελευταίου 48ώρου, διά της μεθόδου των ερωταπαντήσεων, θα κατέγραφε τα εξής:

— Υπό ποιους όρους θα εκταμιευθεί πλέον η 6η δόση;

— Υπό τον βασικό όρο της πολιτικής σταθερότητας που πρέπει να επικρατήσει στην Ελλάδα. Αυτό επιθυμεί η τρόικα για να συνεχίσει τις διαπραγματεύσεις με την ελληνική πλευρά, ώ-

στε να εκταμιευθεί το ποσό. Είναι σαφές ότι οι δανειστές μας δεν θα παρέμβουν στις εσωτερικές εξελίξεις της Ελλάδας. Είναι επίσης σαφές ότι θέλουν να γνωρίζουν το συντομότερο δυνατόν ποιον θα έχουν απέναντί τους ως συνομιλητή για να συνεχιστεί η διαδικασία ολοκλήρωσης του νέου Μνημονίου, της νέας δανειακής σύμβασης και της ολοκλήρωσης της συμμετοχής

Η έκπη δόση δεν εκταμιεύεται όσο υπάρχει πολιτική αβεβαιότητα.

των ιδιωτών στο νέο πακέτο στήριξης της Ελλάδας (PSI+).

— Τίθεται κάποιο χρονοδιάγραμμα για όλες αυτές τις εξελίξεις;

— Από την τρόικα δεν τίθεται κάποιο σαφές χρονοδιάγραμμα για το πότε πρέπει να γίνει και τι. Το βέβαιο είναι ότι ο αρχικός προγραμματισμός που προέβλεπε πως θα κατέφθαναν στην Αθήνα στις 5 Δεκεμβρίου βρίσκεται στον «αέρα» αυτή τη στιγμή. «Είμαστε και εμείς χαμένοι αυτή τη στιγμή, περιμένουμε τις εξελίξεις», σημειώνει στέλεχος της τρόικας.

— Θα υπάρξουν παρεμβάσεις και πιέσεις για εκλογές;

— Δεν φαίνεται να υπάρχει καμία διάθεση από την τρόικα να παρέμβουν και

να ασκήσουν πιέσεις για το εάν πρέπει να γίνουν εκλογές ή όχι. Δεν είναι ο ρόλος τους τέτοιος. Αλλωστε, η πίεση υπάρχει από το εσωτερικό ούτως ή άλλως, δεδομένου ότι τα ταμειακά διαθέσιμα του Δημοσίου είναι ήδη πολύ χαμηλά (500-600 εκατ. ευρώ) και για να αντέξει το κράτος ακόμα δύο με τρεις μήνες το πολύ πρέπει να χρησιμοποιηθούν όλοι οι άσοι που έχει το οικονομικό επιτελείο.

— Μπορεί να ψηφισθεί το PSI, χωρίς νέο Μνημόνιο;

— Ότι και αν αποφασίσει ο πολιτικός κόσμος για το πώς θα διαμορφωθούν οι συνθήκες από εδώ και πέρα, πρέπει να γίνει ξεκάθαρο ότι PSI+ δεν μπορεί να γίνει χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαπραγμάτευση για το νέο Μνημόνιο που θα συνοδευθεί από τη νέα δανειακή σύμβαση. Μπορεί σε τεχνικό επίπεδο οι συζητήσεις με τους ιδιώτες επενδυτές να έχουν ξεκινήσει (κάτι για το οποίο, σύμφωνα με πληροφορίες, είναι ενήμερος και ο πρόεδρος της Ν. Δ. κ. Αντ. Σαμαράς), αλλά για να ολοκληρωθεί το PSI+ και να μειωθεί το ελληνικό χρέος σύμφωνα με τις αποφάσεις της 26ης Οκτωβρίου, θα πρέπει να έχουν έρθει κεφάλαια ύψους 60 δισ. ευρώ από το νέο πακέτο στήριξης. Τα 30 δισ. ευρώ από αυτά θα χρησιμοποιηθούν για την ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών και τα άλλα 30 δισ. ευρώ για να αξιοποι-

θούν στο πλαίσιο της συμμετοχής των ξένων τραπεζών στο PSI+.

— Ποια είναι η βασική προϋπόθεση για να γίνουν όλα αυτά;

— Για να έρθουν αυτά τα 60 δισ. ευρώ, θα πρέπει να έχουν κλείσει και οι διαπραγματεύσεις με την τρόικα για τα νέα μέτρα που θα περιλαμβάνονται στο νέο Μνημόνιο. Αυτός είναι και ο βασικός λόγος για τον οποίο το νέο Μνημόνιο και η νέα δανειακή σύμβαση είναι άρρηκτα δεμένα το ένα με το άλλο και δεν μπορούν να «περάσουν» ξεχωριστά.

— Ποια είναι τελικώς η επίσημη αντίδραση της τρόικας;

— Στο ερώτημα αυτό, που έθεσε χθες το μεσμερί η «Κ» στην Κομισιόν, η απάντηση ήταν σαφής: «Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολουθεί με μεγάλο ενδιαφέρον τις προσπάθειες που καταβάλλονται στην Ελλάδα για την επίτευξη συναίνεσης μεταξύ των πολιτικών κομμάτων και ελπίζει ότι η διαδικασία θα ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν, χωρίς ωστόσο να έχει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Για την Κομισιόν προτεραιότητα είναι να αποκατασταθεί η πολιτική σταθερότητα στην Ελλάδα και η ελληνική κυβέρνηση να ολοκληρώσει τις διαπραγματεύσεις που απομένουν προκειμένου να υλοποιηθεί το συντομότερο δυνατόν η συμφωνία της 26ης - 27ης Οκτωβρίου».

Όπως έδειξαν οι τελευταίες δηλώσεις των κ.κ. Μέρκελ, Σαρκοζί και Γιουνκέρ, οι Βρυξέλλες δεν θεωρούν αδιανόητη πλέον την έξοδο της Ελλάδας από το ευρώ.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ
----------------	------	--------	--------

Το παρασκήνιο που οδήγησε στις επιλογές του κ. Σαμαρά

Η πρόταση για μεταβατική κυβέρνηση και η νέα στροφή μετά την ψήφο εμπιστοσύνης

Της **ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ**

Τίποτα δεν προμήνυε τη στροφή Σαμαρά προς τη λύση των πρόωρων εκλογών, μετά την ψήφο εμπιστοσύνης που πήρε η κυβέρνηση μεσάνυχτα Παρασκευής. Μάλιστα, ο Αντώνης Σαμαράς, έως και λίγες ώρες πριν, αναζητούσε την τομή που θα επέτρεπε στη Ν.Δ. να διατηρήσει τα οφέλη από την επιλογή να μεταβάλει στάση με την πρόταση που διατύπωσε την Πέμπτη για τη συγκρότηση μεταβατικής κυβέρνησης.

Αυτό που έγερνε μέχρι εκείνη την ώρα τη ζυγαριά προς την πλευρά της πρότασης για μεταβατική κυβέρνηση ήταν η άμεση απειλή πτώχευσης της χώρας. «Δεν μπορούμε πλέον να αρκεστούμε στο αίτημα για άμεσες εκλογές, διότι με αποκλειστική ευθύνη του πρωθυπουργού κινδυνεύουμε να σπληθούν κάλπες μαζί με συσσίτια» φέρεται να είπε ο κ. Σαμαράς στους συ-

Οι διαβουλεύσεις, τα διλήμματα, τα αδιέξοδα, το άλμα προς τα εμπρός και το περίγραμμα της επόμενης ημέρας.

νεργάτες του το πρωί της Πέμπτης, ώρες μετά τις δραματικές δηλώσεις Μέρκελ - Σαρκοζί, την παρέμβαση Παπανδρέου και τη διαφοροποίηση Βενιζέλου. Αύπνος από τις πρώτες πρωινές ώρες εκείνης της ημέρας και έντονα εκνευρισμένος, ο αρχηγός της Ν.Δ. είχε πυρετώδεις διαβουλεύσεις με τους στενούς του επιτελείς, τους δύο αντιπροέδρους του κόμματος, τους γραμματείς, τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους, τομεάρχες, βουλευτές και στελέχη του κόμματος.

Ήταν ίσως η πρώτη φορά που η απόσταση ανάμεσα στους «σκληρούς» της Συγγρού και τους οπαδούς των πιο συναινετικών πολιτικών είχε μειωθεί υπό το βάρος της ευθείας απειλής των δανειστών για έξοδο της Ελλάδας από το ευρώ. Απαντες συνομολογούσαν ότι «τίποτα δεν είναι ίδιο με χθες» και ότι μετά την «αδιανόητη διαχείριση του Γ. Παπανδρέου η χώρα βρίσκεται ένα βήμα πριν από τον γκρεμό». Η διατύπωση του αιτήματος για άμεση παραιτηση του πρωθυπουργού ήταν αυτονόητη, και ως εκ τούτου εύκολη για την αξιωματική αντιπολίτευση. Το ερώτημα που έμενε να απαντηθεί ήταν η έκταση και το εύρος της πρωτοβουλίας που θα διευκόλυνε τον κ. Σαμαρά να εδραιώσει τη θέση του εγγυητή

της σταθερότητας στο εσωτερικό αλλά και στο εξωτερικό και να θέσει το περίγραμμα της επόμενης ημέρας, χωρίς να ακυρώσει πλήρως τη μέχρι σήμερα αντιμνημονιακή στρατηγική, με αιχμή το αίτημα για άμεση προσφυγή στις κάλπες.

Το δίλημμα

Σύμφωνα με πληροφορίες, οι δύο αντιπρόεδροι Δημ. Αβραμόπουλος και Στ. Δήμιας, ο γραμματέας της Κ.Ο. κ. Κ. Τασούλας, ο διευθυντής του γραφείου του κ. Σαμαρά κ. Κων. Αρβανιτόπουλος και ο γραμματέας της Κ.Ε. κ. Ανδρ. Λυκουρέζιος είχαν την άποψη ότι θα πρέπει ο κ. Σαμαράς να κάνει ένα γενναίο άλμα προς τα εμπρός και να δώσει διέξοδο στο διαφανιζόμενο με υπαιτιότητα του πρωθυπουργού αδιέξοδο, προτείνοντας τον σχηματισμό μεταβατικής κυβέρνησης. Το επιχείρημα ότι «εδώ που έφτασε η κατάσταση με ευθύνη του Γ. Παπανδρέου, η λύση πρέπει να διασφαλίζει την ύπαρξη της νέας δανειακής σύμβασης και την καταβολή της έκτης δόσης» προσυμπέριεραν και οι στενοί συνεργάτες του κ. Σαμαρά κ. Χρυσ. Λαζαρίδης, Δημ. Σταμάτης, Γ. Μουρούτης, Κ. Μπούρας, οι οποίοι ωστόσο δεν έκρυβαν τον προβληματισμό τους για τον ορατό κίνδυνο το άλμα προς τα εμπρός να... αφήσει πίσω την αντιμνημονιακή στρατηγική η οποία αποτέλεσε τον κορμό της αντιπολίτευσης της Ν.Δ. όλο το προηγούμενο διάστημα. «Δεν μπορούμε να διαγράψουμε σε μια στιγμή τη στρατηγική 16 μηνών» σημείωναν γαλάζια στελέχη, χωρίς πάντως να παραγνωρίζουν τα δεδομένα της συγκυρίας. Το δίλημμα στο οποίο κλήθηκε να απαντήσει ο κ. Σαμαράς ήταν αν θα υιοθετούσε την εισήγηση για μετατόπιση από τον χαρακτηρισμό «αναπόφευκτη» στο ξεκάθαρο «ναι» στη δανειακή σύμβαση.

Το «ναι» στη σύμβαση αναζητούσε τον προβληματισμό αρκετών στη Ν.Δ., για το πώς θα διαχωριστεί το δάνειο από τους όρους του, τους οποίους ο κ. Σαμαράς επιμένει ότι διατηρεί το περιθώριο να διαπραγματευτεί. «Οι ψευδοισθήσεις επ' αυτού κατέρρευσαν το βράδυ της Τρίτης στη Νίκαια» αναγνωρίζουν κάποιοι εκ των συνολιπτών του κ. Σαμαρά, που επιχειρούν να προετοιμάσουν τον δρόμο από την προεκλογική ρητορεία στην πολιτική πραγματικότητα. Οι ίδιοι είχαν εισπληθεί να μην επιλεγεί η, ασθενής νομικά και ουσιαστικά, διάκριση «δανειακή σύμβαση» - «μνημόνιο» και το κόμμα να χαιρετίσει την απόφαση του Οκτωβρίου, δηλώνοντας, απλώς, έτοιμο να... συζητήσει την εφαρμογή της.

Η άμεση απειλή πτώχευσης της χώρας, μετά τις δηλώσεις Μέρκελ - Σαρκοζί, την παρέμβαση Παπανδρέου και τη διαφοροποίηση Βενιζέλου, έγειρε τη ζυγαριά για την πρόταση που διατύπωσε ο κ. Αντώνης Σαμαράς, την Πέμπτη, για τη συγκρότηση μεταβατικής κυβέρνησης.

Τα κρίσιμα τηλεφωνήματα

Το βράδυ της Παρασκευής ο κ. Αντώνης Σαμαράς αξιοποίησε τις συνεχείς καθυστερήσεις στην άφιξη του πρωθυπουργού στο βήμα της Βουλής, για έναν μακρύ κύκλο τηλεφωνικών επαφών με παράγοντες εντός και κυρίως εκτός Ελλάδος. Από τις 9.30 περίπου στο γραφείο του στη Βουλή, με τους στενούς του συνεργάτες Χρ. Λαζαρίδη, Κων. Αρβανιτόπουλο και Τ. Μπαλτάκο, ο κ. Σαμαράς ενημερωνόταν διαρκώς από βουλευτές και στελέχη που τον επισκεπτόνταν για τα σενάρια περί τις τελικές προθέσεις του πρωθυπουργού. Το τελευταίο που έφτασε στα γραφεία της αξιωματικής αντιπολίτευσης λίγο πριν ανέβει στο βήμα ο κ. Γ. Παπανδρέου ήταν ότι ο πρωθυπουργός έχει ήδη συμφωνήσει με τους ηγέτες δύο μικρότερων κομμάτων της αντιπολίτευσης για συγκρότηση κυβέρνησης εθνικής ενότητας, με επικεφαλής είτε τον υπουργό Οικονομικών Ευ. Βενιζέλο είτε εξκοινοβουλευτικό στέλεχος και προς την κατεύθυνση αυτή θα απορρίψει το σύνολο της πρότασης Σαμαρά. Η μόνη στιγμή που την οργή για τη στάση Παπανδρέου διαδέχθηκε η ικανοποίηση ήταν όταν λίγο αργότερα ο κ. Βενιζέλος επιβεβαίωσε ότι το μόνο που θα έβριε προς έλξη η πολιτική ηγεσία. Το πρωί της Πέμπτης, οι «5» αποφάσισαν να προχωρήσουν στην πρωτοβουλία τους, η οποία «συναντήθηκε» με εκείνη των Βάσω Παπανδρέου

Η κίνηση των πέντε βουλευτών

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ**

Δυνάμεις που τέμνουν οριζόντια τις κομματικές γραμμές μοιάζει να απελευθερώνει η σοβούσα κρίση του πολιτικού συστήματος. Η ταυτόχρονη πρωτοβουλία βουλευτών του ΠΑΣΟΚ αλλά και της Νέας Δημοκρατίας, την Πέμπτη, για τη συγκέντρωση υπογραφών υπέρ της συγκρότησης κυβέρνησης εθνικής σωτηρίας προκάλεσε αίσθηση, καθώς υπερβαίνει τη συνήθη κοινοβουλευτική πρακτική, απέκτησε δυναμική μεταξύ των βουλευτών και αντιμετωπίστηκε με... οργή από μερίδα της γαλάζιας ηγετικής ομάδας.

Ο κ. Ευάγγελος Αντώναρους, Αρns Σπηλιωτόπουλος, Κυριάκος Μπισοτάκης, Κωστής Χατζηδάκης και Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης, που βρέθηκαν την Πέμπτη στο εντευκτήριο της Βουλής, δεν κινήθηκαν εν κρυπτώ. Για πολύ χρόνο τώρα, μοιράζονταν δημοσία τις απόψεις τους στα διακομιατικά πηγαδάκια, παρουσία μάλιστα στελεχών που θεωρούνται εκ των «πιεστών» της γαλάζιας ηγεσίας. Τις θέσεις αυτές ασπάζονταν όχι μόνο βουλευτές της Ν.Δ., αλλά και αρκετοί του ΠΑΣΟΚ. Η απογοήτευση μεγάλωσε και οι διαβουλεύσεις εντάθηκαν, στον απόλοχο του τηλεσιγράφου που έστειλαν από τις Κάννες οι Μέρκελ και Σαρκοζί προς τον πρωθυπουργό και την ελληνική πολιτική ηγεσία.

Το πρωί της Πέμπτης, οι «5» αποφάσισαν να προχωρήσουν στην πρωτοβουλία τους, η οποία «συναντήθηκε» με εκείνη των Βάσω Παπανδρέου

και Ντίνου Βρεττού. Οι διορθώσεις στην επιστολή έγιναν στο εντευκτήριο της Βουλής. Τα νέα για τη «διακομματική σύσκεψη» είχαν ήδη κάνει τον γύρο του Κοινοβουλίου και φυσικά έφθαναν και στη Λεωφ. Συγγρού, στο γραφείο του κ. Αντ. Σαμαρά, επιταχύνοντας μάλιστα τη δημόσια τοποθέτηση του προέδρου της Ν.Δ. υπέρ της βραχυβίας μεταβατικής κυβέρνησης. Η πρωτοβουλία του κ. Σαμαρά - που ενσωματώνει τμήμα των θέσεων

Οι κ. Αντώναρους, Σπηλιωτόπουλος, Μπισοτάκης, Χατζηδάκης και Βαρβιτσιώτης την Πέμπτη δεν κινήθηκαν εν κρυπτώ.

των «5» - «πάγωσε» τη συλλογή γαλάζιων υπογραφών, οι οποίες αριθμούσαν ήδη τις... 9, καθώς είχαν υπογράψει άλλοι 4 βουλευτές, ενώ 4-5 επιπλέον έδωσαν τηλεφωνική εξουσιοδότηση να περιληφθούν τα ονόματά τους.

Στο κείμενο που τιτλοφορείται «Πρόταση μελών του Ελληνικού Κοινοβουλίου», οι πέντε σημειώνουν: «Το μέλλον της χώρας κρέμεται από μία κλωστή. Οι δραματικές εξελίξεις των τελευταίων ημερών άλλαξαν άρδην τα δεδομένα και απαιτούν άμεσο και σαφή επαναπροσδιορισμό των προτεραιοτήτων και της στρατηγικής όλων μας. Η κυβερνητική κρίση δεν πρέπει να καταλήξει σε εθνική κρίση.

Γι' αυτό τον λόγο χρειάζεται η συστράτευση όσο το δυνατόν περισσότερων κοινοβουλευτικών δυνάμεων, προκειμένου άμεσα να διασφαλιστούν η αδιαμφισβήτητη παρουσία της Ελλάδας στην Ε.Ε. και στην Ευρωζώνη, η κύρωση του πλαισίου συμφωνίας της 27/10 από την υφιστάμενη Βουλή με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη πλειοψηφία, η εξασφάλιση της επιβίωσης της χώρας με έγκαιρη εκταμίευση της 6ης δόσης». Και καταλήγουν πως «θεωρούμε απαραίτητη την άμεση συγκρότηση κυβέρνησης εθνικής σωτηρίας που θα αναλάβει την εκπλήρωση των εθνικών επιδιώξεων και στη συνέχεια θα οδηγήσει τη χώρα το συντομότερο δυνατόν και με ασφάλεια στις εθνικές εκλογές».

Σε αντίστοιχη μετριοπαθή κατεύθυνση κινούνται και οι δύο αντιπρόεδροι της Ν.Δ. κ. Αβραμόπουλος και Δήμιας, οι οποίοι πάντως ουδέμία εμπλοκή, ούτε καν ενημέρωση είχαν για την πρωτοβουλία. Εύλογα, η δράση των «5» προκάλεσε και την... αντίδραση στελεχών του ηγετικού πυρήνα. Το ζήτημα ετέθη και στον κ. Σαμαρά, το βράδυ της Πέμπτης, από βουλευτές. «Αυτό δεν είναι της ώρας» απάντησε. «Αν δεν υπήρχαν οι μεζιζοιες πολιτικές εξελίξεις, η απάντηση θα ήταν άμεση» σημειώνει συνεργάτης του προέδρου, μη επιβεβαιώνοντας πάντως σενάρια που ήθελαν οι εν λόγω να αποκλειστούν από τους συνδυασμούς του κόμματος. Προεξόφλουσε, πάντως, πως η επόμενη κίνηση αμφισβητήσης θα αντιμετωπισθεί ακαριαία...

Κερδίζουν «πόντους» ΛΑΟΣ - ΔΗΣΥ

Την ανάγκη συμμετοχής της αξιωματικής αντιπολίτευσης στην κυβέρνηση εθνικής ενότητας αναδεικνύουν ο ΛΑΟΣ και η Δημοκρατική Συμμαχία, οι ηγέτες των οποίων, αν και πολιτεύονται με εντελώς διαφορετικές στρατηγικές, συμφωνούν ότι η επιμονή του κ. Σαμαρά στο «όχι» δυσχεραίνει σημαντικά τις εξελίξεις. Και οι δύο ηγέτες εκτιμούν ότι με την επιμονή τους στην ανάγκη συγκρότησης κυβέρνησης έκτακτης ανάγκης κερδίζουν πόντους σε όρους πολιτικής αξιοπιστίας και παρεμβατικότητας. Ωστόσο, οι εξελίξεις αλλά και η τελική τους συμμετοχή στο οποίο μελλοντικό σχήμα παραμένουν άγνωστες.

Αμφότεροι, δεν μπορούν για λόγους πολιτικούς και εκλογικής επιβίωσης να συμμετέχουν μόνοι σε μία κυβέρνηση - διάδοχο αυτής του ΠΑΣΟΚ. Είναι σαφές ότι όποιος προσέλθει μόνος, «καίγεται» σημειώνουν στελέχη και των δύο κομμάτων.

Δεν μπορεί το όποιο νέο σχήμα να είναι μία απλή συνέχεια της κυβέρνησης του Γ. Παπανδρέου, σημειώνουν από τη Δημοκρατική Συμμαχία και προτείνουν «μάχημη» κυβέρνηση, διάρκειας περίπου 6 μηνών, με στόχο όχι μόνον την ομαλοποίηση των σχέσεων με την Ε.Ε., την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για το «κούρεμα», την ψήφιση του προϋπολογισμού και την εκταμίευση της 6ης δόσης, αλλά και την προώθηση μεταρρυθμίσεων «που κανένα κόμμα από μόνο του δεν είχε το πολιτικό

Γιώργος Καρατζαφέρης και **Ντόρα Μπακογιάννη** προτείνουν συγκρότηση κυβέρνησης εθνικής σωτηρίας.

Οι δυο τους καλούν τον κ. Παπανδρέου και τον κ. Σαμαρά να θέσουν ως προτεραιότητα το συμφέρον της χώρας.

θάρος να πράξει». Σε διαφορετική περίπτωση επιπειλείται, λένε, «η απόλυτη καταστροφή της άτακτης χρεοκοπίας, που θα έχει την υπογραφή των κ. Παπανδρέου και Σαμαρά».

Από την κεντροδεξιά

«Να κάνουν μια δυνατή κυβέρνηση εθνικής σωτηρίας με τα πέντε κόμματα

μέσα. Ενώ τα μεγαλύτερα κόμματα, τον ΛΑΟΣ, τον κ. Κουβέλη, την κ. Μπακογιάννη», επεσήμανε ο κ. Καρατζαφέρης, με στόχο «να πάμε επάνω ενωμένοι σε μια γροθιά, σαν μια οικογένεια, και να πούμε: "Τα σταθείτε! Εδώ είναι όλη η Ελλάδα"».

Ο κ. Καρατζαφέρης, που σύμφωνα με πληροφορίες είχε τετ α τετ, το βράδυ της Παρασκευής, συνάντηση με τον κ. Βενιζέλο (σ. σ. κάτι που διαψεύδονταν, επισήμως), αναμένεται να εκμεταλλευθεί τις τελευταίες εξελίξεις προκειμένου να ενισχύσει τη θέση του στην κεντροδεξιά. Αφενός θα επιμείνει στην προσπάθεια να εντάξει τον κ. Σαμαρά στο «μνημονιακό στρατόπεδο», «Δεν θα σας λιοιδορήσουμε όπως εσείς, καθώς ήλθατε στη λογική», ανέφερε την Παρασκευή.

Ο πρόεδρος του ΛΑΟΣ αλλά και στελέχη, όπως ο Μάκης Βορίδης, αποκλείουν συμμετοχή σε ένα σχήμα, αν αυτό αφορά το ΠΑΣΟΚ και μικρότερα κόμματα, χωρίς δηλαδή τη συμμετοχή της Ν.Δ.

Είτε ως κίνηση τακτικής είτε ως πραγματική πρόταση απειλητικής, ο πρόεδρος του ΛΑΟΣ προσανατολίζεται να προτείνει του νέου σχήματος να πληρωθεί στέλεχος της κεντροδεξιάς, μη αποκλεισμένων των δύο αντιπροέδρων της Ν.Δ., με το όνομα του πρώην Επιτρόπου κ. Στ. Δήμια να βρίσκεται πρώτο στη σχετική λίστα.

Γ. Π. ΤΕΡΖΗΣ

Αριστερά: Προσφυγή στις κάλπες

Προβληματισμό προκαλούν τα γεγονότα των τελευταίων ημερών στην Αριστερά, όπου η άμεση προσφυγή στις κάλπες θεωρείται η μόνη ενδεδειγμένη λύση. Κάτι το οποίο επαναβεβαιώθηκε και τα μεσάνυχτα της Παρασκευής, με τις ομιλίες των επικεφαλής των κομμάτων. Η Δημοκρατική Αριστερά, πάντως, επανεξέτασε τη στάση της και τάσσεται και αυτή υπέρ μιας μεταβατικής κυβέρνησης συντομής διάρκειας.

Εκλογές με υπερεσιακή κυβέρνηση ζητεί το ΚΚΕ, το οποίο εκτιμά ότι το ΠΑΣΟΚ δεν μπορεί να συνεχίσει να κυβερνά επειδή αμφισβητείται από τον λαό. Κατά τη γ.γ. Αλέκα Παπαρήγα, «έχει γίνει συνειδητό τόσο στο ΠΑΣΟΚ όσο και στη Ν.Δ. και στο οικονομικό κατεστημένο της χώρας ότι θα πρέπει να δημιουργηθεί μια κυβέρνηση συνεργασίας, που θα λειτουργήσει ως ανάχωμα στην άνοδο του λαϊκού κινήματος».

Όπως επισημάνε στις παρεμβάσεις της η κ. Παπαρήγα, θα μπορούσε να γίνει μια υπερεσιακή κυβέρνηση και να πάμε σε εκλογές μέσα σε 20 ημέρες. Αυτό που επιδιώκεται όμως είναι να «κατοχυρώσουν μετεκλογικά κυβέρνηση συνεργασίας βάζοντάς την προεκλογικά», τόνισε η κ. Παπαρήγα, η οποία απέκρουσε το επιχείρημα ότι δεν υπάρχει χρόνος για εκλογές. Όπως δήλωσε, από τη στιγμή που λένε ότι φτάνουν τα αποθέματα ως τον Δεκέμβριο, οι εκλογές θα

Αλέκα Παπαρήγα και **Φώτης Κουβέλης** θεωρούν την άμεση προσφυγή στις κάλπες ως τη μόνη ενδεδειγμένη λύση.

Υπηρεσιακή κυβέρνηση για να πάμε σε εκλογές μέσα σε 20 ημέρες ζητεί η κ. Αλέκα Παπαρήγα.

ήταν εφικτές. Αλλωστε, «μέχρι να συμφωνήσουν την κυβέρνηση εθνικής ενότητας, θα έχουν περάσει είκοσι μέρες», εκτιμά η κ. Παπαρήγα, η οποία αμφιβάλλει αν θα γίνει αυτή η κυβέρνηση, γιατί «υπάρχει η πιθανότητα να σκοντάψει σε προσωπικές φιλοδοξίες».

Υπέρ της άμεσης προσφυγής στις κάλπες με απλή αναλογική τάσσεται

ο ΣΥΡΙΖΑ. Ο κ. Τσίπρας εκτίμησε ότι, αν ο κ. Παπανδρέου πάρει ψήφο εμπιστοσύνης, τότε είναι βέβαιο ότι θα προχωρήσει. Όπως τόνισε, αν υπάρξει μεταβατική κυβέρνηση, αυτή δεν θα είναι προς όφελος του ελληνικού λαού, αλλά θα έχει στόχο να αποτρέψει τη δυνατότητα παρέμβασης του. Ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ προέβλεψε μάλιστα ένα πλαίσιο «σκληρού μνημονιακού ολοκληρωτισμού», όπου δεν θα υπάρχουν εναλλακτικές φωνές ούτε στα μίντια. Με αφορμή την παρέμβαση της Τρόικας, ο ΣΥΡΙΖΑ στιγματίζει την παρέμβαση αυτή, ενώ ζητεί εκλογές απλή αναλογική, ώστε αν σχηματιστούν και κυβερνήσεις συνεργασίας την επόμενη μέρα, αυτό να γίνει με διαφανείς διαδικασίες.

Η Δημοκρατική Αριστερά θεωρεί ότι η ένταση της κρίσης και η κοινωνική πραγματικότητα επιβάλλουν την προσφυγή στις κάλπες το ταχύτερο δυνατόν. Δεν επιμένει όμως πια στις πρόωρες εκλογές άμεσα. «Θα χρειαστεί αναμφισβήτητη μια κυβέρνηση κάποιου μεταβατικού χαρακτήρα, για ένα μικρό χρονικό διάστημα, προκειμένου να οδηγήσει συντομότερα τη χώρα σε εκλογές», δήλωσε την Παρασκευή ο Φ. Κουβέλης, ο οποίος επίσης ξεκαθάρισε ότι δεν πρόκειται να δεχθεί την πρόταση να συμμετάσχει σε κυβέρνηση εθνικής συνεργασίας.

Π. ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΣ

ΓΕΥΜΑ ΜΕ ΤΗΝ «Κ»	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΙΔΕΕΣ	ΙΣΤΟΡΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ	ΑΘΛΗΤΙΚΑ	ΚΑΙΡΟΣ
------------------	--------------	-------	---------	------------	------	----------	--------

Στο Λύκειο

από τους 107 τίτλους των τριών τάξεων του Λυκείου οι 96 έχουν παραδοθεί σε πάνω από το 80% των σχολείων.

Στο Γυμνάσιο

υπάρχουν ακόμη ελλείψεις σε βιβλία Πληροφορικής, Θρησκευτικών, Βιολογίας, Νεοελληνικής Γλώσσας και το βιβλίο της Ιλιάδας.

Στο Δημοτικό

μεταξύ των κύριων μαθημάτων ελλείψεις υπάρχουν σε βιβλία Μαθηματικών, Λογοτεχνικών Κειμένων και Ιστορίας.

0,80€

κοστίζει περίπου η έκδοση κάθε βιβλίου

ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

στην Ελλάδα 1.600
στο εξωτερικό 600

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Δέκα χρόνια στο Tufts η έδρα «Κ. Καραμανλής»

Ενας σημαντικός «πρεσβευτής»

Η ιστορική σχολή διεθνών σχέσεων Fletcher School του Πανεπιστημίου Tufts εγκαινίασε τη Δευτέρα 10 Σεπτεμβρίου 2001 την έδρα Ελληνικών και Ευρωπαϊκών Σπουδών «Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής». Μετά τη λαμπρή τελετή με πλήθος αποφοίτων και κόσμου, η ελληνική αποστολή, με ταξίδι της επιστροφής το μεσημέρι της επομένης ημέρας. Όμως, από τις 08.45 ώρα ΗΠΑ την Τρίτη 11 Σεπτεμβρίου 2001 οι εικόνες που εξέπεμπαν τα ΜΜΕ πάγωσαν την υφήλιο. Τρομοκράτες χτύπησαν τους Δίδυμους Πύργους και το Πεντάγωνο. Η ελληνική αποστολή εγκλωβίστηκε για μέρες στην αμερικανική ήπειρο, καθώς είχαν καθλωθεί στο έδαφος όλα τα αεροπλάνα.

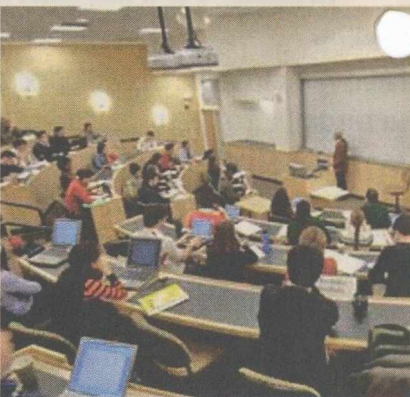
Τα τραγικά γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου επιβεβαίωσαν την αλληλεξάρτηση των χωρών του σύγχρονου κόσμου και την ανάγκη για την καλύτερη κατανόησή τους. Αυτόν τον σκοπό, την ενίσχυση της ελληνοαμερικανικής και της ευρωαμερικανικής συνεργασίας σε ακαδημαϊκό επίπεδο και τη μελέτη της Ελλάδας και της ευρύτερης περιοχής της, έθεσε ως στόχο η έδρα «Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής».

Η πρωτοβουλία

Η πρωτοβουλία για την έδρα ξεκίνησε το 1996 από ομάδα Ελλήνων φοιτητών και αποφοίτων της σχολής Fletcher, που διεκρίνη την ανάγκη για ισχυρότερη παρουσία της σύγχρονης Ελλάδας στη Βοστώνη, παγκόσμια ακαδημαϊκή πρωτεύουσα, καθώς διαθέτει 80 ΑΕΙ, μεταξύ των οποίων και το αρχαιότερο της Αμερικής, το Πανεπιστήμιο Harvard. Η σχολή Fletcher παράγει μεγάλο μέρος της παγκόσμιας διπλωματικής ελίτ και μεταξύ των αποφοίτων της είναι πολλοί υπουργοί Εξωτερικών και επικεφαλές επιχειρηματικών κολοσσών. Τα μέλη της ομάδας που είχε την πρωτοβουλία ήθελαν να τιμήσουν και το έργο του μεγάλου Ευρωπαίου ηγέτη της σύγχρονης Ελλάδας.

Ετσι, όταν η ιδέα έλαβε την έγκρισή του αιμάνιστος Κωνσταντίνου Καραμανλή, υιοθετήθηκε από το ομώνυμο ίδρυμα, το οποίο, με πρόεδρο τον πρέσβη κ. Πέτρο Μολυβιάτη και αντιπρόεδρο τον κ. Αχιλλέα Καραμανλή, κινητοποίησε τους απαραίτητους πόρους σε Ελλάδα και εξωτερικό. Ο τότε πρύτανης της σχολής Fletcher, πρώην στρατιωτικός διοικητής του ΝΑΤΟ, στρατηγός Γκάβιν, υπήρξε ένθερμος υποστηρικτής της πρωτοβουλίας.

Η έδρα «Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής» βασίζεται στην εναλλαγή επισκεπτών καθηγητών, κυρίως από την Ελλάδα, οι οποίοι διδάσκουν σε μεταπτυχιακό και προπτυχιακό επίπεδο για ένα ή δύο χρόνια. Εως σήμερα έχουν διδάξει, με χρονολογική σειρά, 7 καταξιωμένοι επιστήμονες: οι κ. Θάνος Βερέμης, Γιώργιος Πρεβελάκης, Δημήτρης Καιρίδης, Κωνσταντίνος Λάβδας, Αλέξανδρος Παννής, Γιώργος Μαυρογορδάτος και Μιχάλης Ψαλιδόπουλος. «Τα μαθήματα αφορούν τις διεθνείς σχέσεις, την οικονομία και την ιστορία της Ελλάδας, των Βαλκανίων, της Τουρκίας, της Μεσο-

Στη σχολή διεθνών σχέσεων Fletcher School του Πανεπιστημίου Tufts των ΗΠΑ λειτουργεί από το 2001 η έδρα Ελληνικών και Ευρωπαϊκών Σπουδών «Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής».

Την εγκαινίασε η ιστορική σχολή διεθνών σχέσεων Fletcher School.

γείου και θέματα σχετικά με την ευρωπαϊκή ενοποίηση. Η έδρα «Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής» δημιουργήθηκε σε μια εποχή που η χώρα φιλοδοχούσε να πρωταγωνιστήσει στα Βαλκάνια. Φέτος κλείνουν δέκα χρόνια από την έναρξή της. Σήμερα, με την Ελλάδα στο παγκόσμιο προσκήνιο όσο ποτέ στο παρελθόν, η έδρα θέλει να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση της ελληνικής πραγματικότητας στο εξωτερικό. Οι Έλληνες πρέπει να βοηθήσουμε τους ξένους να καταλάβουν την Ελλάδα, πέρα από στερεότυπα και απλουστεύσεις, για να μπορούν να είναι χρήσιμοι και για μας και για εκείνους. Κι αυτό προσαρμόζω να κάνει η έδρα, δίνοντας τη δυνατότητα στους Έλληνες επιστήμονες να διαλογισθούν, να ωφεληθούν και να ωφεληθούν από το δυναμικό διεθνές ακαδημαϊκό περιβάλλον», ανέφερε στην «Κ» ο αναπληρωτής καθηγητής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας κ. Δημήτρης Καιρίδης, απόφοιτος του Tufts.

ΑΠ. Α.

Στα χέρια των μαθητών έφθασαν τα βιβλία

Κλείνει το θέμα που προέκυψε στα σχολεία, χωρίς ευθύνη του υπουργείου

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΑΚΑΣΑ

«Βάλαμε έναν εκπαιδευτικό για δύο ημέρες να βγάζει μόνο φωτοτυπίες». «Ο δέσμος φωτοτύπησε τις πρώτες 40 σελίδες των βασικών βιβλίων». «Ο δικός μας δέσμος δήλωνε στην αρχή ότι δεν έχει λεφτά για φωτοτυπίες, αλλά αφού οι μαθητές έκαναν κατάληψη στο σχολείο, τελικά τα χρήματα βρέθηκαν...». Τα παραπάνω είναι μερικά από όσα σταχυολόγησαν στην «Κ» εκπαιδευτικοί για την κατάσταση που αντιμετώπισαν στην αρχή της φετινής χρονιάς, λόγω της έλλειψης των βιβλίων, «φαινόμενο» που αποδόθηκε σε ολιγωρία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Δύο μήνες μετά... «για τις μεμονωμένες ελλείψεις ο ΟΕΔΒ ζητεί από τα σχολεία να επικοινωνούν μαζί του», αναφέρει στην «Κ» στέλεχος του υπουργείου, αφού πλέον κλείνει ένα θέμα που σημάδευε αρνητικά την έναρξη της φετινής σχολικής χρονιάς.

Καλύτερη όλων είναι η κατάσταση με τα βιβλία του Δημοτικού. Χειρότερη με τα βιβλία του Γυμνασίου, ενώ σε μεγάλο βαθμό έχουν καλυφθεί οι ανάγκες των μαθητών Λυκείου. Όμως, καταγγέλλονται και ελλείψεις σε μαθήματα (π.χ. Μαθηματικά) της Γ' Λυκείου, στα οποία οι μαθητές θα εξετασθούν στις Πανελλαδικές Εξετάσεις για τα ΑΕΙ. Μάλον, ο Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων (ΟΕΔΒ) έκρινε, ρεαλιστικά για κάποιους, ότι οι υποψήφιοι έχουν εξασφαλίσει τα βιβλία τους κατά την προετοιμασία τους στο φροντιστήριο...

Αποθέματα

Γενικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΕΔΒ, το 70% των βιβλίων είναι στα σχολεία, το 10% στην παραγωγή ενώ το υπόλοιπο καλύ-

Το 70% των βιβλίων, σύμφωνα με τον Οργανισμό, είναι στα σχολεία, ενώ το 20% καλύφθηκε με αποθέματα προηγούμενων ετών.

Η διανομή και οι ευθύνες για την ταλαιπωρία

Το πρόβλημα με την αργή διανομή των βιβλίων αποδόθηκε κυρίως στην ολιγωρία του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την έγκριση του διαγωνισμού για αγορά χαρτιού. «Όταν εγκρίθηκε ο διαγωνισμός, απέμειναν δύο μήνες για δουλειά οκτώ», ανέφερε στην «Κ» στέλεχος του υπ. Παιδείας. Από την άλλη, η ελληνική γραφειοκρατία και η απειρία κάποιων στελεχών του ΟΕΔΒ έβαλαν το... χέρι τους. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», στις αποθήκες του ΟΕΔΒ υπήρχαν από πέρυσι περί τις 5.000 τόνους χαρτιού που μπορούσαν να καλύψουν περί το 30% των αναγκών, ήδη από τον Ιούνιο. Όμως, δεν υπήρξε πίεση προς τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες ώστε να υπογραφούν γρήγορα οι αναγκαίες συμβάσεις (για εκτύπωση και βιβλιοδεσία). Επίσης, επικρίνεται η ηγεσία του ΟΕΔΒ διότι από το περυσινό απόθεμα των 6 εκατ. βιβλίων μοιράστηκαν στα βιβλιοπωλεία και στην Κύπρο (2 εκατ. αντίτυπα από το απόθεμα), ενώ δεν έλειψαν οι γραφειοκρατικές αγκυλώσεις. Ενδεικτική είναι η περίπτωση στην Αρτα. Ο μεταφορέας μπέρδεψε τις παραγγελίες των βιβλίων της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και του Α' Γραφείου Πρωτοβάθμιας. Οι αρμόδιοι των δύο υπηρεσιών, που αναζητούσαν λύση, αντί να ξεκινήσουν από ένα διερευνητικό τηλεφώνημα στους «γείτονες» συναδέλφους τους, κάλεσαν στον ΟΕΔΒ για να καλύψει τις ελλείψεις των βιβλίων. Τα οποία βιβλία βρίσκονταν σε γειτονικό γραφείο...

Αλεύρι από ειδικό εκχύλισμα... σταφυλιού

Μετά το κέικ... τυρόγαλου, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας δημιούργησε ένα νέο καινοτόμο τρόφιμο

Του ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΛΑΦΡΟΥ

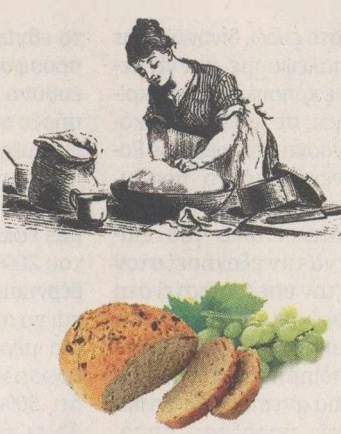
Μπορεί να υπάρχει πρωτοπόρος έρευνα, τεχνολογική καινοτομία και παραγωγική εφαρμογή στην Ελλάδα και μάλιστα σε κρίσιμους τομείς, όπως ο αγροτοδιατροφικός; Μν βιαστείτε να απαντήσετε -ως συνήθως- αρνητικά. Θα σας διαψεύσει η προσπάθεια δημιουργίας νέων ειδών διατροφής, όπως για παράδειγμα ένα νέο είδος αλευριού, το οποίο περιέχει κι ένα ειδικό εκχύλισμα από σταφύλια. Το αποτέλεσμα είναι να βελτιώνει τη λειτουργία των αιμοφόρων αγγείων.

Το συγκεκριμένο σκεύασμα είναι το δεύτερο προϊόν στην Ελλάδα που έχει λάβει την επίσημη άδεια του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων να χρησιμοποιεί «Ισχυρισμό Υγείας». Δημιούργημα του Τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, δεν έχει σχέση με διάφορα εμπορικά παραπροϊόντα που κυκλοφορούν. «Ο συγκεκριμένος τύπος αλευριού είναι αποτέλεσμα μελετών πολλών ετών. Μπορεί να βοηθήσει άτομα που έχουν πρόβλημα με τα αιμοφόρα αγγεία τους. Αποτελεί μέρος μιας συνολικής ερευ-

νητικής προσπάθειας του εργαστηρίου μας για τη δημιουργία των λεγόμενων βιολεειτουργικών τροφίμων», λέει στην «Κ» ο καθηγητής κ. Δημήτρης Κουρέτας.

Τι είναι τα βιολεειτουργικά τρόφιμα; «Στο εργαστήριο απομονώνουμε συστατικά κάποιων φυτών, όπως για παράδειγμα των ψυχανθών (φασόλια, φακές κ.λπ.), ερευνούμε τις ιδιότητές τους και στη συνέχεια τα εισάγουμε σε α-δρανή τρόφιμα, όπως το ψωμί, οι χυμοί και το γιαούρτι. Ετσι, το νέο προϊόν έχει εμπλουτισθεί με τις ιδιότητες του εκχυλίσματος, πρόκειται για ένα βιολεειτουργικό τρόφιμο», εξηγεί ο κ. Κουρέτας.

Το αλεύρι με εκχύλισμα σταφυλιών έρχεται ύστερα από ένα άλλο δημιούργημα, το κέικ αποκατάστασης «feed back», το οποίο περιέχει μεγάλο ποσοστό πρωτεΐνης από τυρόγαλο - το κέικ τυρόγαλου ενισχύει το ανοσοποιητικό σύστημα, ασθενών και παιδιών. Όλα αυτά τα προϊόντα δημιουργήθηκαν από τη συνεργασία του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τους Μύλους Καπλιανίδη. Δημιούργησαν μάλιστα και μια εταιρεία, την Κ - Meditara, για την προετοιμασία των σχετικών δικαιωμάτων για τα προϊόντα.

Το νέο είδος αλευριού από εκχύλισμα σταφυλιού βελτιώνει τη λειτουργία των αιμοφόρων αγγείων.

Αποτελεί μέρος μιας συνολικής ερευνητικής προσπάθειας για τη δημιουργία των βιολεειτουργικών τροφίμων.

Οι ερευνητές προχωρούν, όμως, ήδη στο επόμενο πεδίο. «Μελετάμε το μεταβολικό προφίλ του κάθε ανθρώπου, σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις του τρόπου ζωής του και βλέπουμε τι συστατικά του λείπουν, ποια βιολεειτουργικά τρόφιμα θα μπορούσαν να τον βοηθήσουν. Σε συνεργασία με διαιτολογικά κέντρα της Αθήνας και ύστερα από εξειδικευμένες εξετάσεις αίματος, μπορούμε να σχεδιάσουμε τρόφιμα που θα ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες ανάγκες. Καθώς όμως δεν μπορούμε να φτιάξουμε εντελώς εξατομικευμένα τρόφιμα, δημιουργούμε κάποιες κατηγορίες, με βάση τον μεταβολισμό», λέει ο κ. Κουρέτας. Ηδη το εργαστήριο έχει μελετήσει το προφίλ περίπου 2.500 ατόμων και έχει διαμορφώσει δέκα κατηγορίες μεταβολικού προφίλ.

Φαρμακευτικά φυτά

Αλλά η γκάμα των ερευνών δεν σταματάει εκεί. «Η Ελλάδα πρέπει να αξιοποιήσει τα φαρμακευτικά φυτά. Η βιοποικιλότητα της Ελλάδας σε φαρμακευτικά φυτά είναι πραγματικά μοναδική στην Ευρώπη. Διαθέτουμε πάνω από 1.500 ενδημικά είδη, όταν οι βό-

ρειες χώρες δεν διαθέτουν πάνω από 10 είδη. Παρ' όλα αυτά, είμαστε τελευταίοι σε εξαγωγές, όταν η Αλβανία είναι πρώτη», τονίζει ο κ. Κουρέτας.

Τα φαρμακευτικά φυτά έχουν φαρμακευτικό ενδιαφέρον, σαν ρόφημα, σαν αλοιφή, ακόμα και σαν πρώτη ύλη για παραγωγή φαρμακευτικών σκευασμάτων. Τα πολύτιμα αυτά είδη είναι ιδιαίτερα κοινά στην Ελλάδα: μελισσόχορτο, φασκόμυλο, ρίγανη, δυόσμος, θυμάρι και άλλα. Πρόκειται για αιμασώδη εμβάθυνση στην παραδοσιακή γνώση, για τη δημιουργία νέων προϊόντων, με πρώτη ύλη τα φυτά αυτά, με προστιθέμενη αξία λόγω τυποποίησης, πιστοποίησης κ.λπ. «Πρόκειται για ένα θησαυρό που δεν μπορούμε να τον αφήνουμε ανεκμετάλλευτο, προς όφελος των φαρμακευτικών εταιρειών.

Η καλλιέργεια αρωματικών φυτών μπορεί να είναι και άμεσα πιο επικερδής για τους αγρότες, σε σχέση με άλλες επιλογές. Επίσης, μπορούν να ανθοίσουν κι άλλοι δρόμοι οικονομικής αξιοποίησης: «Να δημιουργηθούν είδη τσαγιού, ροφημάτων, βασισμένα σε αυτά τα προϊόντα», προτείνει ο κ. Κουρέτας. Γιατί όχι;

ΑΝΕΒΕΙΤΕ ΤΙΣ ΣΚΑΛΕΣ ΕΥΚΟΛΑ!

Μετακινηθείτε εύκολα σε κάθε σκάλα που μέχρι σήμερα σας δυσκόλευε. Νιώστε την αυτονομία, την άνεση, την ασφάλεια και την ευελιξία. Ανακαλύψτε ένα νέο τρόπο ζωής, επιλέγοντας από μια μεγάλη ποικιλία μοντέλων, για ευθείες ή περιστροφικές σκάλες. Κλέψτε τις εντυπώσεις με το μοναδικό design και την υψηλή ποιότητα κατασκευής.

Εταιμοπαρόδοτα μοντέλα • Πανελλαδική εξυπηρέτηση Οργανωμένο service • Διαρκής παρακαταθήκη ανταλλακτικών

Για πληροφορίες και δωρεάν μελέτη του χώρου σας από ειδικευμένο σύμβουλο-μηχανικό: 210 2841.189 210 2842.018

Draculis Lift
Τεχνολογία που σας ανεβάζει
www.draculis.gr • e-mail: draculis@otenet.gr

ΓΕΥΜΑ ΜΕ ΤΗΝ «Κ»	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΙΔΕΕΣ	ΙΣΤΟΡΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ	ΑΘΛΗΤΙΚΑ	ΚΑΙΡΟΣ
------------------	--------------	-------	---------	------------	------	----------	--------

Τα «όχι» και τα «ναι» στην ιστορία των Ελλήνων

Του ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΑΡΑΒΕΛΗ

Ηταν θλιβερά όσα διαδραματίστηκαν στη Θεσσαλονίκη και σε άλλες πόλεις κατά τη διάρκεια των παρελάσεων για την 28η Οκτωβρίου. Η προσβολή στο πρόσωπο του Προέδρου της Δημοκρατίας, οι προπηλακισμοί των επισήμων που έφτασαν μέχρι τον ξυλοδαρμό ενός βουλευτή είναι φαινόμενα που τραυματίζουν βαθιά τη δημοκρατία. Κάποιοι συμπολίτες μας δεν μπορούν να καταλάβουν τα όρια της διαμαρτυρίας, όπως δεν κατανοούν το ισοζύγιο της δημοκρατίας (δικαιώματα και υποχρεώσεις): Η διαμαρτυρία είναι καθ' όλα νόμιμη, αλλά για να είναι και θεμιτή πρέπει να γίνεται με άλλο τρόπο και σε άλλο τόπο.

Πέρα όμως από το τυπικό των «εκδηλώσεων της οργής», την αθέλια και τα έκτροπα που κάποιες φορές τις πλαισιώνουν, η νέου τύπου δια-

της ανέξοδης οργής είχαν καλλιεργήσει το κλίμα περί νέας (και προφανώς χρηματοδοτούμενης) κατοχής. Ο πρωθυπουργός απεκαλείτο από διάφορα περιώνυμα ακροδεξιά και ακροαριστερά μπλοκ «Τσολάκογλου» και επομένως η κραυγή «προδοτή» στο πρόσωπο του Προέδρου της Δημοκρατίας ήταν αναγκαστικά η φυσική συνέχεια. Ματαίως λοιπόν ο κ. Δημήτρης Παπαδημιούλης επιχειρεί να αποσυνδέσει τον ΣΥΡΙΖΑ από την προσβολή στο πρόσωπο του Προέδρου της Δημοκρατίας. Αν, όπως ισχυρίζεται ο ομοτράπεζός του κ. Παναγιώτης Λαφαζάνης, ζούμε σε «καθεστώς ξένης κατοχής», τότε ο συνενεργαζόμενος μ' αυτό Έλληνας ανώτατος άρχων είναι «προδοτής».

Απλώς λογικός συνειρμός που μπορεί να κάνει κάθε διαμαρτυρόμενος, ακόμη κι αν δεν ανήκει στον ΣΥΡΙΖΑ. Φέτος, κάποιοι επιχειρήσαν να νοσηματοδοτήσουν την επίθεση της 28ης Οκτωβρίου με την αντίσταση στο Μνημόνιο. Η αλήθεια είναι ότι ιστορικά συμβάντα έχουν νοσηματοδοτηθεί αυθαίρετα πολλές φορές. Από τους μετεμφυλιακούς πανηγυρικούς στα σχολεία μέχρι τα μνημόνια των κομμάτων για τις εθνικές επετείους η Ιστορία δεινοπαθεί κάθε χρόνο. Επόμενο ήταν να διαστρεβλωθεί και φέτος. Ο κ. Μανώλης Γλέζος το συνόψισε καλύτερα απ' όλους: «Πριν από 71 χρόνια ο λαός μας είπε "όχι" στην προσπάθεια της κατάργησης της ελευθερίας του λαού μας και σήμερα ο ελληνικός λαός είπε "όχι" στη μετατροπή της χώρας μας σε προτεκτοράτο».

Είναι περίεργο που διάφοροι αριστεροί επικαλούνται το «όχι» ενός δικτάτορα για να το χρησιμοποιήσουν στη σημερινή συγκυρία; Προφανώς όχι. Σ' αυτό το ιδεολογικό τουρλουμπούκι που δημιουργήσε τα τελευταία χρόνια η αριστερά, όλα είναι εφικτά. Με επικοινωνιακές και ιδεολογικές αλχημείες παρυσιάζονται κάποιες δικτατορίες «αντιλαϊκές» και κάποιες άλλες «πρό-

τυπα δημοκρατίας». Ετσι το «όχι» του Ιωάννη Μεταξά –ο οποίος, σημειωτέον, ήταν πρωθυπουργός χωρίς λαϊκή νομιμοποίηση– ερμηνεύτηκε ως «το όχι του λαού και ουχί του δικτάτορα». Ας είναι! Ετσι κι αλλιώς, το μεγαλύτερο μέρος του ελληνικού λαού νομιμοποίησε το «όχι» του Μεταξά πολεμώντας γενναία τον εισβολέα.

Το «όχι», όμως, του δικτάτορα και του λαού δεν ήταν αυθύπαρκτο. Δεν ήταν ένα γενικό «όχι». Εμπειρικά είχε κι ένα «ναι». Ο ελληνικός λαός είπε το «ναι» στο «ναι» στο απέναντι μέτωπο, στη φιλελεύθερη κοινοβουλευτική Δύση. Ήταν ένα ακόμη «ναι» σε μια ιστορική πορεία συμπαράταξης της μικρής Ελλάδας με τη Δύση, συμπαράταξη που ξεκινά από το Ναβαρίνο, έχει οφέλη μετά τον καταστροφικό πόλεμο του 1897 (επεστράφη η Θεσσαλία), καλυβδώνεται μετά την κατσίχουση του Ελευθέριου Βενιζέλου στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και γίνεται τόσο ισχυρό που ακόμη και ο ομοϊδεάτης των δυνάμεων του Αξονα κυβερνήτης δεν το αναιρεί.

Μια παραδοξότητα

Το «όχι» του 1940 ήταν «ναι» σε όλους αυτούς που, κατά την αριστερή μυθολογία, μάς «δυναστεύουν» σήμερα. Ήταν «όχι» σε μια από τις τερατογενέσεις του δυτικού πολιτισμού, δηλαδή στον φασισμό. Συνεχίστηκε με ένα δεύτερο «όχι» την περίοδο 1944-1949, στην άλλη τερατογένεση του δυτικού πολιτισμού, που ήταν ο σοβιετικός κομμουνισμός. Θα συμφωνήσουμε βέβαια ότι η ιστορία είναι πολύπλοκη, το ίδιο και ο Εμφύλιος. Θα συμφωνήσουμε επίσης ότι πολλοί που εντάχθηκαν στον Δημοκρατικό Στρατό ήταν κυνηγημένοι από το δεξιό παρακράτος της εποχής. Αλλά οι σχεδιασμοί της ηγεσίας του ΚΚΕ ήταν σαφείς: έξοδος της Ελλάδας από το μπλοκ της φιλελεύθερης Δύσης. Αλλά όσοι αμφισβητούν αυτό το «όχι» του λαού οφείλουν να μας εξηγήσουν μια παραδοξότητα: αν ήταν «όχι» του λαού, αυτό που είπε χωρίς δημοψήφισμα ο μη εκλεγμένος Μεταξάς, γιατί να μην υπάρχει «όχι» του λαού μετά από ένα δημοψήφισμα, έστω κι αν το ΚΚΕ απείχε; Πώς γεννιέται ένα «όχι» του λαού σε μια δικτατορία και δεν γεννιέται μετά από ένα, έστω κολοβό, δημοψήφισμα; Η Ελλάς ανήκει στη Δύση παρά τις φιλότιμες προσπάθειες που κάνουν κοτσομπάσπδες, ανατολικόφρονες (οπαδοί μιας απροσδιόριστης μυθικής ανατολής), οπαδοί του Στάλιν ή του Μάο παλιότερα, του Τσάβες σήμερα και δεν ξέρουμε ποιος γραφικός προσωπικότητας αύριο. Ο δυτικός προσανατολισμός είναι στο DNA του ελληνικού κράτους· αυτόν είχε στον πυρήνα της η Ελληνική Επανάσταση του 1821 και μ' αυτόν κατάφερε όσα πέτυχε η χώρα. Μπορούμε να φανταστούμε τι θα γινόταν αν κυβερνήτης της χώρας όπως ο Ελευθέριος Βενιζέλος ή ο Ιωάννης Μεταξάς δεν επέλεγαν να συμπαραταχθούν με τη φιλελεύθερη Δύση και αγκάλιαζαν τις αρρωστημένες αποφύσεις της; Αν ο Εμφύλιος κατέληγε με τη χώρα στο απέναντι στρατόπεδο;

Το «όχι» των εκδηλώσεων διαμαρτυρίας απείχε πολύ από την επιλογή του «όχι» που είπε ο Ιωάννης Μεταξάς στους Ιταλούς εισβολείς.

Ο δύσκολος δρόμος προς τη Δύση

Ο δρόμος της Ελλάδας προς τη Δύση δεν ήταν ποτέ στρωμένος με ροδοπέταλα. Τα προβλήματα δεν προέρχονταν τόσο από το εξωτερικό –η Ελλάδα λόγω της αρχαίας κληρονομιάς έχει σημαντική θέση–, γράφει ο κ. Διαμαντούρος, «καθώς και οι πολλές παραλλαγές που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα μαζί του (π. χ. Δύση-Ανατολή, λογιολατρισμός-δημοκρατισμός, Ευρώπη-Βαλκάνια, Ευρώπη-Ελλάδα κ.λπ.) αποτελούν χρήσιμη πρώτη ύλη... (για την) πληρέστερη κατανόηση της λειτουργίας της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας... Η

συγκρούσεων που διατρέχουν την ελληνική ιστορία, αυτού που όλοι γνωρίζουμε και σχηματικά οραμάζουμε τον διχασμό της χώρας μεταξύ Ανατολής και Δύσης. «Το γνωστό δίπολο "Έλληνας-Ρωμός", γράφει ο κ. Διαμαντούρος, «καθώς και οι πολλές παραλλαγές που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα μαζί του (π. χ. Δύση-Ανατολή, λογιολατρισμός-δημοκρατισμός, Ευρώπη-Βαλκάνια, Ευρώπη-Ελλάδα κ.λπ.) αποτελούν χρήσιμη πρώτη ύλη... (για την) πληρέστερη κατανόηση της λειτουργίας της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας... Η

παραλλαγή που υιοθετείται στην προκειμένη περίπτωση... είναι το δίπολο «μεταρρυθμιστική» - «παρωχημένη» πολιτισμική παράδοση ή κουλτούρα. Το υπόβαθρο που το στηρίζει είναι η αντιδιαστολή της πολιτισμικής παράδοσης που έχει τις ρίζες της στην Αναγέννηση, τη Μεταρρύθμιση και την Αντιμεταρρύθμιση, την επιστημονική επανάσταση και τον Διαφωτισμό με εκείνη που εδράζεται στις ιστορικές εμπειρίες του Βυζαντίου, της Ορθοδοξίας, της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (ως συστήματος διακυβέρνησης) και της Τουρκοκρατίας...

» Βασικό χαρακτηριστικό του προτεινόμενου σχήματος ερμηνείας είναι ότι καθεμιά από τις δύο αυτές παραδόσεις συγκροτεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα θεώρησης και κατανόησης και νοσηματοδότησης του κόσμου και του ιστορικού γίνεσθαι, με δικό του όραμα για το μέλλον της ελληνικής κοινωνίας...»

Διαβάστε

- **Νικηφόρος Διαμαντούρος**, «Πολιτιστικός διψισμός και πολιτική αλλαγή στην Ελλάδα της μεταπολίτευσης», εκδ. Αλεξάνδρεια
- **Στέλιος Ράμφος**, «Η λογική της παράνοιας», εκδ. Αρμός

Για μια καλή ρίμα

Γενικά, πάντως, η ιστορική αλήθεια και η ιστορική ακρίβεια δεν είναι άμεση προτεραιότητα του κινήματος. Μπορεί να θυσιάσει αρκεί να επιτευχθεί μια καλή ρίμα. Για παράδειγμα, το σύνθημα, που ξεκίνησε από το Σύνταγμα, «Η χούντα δεν τελείωσε το '73, πεθαίνει απόψε σε τούτη την πλατεία» κυριαρχεί. Έχει μεταλλαχθεί σε «Ψωμί, Παιδεία, Ελευθερία, η χούντα δεν τελείωσε το '73». Να πούμε σε όλους τους της ελληνικής παιδείας μετέχοντες «Αγανακτισμένους» ότι πραγματικά η χούντα δεν τελείωσε το '73. Τελείωσε στις 24 Ιουλίου του '74.

Οι διαμαρτυρίες τις προηγούμενες Παρασκευές βρήκαν τον μαγικό τους συμβολισμό. Το έθνος γιόρταζε το «όχι» κατά των εισβολέων Ιταλών, ενώ ο αστερισμός των καθολικών διαμαρτυρούμενων με διάφορες ιστορικές προσδιορισμένες μετέφρασε σε «όχι» κατά των χρηματοδοτών Γερμανών.

Βεβαίως, το κλίμα είχε διαμορφωθεί από νωρίς. Διάφοροι προύχοντες

Η στρατηγική επιλογή

Μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα ανήκαμε στην Ανατολή. Ο ορθόδοξος ελληνισμός, και λόγω της Τουρκοκρατίας, απείχε πολύ από τη Δύση. Είχε χάσει τις μεγάλες επαναστάσεις της Αναγέννησης, του Διαφωτισμού και της επιστήμης. Οι Έλληνες, όμως, διαφωτιστές έκαναν για τον ελληνισμό μια στρατηγική επιλογή – αφού βέβαια κέρδισαν μια λυσσαλέα πολιτική μάχη. Αποφάσισαν ότι η Ελλάς ανήκει στη Δύση. Αυτό βοηθούσε πολιτικά τον αγώνα για ανεξαρτησία, αλλά εδραζόταν και στην πραγματικότητα. Από τη μια μεριά υπήρχε ένα «ανατολικό μοτίβο» που κατέρρεε (η Οθωμανική Αυτοκρατορία) και από την άλλη η σφριγηλή Δύση, που μεγαλουργούσε στα πάντα. Εκτοτε η Ελλάς είναι στρατηγικά προσανατολισμένη στη Δύση. Γι' αυτό τριπλασίασε την έκτασή της και μεγαλούργησε σε πολλούς τομείς.

■ **εδιπλώνεται** λοιπόν ένα κορυφαίο ■ εθνικό δράμα, με έντονα στοιχεία ■ τραγικής ειρωνείας. Πράξη πρώτη: η εθνική ήττα. Με τη συμφωνία κουρέματος του χρέους στις 27 Οκτωβρίου, η χώρα και η Ευρώπη ομολόγησαν επίσημα αυτό που όλοι έβλεπαν, ότι το δημόσιο χρέος μας δεν ήταν βιώσιμο. Ήταν μια ήττα του οικονομικού και πολιτικού μοντέλου των τελευταίων 30 ετών, που δημιουργήσε αυτό το χρέος και απέτυχε να το τιθασεύσει όταν οι συνθήκες ακόμα το επέτρεπαν. Πράξη δεύτερη: η αίσια έκβαση. Πάνω στην εθνική ήττα χτίστηκε μια ευνοϊκή για την Ελλάδα συμφωνία, με όλες τις ασάφειες και νομικές περιπλοκές, και παρά το προβληματικό σκέλος της συμφωνίας που αφορά τον ευρωπαϊκό μηχανισμό χρέους για τις μεγάλες χώρες (Ιταλία, Ισπανία). Με την απόφαση της 27ης Οκτωβρίου η χώρα απαλλάσσεται από περίπου 100 δισ. χρέους, εξασφαλίζοντας τους βασικούς επιδιωκόμενους όρους (αποφυγή «ποσιτωτικού γεγονότος», σταθερότητα των τραπεζών και καταθέσεων, στήριξη από ΕΚΤ κ.λπ.).

Αυτή η ευνοϊκή για μας συμφωνία επιτεύχθηκε με μεγάλες προσπάθειες και θυσιές. Ήταν αποτέλεσμα εφαρμογής ενός οδυνηρού προγράμματος προσαρμογής, που παρά τις αποτυχίες του εί-

Τραγωδία σε τρεις πράξεις

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΥ*

Η δημόσια συζήτηση, για την οικονομική πολιτική και το εθνικό σχέδιο της χώρας μετά την προσφυγή στο Μνημόνιο, υπήρξε αντάξια βαλκανικής κοινωνίας. Η διαμαρτυρία και η διαστρέβλωση, η απροθυμία ανάληψης ευθυνών ήταν ανάλογες του μεγέθους της κρίσης που μας έφερε μέχρι εδώ.

Η κυβέρνηση του κ. Γ. Παπανδρέου κλήθηκε από την Ιστορία να διαχειριστεί μια «αδύνατη αποστολή». Σήκωσε ένα ιστορικό βάρος ευθύνης, που καμία κυβέρνηση και κανένας πρωθυπουργός στο πρόσφατο παρελθόν δεν κλήθηκε ποτέ να σηκώσει. Γνωρίζοντας ότι η ιστορία, και η κοινωνία, θα ήταν αμείλικτη μαζί της. Αν η προσπάθεια αποτύχανε, θα χρεωνόταν την καταστροφική χρεοκοπία και επιστροφή στη δραχμή. Αν έσωζε τη χώρα, κρατώντας μας στο ευρώ, προχωρώντας στη δημοσιονομική εξυγίανση, θέτοντας βάσεις μελλοντικής ανάπτυξης, τότε παρά η κοινωνία δεν θα της συγχωρούσε τις θυσιές, την ύφεση, την ανεργία, τη μείωση εισοδήματος.

Πράξη τρίτη: η τραγωδία. Ο πρωθυπουργός παίρνει την ευνοϊκή για την Ελλάδα απόφαση της 27ης Οκτωβρίου, που δίνει ανάσα στη χώρα, που την απαλλάσσει από 4,5 δισ. ετήσιους τόκους,

που μας κρατάει στο ευρώ, δίνοντάς μας ευκαιρία να το παλέψουμε, και να περάσουμε αύριο, με κόπους, από την κρίση στην ανάπτυξη, σε μια συνεκτικότερη και βιώσιμη αρχιτεκτονική της Ευρωζώνης. Παίρνει λοιπόν ο πρωθυπουργός αυτή τη συμφωνία, που στο κάτω κάτω αποτελεί δικό του επίτευγμα, και αντί να την εξηγήσει στον κάθε Έλληνα, να την υπερασπιστεί στη Βουλή, να υποκρίνεται τα κόμματα να τοποθετηθούν απέναντί της, να επιταχύνει την υλοποίησή της, την πετάει στην άρνηση. Σε μια αντιπροσωπευτική δημοκρατία χωρίς παράδοση δημοψηφισμάτων, ο πρωθυπουργός ζήτησε από τους Έλληνες, τους οργισμένους, αγριεμένους, θολωμένους, μπερδεμένους πολίτες αυτής της χώρας, να πάρουν θέση, «ναι ή όχι», πάνω σε ένα πολύπλοκο νομικό κείμενο εκατοντάδων σελίδων. Η (ακόμα χειρότερα) να αποφασίσουν, σε κλίμα απίστευτης πόλωσης και ανορθολογισμού, για το σημαντικότερο εθνικό κεκτημένο των τελευταίων 30 ετών, τη συμμετοχή μας στον πυρήνα της Ευρώπης και στο ευρώ. Το μεγαλύτερο επίτευγμα της πρόσφατης περιόδου και οι καρποί μιας υπεύθυνης και επώδυνης προσπάθειας δύο ετών, όλα σε μια ζαριά.

Είναι αλήθεια ότι η δημόσια συζήτηση για την οικονομική πολιτική και

το εθνικό σχέδιο της χώρας μετά την προσφυγή στο Μνημόνιο, με τεράστια ευθύνη αντιπολίτευσης και ΜΜΕ, υπήρξε αντάξια βαλκανικής κοινωνίας. Η διαμαρτυρία και η διαστρέβλωση, η απροθυμία ανάληψης ευθυνών ήταν ανάλογες του μεγέθους της κρίσης που μας έφερε μέχρι εδώ. Από την άνοιξη του 2009, κάποιοι επιμένουν ότι η κυβέρνηση πρέπει να ζώσει με εκρηκτικά και να απελπίσει την Ευρώπη. Άλλοι τη μία μέρα καταδικάζαν την αναδιάρθρωση και την επομένη κατηγορούσαν ότι 50% του χρέους είναι πολύ μικρό. Άλλοι, όπως το ΚΚΕ, δεν έχουν καν τέτοια διλήμματα: η επιστροφή στη δραχμή τους θέλγει, ίσως γιατί οι εκατοντάδες χιλιάδες νέοι άνεργοι που θα προέκυπταν από την καταβύθιση του εθνικού εισοδήματος είναι υλικό για την επανάσταση.

Από δίπλα, πολιτευτές, δημοσιογράφοι και κοινοί αγότες, εμποράκοι ψευτοπατριωτισμού, ανέβαν τα νούμερα ακροαματικότητας κατακεραυνώνοντας την «παράδοση» εθνικής κυριαρχίας, τους «γκασουλάιτερ» των Βρυξελλών και τις «δυνάμεις κατοχής» της τρόικας, με επιδείξεις ανέξοδων λεονταρισμών. Οι περισσότεροι δεν είχαν τέτοιο συνειδησιακό πρόβλημα όταν η χώρα καρπωνόταν κοινωνικά κονδύλια, διαρθρωτικά ταμεία και αγροτικούς πό-

ρους. Αρκετοί από αυτούς διαρρήγνυν τα ιμάτιά τους ότι, με το δημοψήφισμα, η επόμενη δόση βρέθηκε στον αέρα. Ήταν λοιπόν τοξικό το κλίμα, βαριές οι αναθυμιάσεις της υποκρισίας. Ο κ. Παπανδρέου είχε μια δικαιολογία. Επιχείρησε με το δημοψήφισμα να θέσει επιτέλους την αντιπολίτευση και τους συλλογικούς φορείς ενώπιον των ευθυνών τους. Να πάρουν θέση στα «εγγύλα διακυβεύματα» της χώρας, σταματήσουν να ξεφεύγουν, να δημαγωγούν, να πούλανε παραμυθίες στον κόσμο. Όμως, τι τραγική ειρωνεία: Μέχρι τη μοιραία πρόταση του δημοψηφίσματος, ο πρωθυπουργός είχε κουβαλήσει με ηρωισμό στις πλάτες του ένα ασήκωτο πρόγραμμα προσαρμογής για να σωθεί η χώρα. Το διεθνές του κύρος κατάφερε για τη χώρα αποτελέσματα πάνω από τον πήχυ των προσδοκιών. Προσπαθώντας όμως τώρα να «εκβιάσει» μια καθαρή θέση από το σύνολο της κοινωνίας, ο πρωθυπουργός κ. Παπανδρέου έκλεισε έναν κύκλο υπεύθυνων πατριωτικών προσφορών με μια πρωτόγνωρη πράξη ανευθυνότητας.

*Ο κ. Γ. Παγουλάτος είναι καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής και Οικονομίας στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ	ΜΟΥΣΕΙΑ	ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ	ΦΕΣΤΙΒΑΛ	ΠΟΛΗ	ΑΠΟΨΕΙΣ	ΠΡΟΣΩΠΑ	ΑΓΟΡΑ	ΒΙΒΛΙΟ	ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΣΚΗΝΕΣ	ΘΕΑΤΡΟ
----------	---------	-----------	----------	------	---------	---------	-------	--------	----------------	----------	--------	--------

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Του ΠΑΝΤΕΛΗ ΜΠΟΥΚΑΛΑ

Καθρέφτη, καθρεφτάκι μου

Ζωγραφική: Παναγιώτης Τέτσας. Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. 11/11 - 10/01.

Ποιος, για να δώσει στη δημοκρατία τη πλήρη νόμιά της, φρόντισε να της αδειάσει πρώτα όσο νόημα της είχε απομείνει;

«Νιου Γιορκ Τάιμς», των «Τάιμς του Λονδίνου», της «Φρανκφούρτερ Αλγκεμείνε», της «Ελ Παΐς», της «Ιοβέστια», των «Τοάιν Τάιμς», ακόμα και της αθλητικής «Εκίπ», η οποία μάλιστα ανέσυρε και αναδημοσίευσε εκείνη την ωραία φωτογραφία από τον περυσινό μαραθώνιο της Αθήνας με τη φοβερή διστημικοαθλητική περιβολή; Ποιος, εκτός ίσως από τον γνώνιμό του τον Στρος-Καν ή τον παλαιότερο οικογενειακό γνώνιμό του Μουαμάρ Καντάφι, κατόρθωσε να είναι την ίδια μέρα πρώτο θέμα του BBC, στο Ασοσιέιτεντ Πρες, στο Γαλλικό και το Ιαπωνικό Πρακτορείο Ειδήσεων και στο Αλ Τζαζίρα;

Ποιος, συνεχίζει να λέει ο κατοπιζόμενός μας, φωνάκτι πα, έτσι όπως τον είχε συνεπάρει η μετριοφροσύνη του (α, πόσο δικιο είχαν οι δικοί του τόσα χρόνια, όταν τον έλεγαν να τη μετράσει πια τη μετριοφροσύνη του αυτή, να αναβαθμίσει την αυτοεκτίμησή του και να μην παίρνει υπόψη του τον πασαένα Πάγκαλο που τον χλεύαζε σαν μερικόιον), ποιος

λοιπόν κατάφερε με ένα γνήσιμό του να ρίξει το ευρώ από τα 1,385 δολάρια στα 1,365; Να γκρεμίσει τον αγέρωχο Ντάου Τζούνς; Να συνταράξει τα χρηματιστήρια του Μιλάνου, του Παρισιού, της Φρανκφούρτης, του Χονγκ Κονγκ, α, και της Αθήνας, δίνοντας έτσι την ευκαιρία σε μερικά δισεκατομμύρια ευρώ, δολάρια, λίρες και γιεν να αλλάξουν χέρια ή να κάνουν φτερά, προς κατίσχυση βεβαίως του λαϊκού καπιταλισμού; Ποιος, μα ποιος ανάγκασε κοτζάμ Σαρκοζί να διακόψει τις μίνι διακοπές του, ν' αφήσει το αγαπημένο του μαρό με την άμαθ μάνα του, για να επιστρέψει άρον άρον στην εξουσία και στις στενοχωρίες της, μήπως με τη φοβερή διστημικοαθλητική περιβολή; Ποιος, εκτός ίσως από τον γνώνιμό του τον Στρος-Καν ή τον παλαιότερο οικογενειακό γνώνιμό του Μουαμάρ Καντάφι, κατόρθωσε να είναι την ίδια μέρα πρώτο θέμα του BBC, στο Ασοσιέιτεντ Πρες, στο Γαλλικό και το Ιαπωνικό Πρακτορείο Ειδήσεων και στο Αλ Τζαζίρα;

Ποιος, συνεχίζει να λέει ο κατοπιζόμενός μας, φωνάκτι πα, έτσι όπως τον είχε συνεπάρει η μετριοφροσύνη του (α, πόσο δικιο είχαν οι δικοί του τόσα χρόνια, όταν τον έλεγαν να τη μετράσει πια τη μετριοφροσύνη του αυτή, να αναβαθμίσει την αυτοεκτίμησή του και να μην παίρνει υπόψη του τον πασαένα Πάγκαλο που τον χλεύαζε σαν μερικόιον), ποιος

δεδίαισε πρώτα όσο νόημα της είχε απομείνει, μη νεωτερικό βέβαια, μη ηλεκτρονικοδιακυβερνητικό, και να προσφύγει στον λαό, τάχα ν' αποφασίσει αυτός για τη μοίρα του, ενώ ουδείς λόγος τού είχε δοθεί για τα Μνημόνια και τα Μεσοπρόθεσμα και μόνο με λοιμαρτυρίες του, κι ήταν επιμονες και μαζικές; Και ποιος, επιτέλους, αφικνωμένος στις Κάννες, απέσπασε τόσο θαυμασμό όσον απέσπασαν αθροιστικά ο Ντεπαρτιέ, ο Κλουνέι και ο Σιγκάλ στις δικές τους καθόδους στη γαλλική πόλη;

Και κατά πόδας του Μπέκετ και του «φαντασία νεκρή φανταστείτε», φαντάζομαι τον άλλον, τον επερχόμενο, μπροστά στον δικό του καθρέφτη. Μεγάλος κι αυτός ο καθρέφτης, μα ακόμα μεγαλύτερο το είδωλο, δεν χωράει μέσα του. Ποιος, σκέφτεται ο σεμνοπρεπής καθρεφτιζόμενος, έβρινε δέκα χρόνια εκτός πολιτικής (σε μια παράδοση όσο και η δονική αεργία, αφού είναι ντροπή για τους πολιτικούς να δουλεύουν αν τους έχει γραφτεί η υποκρέωση πα σωσών τον τόπο), και παρότι στιγμιασιμένους σαν προδότης της παράταξής του, κατάφερε και της παράταξής του να ντύνει να του δοθούν και να φουσκώσει το ποσοστό της με την ωραία μέθοδο του ωμιλείν με επιδωμένο λαϊκισμό και του μη

πράττειν, που ίσως του την πρότεινε ο (μια φορά κι έναν καιρό αριστερός) σύμβουλός του κ. Χρύσανθος Λαζαρίδης; Ποιος ως υποργός Πολιτισμού εδέσσε να ασχοληθεί μόνο με τη γεωγραφική αναδιανομή της Πελοποννήσου ώστε ο ορεινός ναός του Επικούρειου Απόλλωνα, για τον οποίο ερίζουν τρεις νομοί, να μετακομίσει αυθαιρέτως και ιδιοτελώς στη δική του εκλογική περιφέρεια, της Μεσσηνίας; και τώρα προβάλλεται σαν ο φορέας του νέου πολιτικού πολιτισμού; Και ποιος ήρθε με την παλινόρθωσή του να αποδείξει ότι ο λόγος ο ποιητικός είναι ο λόγος της προφητείας αλλά και ο λόγος της αληθείας, αφού μόλις τώρα, έτη πολλά μετά την Πολιτική Ανοίξη επικυρώνονται όσα με απροσδόκητη γενναιοδωρία έλεγε τότε ο Οδυσσέας Ελύτης, πως «από μian τέτοια άνοιξη έχει ανάγκη ο τόπος. Εύχομαι και ελπίζω, για το καλό της Ελλάδας, να τη γνωρίσει»;

Φαντάζομαι, τέλος, τον τρίτο της καλής παρέας, τον προς διετίας απελθόντα εν μέσω κακασιμών και αναθεμάτων, αποκρυμμένους και από τον ίδιο του τον κομματικό χώρο. Καθρεφτιζέται κι αυτός. Με σεμνότητα και ταπεινότητα φυσικά. Και βλέπει έκπληκτος πόσο γρήγορα γιατρεύτηκε ο θρυμματισμένος καθρέφτης του. Πόσο γρήγορα ο αποπημαίος τράγος προσκαλείται να ξαναγίνει ταγός.

ΕΝΑ ΒΛΕΜΜΑ

Του ΝΙΚΟΥ Γ. ΞΥΔΑΚΗ

Η κατάρρευση ως θαύμα

Ηζαριά του Γ. Α. Παπανδρέου αιφνιδίασε και αποδιοργάνωσε. Τον ελληνικό λαό σίγουρα, ίσως και τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις. Ενεργώντας ως παράφων μεταβλητή, ο απομειωμένος πρωθυπουργός μιας χώρας διεφθαρμένων με απομειωμένο πλην αβάσταχτο χρέος, τροφοδότησε επικά πρωτοσέλιδα και τηλεοπτικά δελτία, άλλαξε την ατζέντα του G20, αιφνιδίασε τα κόμματα και, κυρίως, κεραυνοβόλησε τον ελληνικό λαό ζητώντας του να απαντήσει σε ένα εκβιαστικό διλημμα και να αναλάβει την ιστορική ευθύνη των μελλουσών γενεών. Σε ένα διλημμα, στο οποίο ο ίδιος δεν κατόρθωσε να απαντήσει, αν υποθέσουμε ότι το έθεσε.

Οπωσδήποτε υπάρχει ένας τρελός χρονισμός στις κινήσεις του Γ. Α. Παπανδρέου: τα έκανε όλα ανάστροφα. Πρώτα μετέτρεψε το χρέος σε αβάσταχτο, αντάλλαξε το χρέος με ελευθερία, έκανε μυστική διπλωματία, είπε ψέματα, μισές αλήθειες, δημαγωγώσε, σχεδόν περιφρόνησε τη λαϊκή βούληση και κατόπιν, όταν απέτυχε σε όλους τους αυτοσχεδιασμούς του, εστράφη στον λαό και του ζήτησε συμμετοχή, βούληση και ευθύνη· και μόνο τότε θυμήθηκε ότι μπορεί να διαπραγματευθεί με τόλημ. Αλλά τώρα, τυπικά, έχει κάψει πολλά χαρτιά. Και κυρίως έχει κάψει τον λαό του: τον έκανε πένητα, αναξιοπρεπή και έξαλλο, απεγνωσμένο – και μάλλον δεν το αντιλαμβάνεται καν. Ίσως ποτέ δεν αντελήφθη αυτό τον δύστροπο, κυκλοθυμικό λαό, τις πλούσιες αμφιότομες παραδόσεις πρωισμού και ποταπότητας, τον φιλόσοφο λόγο του, το αίσθημα του δικιου και της ελευθερίας, τις ειωνίσεις τους στη δημώδη και τη λόγια ποίηση. Ίσως ποτέ δεν κατάλαβε σε ποια βαθιά ιστορική κοινωνία ζούσε, ένας πολίτης της open society ο ίδιος. Ίσως πάλι να νόμιζε ότι Ελλάδα ισον ΠΑΣΟΚ – αυτό που μίσησε και το εξουσίασε ως πρίγκιψη.

Κάθε άνθρωπος πιστεύει ενδομύχως στα θαύματα: κι αν βρίσκεται υπό πίεση, πολύ περισσότερο. Καθώς η λιτότητα, οι φόροι και η φτώχεια σκέπαζαν ανά κύματα τους Ελληνες, η πίστη στο θαύμα δυνάμωσε: κάτι θα συνέβαινε, μια σωτήρια επέμβαση, ένα Ναυαρίνο, η Υπέροχος Οδηγήτρια στα τείχη εναντίον των Αβάρων, κάτι, και η ζωή θα επέστρεφε στον περασμένο ρυθμό, ίσως φιλοδιεσμένη, αλλά όχι ριζικά άλλη, όχι τρομακτικά άλλη. Η ρουτίνα είναι το αποκούμπι της ζωής.

Ακόμη και η κρίση φτιάχνει τη δική της ρουτίνα. Οι άνθρωποι διοραμαρμόζονται, ζαρώνουν, φυλάγονται, αλλάζουν στρατηγικές επιβιώσης. Αντιλαμβάνονται αλλώς τον χρόνο: όσο πυκνώνει ο χρόνος, τόσο επιταχύνουν οι άνθρωποι τις αντιδράσεις τους. Και αρχίζουν να

βλέπουν άλλη τη ζωή, τις αξίες της, τα κριώδη.

Το δημοψήφισμα Παπανδρέου φέρνει τρόπο, διότι ανατρέπει ακόμη και τη ρουτίνα της κρίσης. Διότι πυκνώνει αόρητα τον χρόνο, την υλικότητα του, τόσο πολύ που ο χρόνος καταρρέει μέσα σε μια μαύρη τρύπα. Έτσι το αισθάνεται ο κόσμος, ο ήδη εξουθενωμένος από τις αλλεπάλληλες, συνεχιζόμενες ανατροπές, τη διαρκή συρρίκνωση του μέλλοντος. Ωστόσο, η παράφων μεταβλητή του Γ. Α. Παπανδρέου μπορεί να κρύβει το θαύμα. Όχι με την έννοια της ακαριαίας σωτηρίας, ούτε καν της βραχυμεσοπρόθεσμης. Αλλά με την έννοια ότι, απότομα, βίαια, φέρνει το μέλλον πιο κοντά μας – πέραν του καλού και του κακού. Απλώς, φέρνει το μέλλον εδώ, στο παρόν, με έναν σπασμό, που μπορεί να είναι σπασμός ωδίνης, μπορεί να είναι σπασμός βαθύτερου άλγους, οπωσδήποτε όμως δεν είναι ο ύστατος σπασμός: ένας λαός, μια χώρα, μια διάρκεια, σαν της Ελλάδας, δεν

Το δημοψήφισμα Παπανδρέου φέρνει τρόπο, διότι ανατρέπει ακόμη και τη ρουτίνα της κρίσης. Διότι πυκνώνει αόρητα τον χρόνο, την υλικότητα του, τόσο πολύ που ο χρόνος καταρρέει μέσα σε μια μαύρη τρύπα. Έτσι το αισθάνεται ο κόσμος, ο ήδη εξουθενωμένος από τη διαρκή συρρίκνωση του μέλλοντος.

τελειώνουν έτσι, με έναν σπασμό, με ένα διλημμα, μια ασθένεια, όσο βαριά κι αν είναι. Ναι, βεβαίως, λαοί μεσορρήσαν και έσβησαν παλαιότερα, και τους θυμούνται μόνο οι ειδικοί ιστορικοί, αλλά δεν είναι αυτή η περίπτωση τώρα: ενδεχομένως, να βιώνουμε την αρχή του τέλους του ελληνισμού, όπως τον γνωρίσαμε και τον ζήσαμε, με εκλάμψεις και υφέσεις, ενδεχομένως να πορευόμαστε προς μια τέρα μορφή ελληνικού βίου, εν Ελλάδι και αλλαχού, αλλά σε καμία περίπτωση δεν είναι το τέλος. Δεν υπάρχει τέλος. Υπάρχουν ρήματα και τομές, φεράγγια, αλλά και πάντα μια όχη απέναντι, ένα Βορειοδυτικό Πέρασμα.

Η απειλή αιφνιδίας κατάρρευσης μπορεί να είναι το θαύμα. Δηλαδή, να είναι το τέλος της πίστης στο θαύμα και η βίαιη επαναφορά στην πίστη στον εαυτό, η επαναφορά στην αυτοπεποίθηση, στην ευθύνη, στην ιστορικότητα. Και η εκτόξευση στην ώριμη παγκοσμιοποίηση.

www.vlemma.gr

ΟΨΕΙΣ

Του EDWARD VALLANCE / THE GUARDIAN

Γκρεμίζοντας την ειδυλλιακή εικόνα

Οι μουσικοί στοχασμοί για την Αγγλία τείνουν συνήθως προς το νοσταλγικό. Σκεφτείτε το «Village Green Preservation Society» των Kinks, με τις αναφορές σε πορσελάνινα φιτζάνια τσαγιού, αγώνες κρίκετ και πρωτοδράκια σαν καρτ ποστάλ ή, πιο πρόσφατα, το «Modern Life Is Rubbish» και το «Parklife» των Blur, με τη νοσταλγία τους για πολιτιστικά σύμβολα αμύληντα από την αμερικανική επιρροή.

Το άλμπουμ της PJ Harvey «Let England Shake», που κέρδισε το φετινό Βραβείο Mercury, δεν προσφέρει τέτοια ειδυλλιακά ταμπλό βιβάν. Η Αγγλία της, αντίθετα, είναι ένα έθνος κτισμένο πάνω στον πόλεμο και την αιματοχυσία, μια εικόνα ιστορικά ριζοσπαστική όσο και καλλιτεχνικά ρωμάλια.

Το άλμπουμ φαίνεται σαφώς ότι έχει γραφτεί κάτω από τη σκιά των πολέμων του 21ου αιώνα. Η Χάρβεϊ επηρεάστηκε άμεσα από την 11η Σεπτεμβρίου - δεν μπόρεσε να παραλάβει το βραβείο Mercury του 2001, για το «Stories from the City, Stories from the Sea», γιατί είχε αποκλειστεί ο έ - να ξενοδοχείο στην Ουάσιγκτον, κοιτάζοντας τους καπνούς να ανεβαίνουν από το Πεντάγωνο.

Ερμήνευσε για πρώτη φορά στην τηλεόραση τραγούδια από το «Let England Shake» σε μια εκπομπή του Αντρίου Μαρ, μπροστά στον τότε πρωθυπουργό Γκόρντον Μπράουν. Αναρωτιέται κανείς αν ο Μπράουν ανατρίχιασε ακούγον-

Γιόργος Καβούνης, γκαλερί K-art. 10/11-3/12.

ντάς την να γκρεμίζει την εικόνα του για έναν βρετανικό εθνικό χαρακτήρα βασισμένο στην ευθύτητα και την ανεκτικότητα, να εκθέτει ωμά τη βία που έχει σφυρηλατήσει αυτό το έθνος.

Η δύναμη του μνημόσματος της Χάρβεϊ αναδύεται τόσο μέσα από το ιστορικό εύρος όσο και το συναισθηματικό βάθος του έργου της. Υπενθυμίζει ότι οι πολέμοι στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν αποτελούν μέρος μόνο μιας διαδρομής τρόμου και καταστροφής που συνδέει την Αγγλία του 21ου αιώνα με τα φονικά πεδία άλλων

εποχών. Στο τραγούδι «Αγγλία» δηλώνει ότι η αγάπη της για την πατρίδα της ποτέ δεν λιγοστεύει, αλλά η σχέση αυτή είναι χρωματισμένη με θλίψη και αφήνει «μια μικρή γεύση».

Δίνει ένα πορτρέτο που απέχει πολύ από την εξιδανικευμένη εικόνα μιας ομηκλώδους Αρκαδίας, με καταπράσινα χωριουδάκια όπου «γεροντοκόρες πάνε με το ποδήλατο στην εκκλησία». Αν και η εικονογραφία της Χάρβεϊ περιλαμβάνει πολλές αγροτικές αναφορές -πχογραφήθηκε, άλλωστε, σε μια εκκλησία στην ιδιαίτερη πατρίδα της, το Ντόρσετ- η γη της υπαίθρου συχνά είναι πηγή ανησυχίας και όχι γαλήνης.

Δεν νομίζω ότι η Χάρβεϊ διάβαζε δοκίμια για τον αγγλικό εθνικισμό στη διάρκεια της σύνθεσής του έργου της - οι επιρροές που έχει αναφέρει είναι από τον Πίντερ και τον Έλιοτ. Ωστόσο, είναι σίγουρο ότι θα αγγίζει χορδές σε πολλούς σύγχρονους ιστορικούς, που βλέπουν τη σύγκρουση ως στενά συνδεδεμένη με την εθνική μας ταυτότητα.

Το «Let England Shake» θίγει μια πλευρά της ιστορίας μας που έχει συστηματικά αγνοηθεί στις συζητήσεις περί «αγγλικότητας», αλλά έχει τεράστια σημασία για την αυτογνωσία μας: τη δοκιμασία του πολέμου. Στο τέλος μιας 10χρονης περιόδου όπου η Αγγλία ριχτηκε σε τρεις διεθνείς πολέμους συγκρούσεις, δεν θα μπορούσε να υπάρξει καλύτερη υποψηφιότητα για το βραβείο Mercury.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

Ενας ξεχασμένος κόσμος

Ηεποχή απαιτεί ένα ενισχυμένο είδος ανθρώπου με υγεία, καλή φυσική κατάσταση και αντοχές. Όσο θα βαθαίνει η κρίση, τόσο θα «εξέχουν» οι αναξιοπαθούντες. Αποροί, ηλικιωμένοι, άνθρωποι με κινητικά προβλήματα ή άλλες αναπηρίες, ψυχικά ασθενείς, ένας πληθυσμός που σπανίως απασχολεί τις εκάστοτε κυβερνήσεις, γιατί δεν καταμετράται σε ψήφους. Η σκέψη δεν είναι μελαγχολική. Είναι, πρωτίστως, πρακτική.

Καθώς το κοινωνικό κράτος υποχωρεί ταχύτατα, η ευθύνη αυτών των ατόμων ποιον θα βαρύνει; Αν δεν μπορούν να επιστρέψουν στις οικογένειές τους, θα κινδυνεύουν να βρεθούν χωρίς τα στοιχειώδη προς επιβίωση. Η διαπίστωση δεν είναι αυθαίρετη. Βασίζεται σε στοιχεία που δημοσιεύονται στον Τύπο και φορούν περιkopές σε ιδρύματα, φορείς, προγράμματα που στήριζαν ευάλωτες ομάδες πολιτών (ΚΕΘΕΑ - Κέντρο Θεραπευτικής Εξαρτημένων Ατόμων, δημοτικά προγράμματα «Βοήθεια στο σπίτι», Δίκτυο Φορέων Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης και Ψυχικής Υγείας «Αργώς» κ.ο.κ.). Το πρόβλημα δεν περιορίζεται στην Ελλάδα. Και στη Βρετανία διαμαρτύρονται οι ανάπηροι για την τραγική συρρίκνωση των επιδομάτων τους, στην Ισπανία πλήττονται τα δημόσια νοσοκομεία, παρόμοιες ειδήσεις πληθαίνουν στα ξένα ΜΜΕ.

Βέβαια, υπάρχει και η άλλη «ανάγνωση»: αδειάζουν ιδιωτικοί οικιοενηρίας, γιατί οι ηλικιωμένοι με σύνταξη είναι μάλλον περιζήτητοι... Οι γονείς «γυρνούν» στο σπίτι για

να συμβάλουν στα άδεια οικονομικά ταμεία. Όμως, η τάση αυτή εγγράφεται μάλλον ως κατ' εξαίρεση γεγονός.

Η συγκατοίκηση των γερόντων και ασθενούντων γονέων με τις οικογένειες των παιδιών έχει πολλές παρενέργειες. Όχι μόνο στην ισορροπία των σχέσεων (όπου επιδρά τις περισσότερες φορές διαλυτικά) αλλά και στη φροντίδα των ηλικιωμένων, η οποία, λόγω ηλικίας και παθήσεων, είναι εξειδικευμένη και απαιτητική. Στην εξαιρετική ιρακική ταινία «Ενας χωρισμός» του Ασγκάρ Φαραντί, ο ανοίκιος πατέρας εμφανίζεται ως αιτία διαζυγίου. Εστω και αν, τελικά, οι λόγοι εντοπίζονται στο ζευγάρι, ο γηραιός γονέας γίνεται, αθέλα και στη φροντίδα των ηλικιωμένων, εντάσεων και δυστυχίας. Σε κανέναν δεν αρέσει να είναι ανεπιθύμητος.

Τώρα, που ο «κόσμος αλλάζει» βίαια και η ανάγκη επιβίωσης απανθρωπίζει, να θυμόμαστε κάποιες «ευπαθείς ομάδες» που δεν μπορούν να ακουστούν, αλλά βρίσκονται ανάμεσά μας.

Πόσω μάλλον, όταν διανύει τα τελευταία χιλιόμετρα της ζωής του...

Μια πρόσφατη επίσκεψη στο Ίδρυμα Περιθάλψεως Χρονίων Πασχόντων στην Κυψέλη, στάθηκε η αφορμή γ' αυτήν τη σύντομη περιπλάνηση σε έναν κόσμο που βρίσκεται ανάκαθεν στο κοινωνικό περιθώριο. Μόνο που από εδώ και πέρα οι κίνδυνοι απομόνωσης αυξάνονται. Μπορεί το Ίδρυμα, με το πολιτισμένο περιβάλλον και την έγνοια του διοικητικού και νοσηλευτικού προσωπικού, να προσπαθεί να καλυπτερέψει όσο μπορεί τα συμπτώματα της κρίσης. Όμως, κάθε μέρα που περνάει, η αγωνία των υπεύθυνων του Ιδρύματος αυξάνεται. Η προσφορά συγγενών και επισκεπτών σε κλινικοεπανάματα και ειδικό ρουκισμό (που να είναι κυρίως χρηστικός) θα ήταν ευπρόσδεκτη. Με φειδώ και αξιοπρέπεια απαντούν στο σχετικό ερώτημα ότι «ναι, δέχονται τη βοήθεια», αλλά θα ήθελαν να μην πάρει διαστάσεις και παρερμηνευτεί. Τα Ίδρυματα (όχι όλα ούτε πάντα) λειτουργούν ως κοινότητες με τους δικούς τους κώδικες και κανόνες: η μοναξιά και εγκατάλειψη των πασχόντων από τους οικείους τους περιτριάζεται από την παρουσία των νοσηλευτών. Αλλά δεν φτάνει. Τώρα, που ο «κόσμος αλλάζει» βίαια και η ανάγκη επιβίωσης απανθρωπίζει, τα συναισθήματα στεγνώνουν. Να θυμόμαστε αυτές τις «ευπαθείς ομάδες» όταν «αγανακτούμε» για τα μέτρα. Δεν μπορούν να ακουστούν, αλλά βρίσκονται ανάμεσά μας.

mkatsounaki@kathimerini.gr

ΘΕΜΑ

Επικίνδυνο ντόμινο στον ευρωπαϊκό Νότο
Σελ. 11

ΙΤΑΛΙΑ

Σε επίεδα-ρεκόρ το κόστος δανεισμού. Το ΔΝΤ θα εποπτεύει την οικονομία ανά τρίμηνο

ΖΟΖΕ Μ. ΜΠΑΡΟΖΟ

Οι εξελίξεις στην Ελλάδα προκάλεσαν συστημικό κίνδυνο. Αυστηρή προειδοποίηση προς τη Ρώμη

ΜΑΡΙΟ ΝΤΡΑΓΚΙ

Η απόφαση μείωσης των επιτοκίων του ευρώ και ο κρίσιμος ρόλος του προέδρου της ΕΚΤ

G20

Φάρμακο και «μήλον της Εριδος» ο φόρος στις τραπεζικές συναλλαγές

ΣΗΜΕΡΑ

Η μάχη των τραπεζών για τη διατήρηση των καταθέσεων

Οι **καταιγιστικές** εξελίξεις και η αβεβαιότητα που προκάλεσε η πρωτοβουλία του πρωθυπουργού για το δημοψήφισμα οδήγησε σε νέες εκροές καταθέσεων. Υπό αυτές τις συνθήκες, εντείνεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών για τη διατήρηση των καταθέσεων. Τα επιτόκια που προσφέρουν για να εξασφαλίσουν την πολύτιμη ρευστότητα είναι της τάξης του 5% ή 6% για μικρά ποσά ακόμα και της τάξης των 5.000 ευρώ. **Σελ. 4**

Η «Κωτσόβολος» επεκτείνεται δυναμικά με νέα καταστήματα

Η **αλυσίδα** ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών «Κωτσόβολος» αυξάνει τον αριθμό των καταστημάτων της, «ανοίγοντας» παράλληλα την γκάμα των προσφερομένων υπηρεσιών. «Συνεχίζουμε να επενδύουμε στην ελληνική αγορά», τονίζει σε συνέντευξή του στην Κ» ο κ. Κρις Μάθιους (φωτ.), αντιπρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Dixon's South - East Europe και προσθέτει: «Αυτή είναι η κατάλληλη στιγμή για να στηρίξουμε την παρουσία μας στη λιανική». **Σελ. 9**

Επιστροφή στο 1985 για τις τραπεζικές μετοχές

Στα **επίεδα** του 1985 βυθίστηκαν οι τραπεζικές μετοχές. Είναι αξιοσημείωτο ότι την περασμένη Τρίτη, διψήφιο ποσοστό πτώσης είχαν η Αγροτική Τράπεζα (-18,37%), το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο (-16,11%), η Εθνική Τράπεζα (-14,53%), η Eurobank (-11,76%), η Alpha Bank (-11,11%) και η MIG (-10,05%). Το τοπίο παραμένει θολό για τον χρηματοπιστωτικό κλάδο. Οι εκτιμήσεις συγκλίνουν στην ανάγκη κεφαλαιακής ενίσχυσης ύψους 15 δισ. ευρώ, μόνο από το haircut κατά 50%. **Σελ. 4**

ΓΡΑΦΟΥΝ

Σχέδια και στρατηγικές έχουν αξία μόνο όταν εκτελούνται
Του **ΤΑΚΗ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ**, ομότιμου καθηγητή Πανεπιστημίου Πειραιώς και αντιπροέδρου του IOBE.

Στο κατάστρωμα του Τιτανικού
Της **ΜΙΡΑΝΤΑΣ ΞΑΦΑ**, Συμβούλου επενδύσεων και ιδρυτικού μέλους της Δράσης

Η Ελλάδα και η κρίση στην Ευρωζώνη
Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**, προέδρου του Ινστιτούτου Οικονομικών Λεών, καθηγητή Οικονομικών και εκτελεστικού αντιπροέδρου του κολεγίου Bard, στη Νέα Υόρκη.

Σελ. 6

Η μεγαλύτερη έξοδος τριμήνου εν μέσω πρωτοφανούς κρίσης

Παρά την πρωτοφανή κρίση, το τρίμηρο της αργίας της 28ης Οκτωβρίου σημειώθηκε μία από τις μεγαλύτερες εξόδους των Αθηναίων, σε σχέση με τις αντίστοιχες που καταγράφηκαν τα προηγούμενα χρόνια την ίδια περίοδο. **Σελ. 7**

Χωρίς ακτοπολική σύνδεση κινδυνεύουν να μείνουν νησιά

Εντονή είναι η ανησυχία για τη θαλάσσια σύνδεση της ηπειρωτικής Ελλάδας με πολλά μικρά και μεγάλα νησιά. Από τη μία οι ακτοπολικές εταιρείες αντιμετωπίζουν μεγάλα προβλήματα, λόγω της κρίσης και από την άλλη, πιέζονται εξαιτίας των παρεμβάσεων που έχει κάνει κατά καιρούς η πολιτεία. **Σελ. 7**

Ουρά για το άρθρο 99

Η **λίστα** των εμπορικών επιχειρήσεων που αναζητούν προστασία από τους πιστωτές τους αυξάνεται διαρκώς, αφού η έξοδος από την αγορά αποτελεί μονόδρομο όταν αυτή ουσιαστικά δεν λειτουργεί. **Σελ. 9**

Ελληνικά μάρμαρα στην Κίνα

Η **συμφωνία** που έκλεισε με τους Κινέζους η εταιρεία Aghia Marina Marble ενδέχεται να απογειώσει ολόκληρη την ελληνική βιομηχανία μαρμάρου. **Σελ. 9**

LINKS

www.kathimerini.gr/links

- **Κυριακή.** ΗΠΑ: Νέους εμπορικούς κανόνες για το Ιντερνέτ θέλουν κορυφαίες εταιρείες
- **Δευτέρα.** Μ. Βρετανία: Μειωμένες αναμένονται οι δαπάνες των Χριστουγέννων
- **Τρίτη.** Απλησίαστο «όνειρο» για τους νέους η αγορά κατοικίας

Τριήμερο απασχόλησης «κυριεύει» την αγορά...

Η κρίση αλλάζει τον εργασιακό χάρτη. Ερχονται συμβάσεις της μιας μέρας

Η **επιδείνωση** της ύφεσης αλλάζει δραματικά τη ζωή εκατοντάδων χιλιάδων εργαζόμενων στον ιδιωτικό τομέα. Η κατάσταση είναι ζοφερή, όχι τόσο για τους νέους ηλικίας 15 έως 24 ετών, που πλήττονται κι αυτοί από την έλλειψη ακόμη και προ-

σωρινής απασχόλησης, αλλά κυρίως για τις παραγωγικές ηλικίες 30 έως 54 ετών. Μια κατηγορία στην οποία εντάσσονται τουλάχιστον οι 6 στους 10 ανέργους. Ηδη 1 στις 3 συμβάσεις που μετατράπηκαν από πλήρη σε εκ-

τεταμένη εργασία παρέχει απασχόληση μόνο για 3 ημέρες, ενώ το 61% των νέων συμβάσεων μερικής εργασίας αφορά 4ωρα. Μέσα στους πρώτους 7 μήνες του 2011, οι συμβάσεις πλήρους απασχόλησης μειώθηκαν κατά 23%. Με ή χωρίς τη συμφωνία των εργαζομένων η μεί-

ωση των μισθών στις μετατροπές των συμβάσεων εργασίας έφτασε στο 38,7%. Ο μέσος μισθός σε πολλές περιπτώσεις διαμορφώνεται κάτω και από το μέσο επίδομα ανεργίας των 500 ευρώ, και παγιώνεται γύρω από τα 450 ευρώ. **Σελ. 3**

Χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα το G20

Στο **κενό** βυθίστηκαν οι διαβουλεύσεις των ηγετών του G20 για συνεισφορά των αναπτυσσόμενων χωρών προκειμένου να αντιμετωπιστεί η κρίση χρέους στην Ευρωζώνη. Υπήρξε μόνο μια αόριστη συμφωνία για μεγαλύτερη οικονομική στήριξη του ΔΝΤ. Κίνα και Βραζιλία απέφυγαν να δεσμεύσουν κεφάλαια για την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Σταθερότητας EFSF. Χαριτολογώντας, ο Αμερικανός πρόεδρος, Μπάρακ Ομπάμα, δήλωσε ότι διδάχτηκε πολλά για το «Επίπνο» σύστημα λήψης αποφάσεων στην Ε.Ε. Πάντως, έμεινε ικανοποιημένος από τη δέσμευση του G20 για μεγαλύτερη ευελιξία στις ισοτίμιες.

Προωθούνται στον εισαγγελέα οι λίστες με τους φοροφυγάδες

Περιλαμβάνουν 14.700 μεγαλοοφειλέτες

Εντός των επόμενων ημερών θα δοθούν στον οικονομικό εισαγγελέα οι πολυσυζητημένες λίστες με μεγαλοοφειλετών του Δημοσίου. Οι λίστες, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», περιλαμβάνουν περίπου 14.700 μεγαλοοφειλέτες με χρέη ληξιπρόθεσμα, που αφορούν νομικά αλλά και φυσικά πρόσωπα για τα οποία η κίνηση των νομικών δια-

δικασιών είναι πλέον θέμα χρόνου. Οι αρχές αναμένεται σύντομα να ξεκαθαρίσουν τις λίστες και να κινήσουν είτε διαδικασίες αυτόφωρου με βάση τον νέο νόμο που ψηφίστηκε πρόσφατα για τη φοροδιαφυγή είτε να επισπεύσουν τις διαδικασίες αν οι υποθέσεις της φοροδιαφυγής βρίσκονται ήδη σε δικαστική εκκρεμότητα. **Σελ. 2**

Σε δύο φάσεις θα εξελιχθεί η εργασιακή εφεδρεία άμεσα

Ενδεχόμενο απολύσεων όσων «περισσεύουν»

Εως το τέλος του έτους θα αποχωρήσουν από το Δημόσιο 30.000 υπάλληλοι, οι οποίοι είτε θα συνταξιοδοτηθούν υποχρεωτικά είτε θα ενταχθούν στις λίστες εργασιακής εφεδρείας. Το δεύτερο κύμα εφεδρείας θα ολοκληρωθεί μετά τη μείωση κατά 30% των οργανικών μο-νάδων του Δημοσίου (γραφεία, τμήματα, διευθύνσεις κ.λπ.), η ο-

ποία θα οδηγήσει σε κατάργηση 150.000 κενών οργανικών θέσεων, μετακίνηση 50.000 υπαλλήλων και «έξοδο» από το Δημόσιο όσων υπαλλήλων «περισσεύουν». Για τους τελευταίους, ανοικτό παραμένει το ενδεχόμενο απολύσεων. Η «Κ» παραθέτει ένα μικρό οδηγό, με στόχο την αποσαφήνιση της εργασιακής εφεδρείας. **Σελ. 4**

Προειδοποίηση από Παπαδήμο για τη συμφωνία

Πρώτα οι στόχοι, μετά οι δόσεις

Εάν δεν υλοποιήσουμε τους στόχους της τελευταίας συμφωνίας, η εκταμίευση των επόμενων δόσεων καθίσταται απολύτως επισημάλης, προειδοποίησε ο κ. Λουκάς Παπαδήμος. Μιλώντας σε ημερίδα που διοργάνωσε η έδρα «Κωνσταντίνου Καραμανλή», ο πρώην αντιπρόεδρος της ΕΚΤ εξέφρασε την άποψη ότι δεν υπάρχει η πολιτική βούληση στην Ευρώπη για να αναλάβει η ΕΚΤ πιο ενεργό ρόλο για την επίλυση της κρίσης χρέους στην Ευρωζώνη ούτε μπορεί να αναμένει κανείς αλλαγή των ιδρυτικών συνθηκών της στο άμεσο μέλλον. **Σελ. 3**

ΑΝΑΛΥΣΗ του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ

Το «σχέδιο καθαρά χέρια»

Στην **Ελλάδα** της παραζάλης, κάποιοι συνέλαβαν ένα απίθανο σχέδιο: Το «σχέδιο καθαρά χέρια». Ητοι, να αναζητηθούν κάποιοι τεχνοκράτες, να κρεμαστούν σε κυβερνητικές θέσεις για λίγες εβδομάδες, να υπογράψουν τη δαναειακή σύμβαση αν είναι δυνατόν χωρίς τις πολιτικές που τη συνοδεύουν, να τσεκώσουμε τα 8 δισ. της 6ης δόσης και, αμέσως μετά, να προκηρυχθούν εκλογές ώστε να γιορτάσουμε τα Χριστούγεννα με μια νέα κυβέρνηση. Δηλαδή, Δηλαδή, κάποιοι έψαχναν για «θύματα»...

Εξηγούμε: Προϋπόθεση για να υπογραφεί η νέα δαναειακή σύμβαση είναι να διαμορφωθεί και να εγκριθεί από τη Βουλή το νέο Μνημόνιο και το νέο Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα που θα ισχύσει έως το 2014. Επίσης, να διαμορφωθεί και ψηφιστεί ο Κρατικός Προϋπολογισμός 2012, εναρμονισμένος με το Μεσοπρόθεσμο. Ανευ τούτων, δεν υπάρχει ούτε νέα δαναειακή σύμβαση ούτε 6η δόση. Τάδε έφησαν Μέρκελ, Λαγκάρντ και λοιποί αρμόδιοι. Για να γίνουν όλα αυτά, δεν αρκούν λίγες εβδομάδες. Η ολοκλήρωση της συμφωνίας, περιλαμβανομένης της Συμμετοχής των Ιδιωτών (PSI), θα απαιτήσει περίπου τέσσερις μήνες.

Ούτε είναι δυνατόν όλα αυτά, τα εξαιρετικά σημαντικά, που θα προσδιορίσουν καθοριστικά την πορεία της Ελλάδας στα επόμενα χρόνια, να υλο-

Μπορεί να αποτραπεί η ήττα της Ελλάδας από τη «συμμορία της δραχμής».

ποηθούν από μια οιονεί υπερεσιακή κυβέρνηση. Προσωπικά, δεν μπορώ να φανταστώ κάποιον πρωθυπουργό που θα διαπραγματεύεται με την κ. Μέρκελ και, ταυτόχρονα, θα μιλά στη μία τηλεφωνική γραμμή με την ηγεσία του ΠΑΣΟΚ και στην άλλη με την ηγεσία της Ν.Δ., προσπαθώντας να εξασφαλίσει τη συναίνεσή τους. Ή, χωρίς να μπορεί να αλλάξει ούτε έναν διευθυντή Εφορίας, να παρακολουθεί άπραγος την αιμοραγία των εσόδων και το ξεχειλίσμα των δαπανών, να βλέπει τη χώρα να πέφτει στα βράχια, κι αυτός να προεδρεύει.

Λοιπόν, πού θα απέλγη αυτό το σχέδιο;

Στα τέλη του πρώτου 15νημέρου Δεκεμβρίου, η χώρα θα χρειαστεί 8 δισ. περίπου για να αποπληρώσει προηγούμενα δάνεια της. Ακόμα κι αν εισπράξουμε τα 8 δισ. της 6ης δόσης, θα μας λείπουν μερικά, για μισθούς και συντάξεις. Αν δεν βρεθούν, ίσως θα υποχρεωθούμε να κηρύξουμε παύση πληρωμών. Το φαινό-σχεδιο, λοιπόν, θα απέλγη στο ότι η Ελλάδα δεν θα μπορούσε να υπογράψει τη συμφωνία της 27ης Οκτωβρίου ούτε να εισπράξει την 6η δόση. Για να α-

ναπνέυσει, πιθανότατα θα υποχρεωνόταν να αποσυρθεί από το ευρώ και να εκδώσει εθνικό νόμισμα. Η Ελλάδα θα καταστρεφόταν. Αλλά το πολιτικό κατεστημένο θα εμφανιζόταν με «καθαρά χέρια» - αθώο του αίματος. Διότι η ευθύνη της καταστροφής θα αποδιδόταν στους τεχνοκράτες - όχι σε αυτό...

Υποθέτω ότι οι ηγεσίες είναι πολύ πιο υπεύθυνες από λίγους κακούς συμβούλους. Και το «σχέδιο καθαρά χέρια» θα πεταχτεί στον κάλαθο των αχρήστων.

Η χώρα χρειάζεται κυβέρνηση ευρύτερης στήριξης, αποτελεσματική και σταθερή. Μια κυβέρνηση με σαφή εντολή, πραγματικές εξουσίες, επαρκή χρονικό ορίζοντα και ικανούς ανθρώπους. Σε μια κυβέρνηση με τέτοιες προδιαγραφές, ασφαλώς θα είναι χρήσιμοι και αναγκαίοι τεχνοκράτες που διαθέτουν δημοκρατική πολιτική αίσθηση, διεθνές κύρος, αξιοπιστία και υψηλή εκτίμηση των ικανοτήτων και της ανιδιοτελείας τους. Αλλά, η ευθύνη ανήκει στις ηγεσίες των δύο μεγαλύτερων κομμάτων. Η δική τους συνεννόηση (μόνο αυτή, πλέον...) μπορεί να αποτρέψει την ήττα της Ελλάδας από τη «συμμορία της δραχμής», που έχει αναθαρρήσει.

Γι' αυτό, η παρτίδα του σκληρού πόκερ με κλειστά χαρτιά, πρέπει να τελειώνει. Λύση, έπρεπε να είχε βρεθεί χτες. Ας βρεθεί σήμερα.

kostas.kallitsis@yahoo.com

Alpha Καταθετικά Προϊόντα

Τώρα, κάνετε την πιο **έξυπνη κίνηση** για να έχετε και τα χρήματά σας ελεύθερα και υψηλές αποδόσεις, κάθε μήνα.

Ε.Ε.Υ.Π.Ν.Α. ΚΑΤΑΘΕΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Alpha Μηνιαία Πρόδοος

Κάθε **μήνα** ελεύθεροι. Κάθε **μήνα** κερδισμένοι!

Ενημερωθείτε για τις ισχύουσες εκδόσεις της Προθεσμιακής Καταθέσεως, τα ελάχιστα ποσά συμμετοχής, τους πίνακες επιτοκίων και τη ΣΕΠΑ από τα Καταστήματα της Alpha Bank.

ALPHA BANK

ΔΗΚΤΗΣ

Παραίτηση Ανδρέα Βγενόπουλου από τη Marfin Popular Bank

Την παραίτησή του από τη θέση του προέδρου της Marfin Popular Bank (MPB) ανακοίνωσε προχθές ο κ. Ανδρέας Βγενόπουλος. Ο κ. Βγενόπουλος εξέφρασε τη διαφωνία του για την ενίσχυση των κεφαλαίων της τράπεζας μέσω απομύκλευσης (δηλαδή μείωσης δανείων), υπογραμμίζοντας ότι κάτι τέτοιο θα επιτείνει την ύφεση. «Θεωρώ», δήλωσε, «ότι οι τράπεζες, εκτός από επιχειρήσεις επιδιώξεις κέρδους, έχουν κυρίως τη σημαντική αποστολή της στήριξης της οικονομίας με παροχή πιστώσεων για την επίτευξη ανάπτυξης και αποφυγή ύφεσης. Το κυρίαρχο τραπεζικό σύστημα μετά την απόφαση για την κατά 50% μείωση της αξίας των ελληνικών ομολόγων και της ευρωπαϊκής οδνηγίας για 9% πρωτοβάθμια κεφαλαιακή επάρκεια μέχρι το τέλος του α' εξαμήνου του 2012 έχει μπει κι αυτό στον προβληματισμό εάν τελικά οι τράπεζες θα μείνουν ιδιωτικές ή θα κρατικοποιηθούν εν όλω ή εν μέρει και με τι όρους».

Σύμφωνα με αναλυτές, για την επανακεφαλαιοποίηση των κυπριακών τραπεζών θα απαιτηθούν περί τα 3,6 δισ. ευρώ. «Διατηρώ την πεποίθηση», συνέχισε ο κ. Βγενόπουλος, «ότι τα συμφέροντα της Κύπρου και του λαού της ταυτίζονται σε αυτήν τη φάση με τα συμφέροντα των ιδιωτών μετόχων των τραπεζών, διότι συμφέρει τη χώρα να παραμείνουν οι τράπεζες ιδιωτικές, αλλά αυτό θα το αποφασίσουν τελικά η κυπριακή κυβέρνηση και η Βουλή. Πιστεύω ότι σε αυτές τις κρίσιμες στιγμές, πρόεδρος της ΜΡΒ δεν πρέπει να είναι ένας μεγάλος μέτοχος, που με την παρουσία του να δημιουργεί πιθανόν προϋποθέσεις αντίθεσης συμφερόντων».

Σκέψεις για... μετακόμιση

Απογοητευμένοι και εξαιρετικά ανήσυχoi οι επιχειρηματίες από τις πολιτικές εξελίξεις, ενώ πληθαίνουν οι εισιγήσεις βασικών μετόχων για να γίνουν μετεγκαταστάσεις σε βαλκανικές αγορές και στην Κύπρο, τουλάχιστον των διοικήσεων σε πρώτη φάση για να τύχουν χαμηλότερου φορολογικού συντελεστή. Μεγάλη ενχώρια φαρμακοβιομηχανία εξετάζει σοβαρά τη μετεγκατάσταση στη Σερβία, ενώ πρόεδρος εισηγήμενης που δραστηριοποιείται στον εμπορικό κλάδο και στην ενέργεια, πιέζεται από τους μετόχους του να μετεγκατασταθεί η διοίκηση στην Τουρκία όπου συνεργάζεται με τουρκικό επιχειρηματικό όμιλο και αξιοποιεί το τουρκικό δίκτυο για την πώληση των προϊόντων. Όπως δηλώνουν στην «Κ» στελέχη εξαγωγικών εταιρειών, οι ερωτήσεις που δέχονται από τις ξένες τράπεζες είναι για πόσο καιρό ακόμη θα δουλεύουν με έδρα την Ελλάδα και εάν σκέφτονται να μετακομίσουν σε άλλες αγορές λόγω και του «κουρέματος» που έχουν υποστεί στις ομολογίες τους. Το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται στις επιχειρήσεις που αυτήν την περίοδο πρέπει να πληρώσουν με μετρητά για την εισαγωγή πρώτων υλών, καθώς δεν είναι συνεπείς στις παραγγελίες στο εξωτερικό.

Αυστηρότεροι όροι για το επίδομα ανεργίας

Μπορεί η ανεργία να αυξάνεται, αλλά σύντομα θα χρειάζονται αυστηρότερες προϋποθέσεις για να λάβει ο δικαιούχος το επίδομα ανεργίας. Εκεί οδηγεί η σύγκληση με τα αντίστοιχα συστήματα των άλλων χωρών της Ευρωζώνης (όσο παραμένουμε σε αυτήν, τουλάχιστον). Στην Ελλάδα για τη χορήγηση του επιδόματος αρκεί να έχει εργασία ο ασφαλισμένος μέχρι 5 με 6½ μήνες μέσα στο έτος. Στην Ιταλία, το απαιτούμενο χρονικό διάστημα είναι 12 μήνες, αλλιώς 24 μήνες. Η σχέση εργασίας - επιδόματος θα προσρμοστεί και εδώ με πιθανή αύξηση του χρόνου επιδότησης για τους μακροχρόνια ανέργους. Αυτό, όμως, που δεν μπορεί να γίνει είναι να μουν εισοδηματικά κριτήρια για την καταβολή του επιδόματος. Διότι αποτελεί ασφαλιστικό επίδομα για το οποίο έχουν προκαταβληθεί κρατήσεις και όχι προνοιακή όπως είναι αλλού.

Εμπόδια στην αξιοποίηση του ELA

Περατέρω επιδείνωση της ρευστότητας των τραπεζών παρατηρείται μέρα με τη μέρα. Μετά και τη νέα φυγή καταθέσεων που σημειώνεται τις τελευταίες ημέρες, η άντληση ρευστότητας μέσα από τη διαδικασία Emergency Liquidity Assistance (ELA) είναι μονόδρομος, αλλά, σύμφωνα με πληροφορίες, ακόμη και αυτό αποδεικνύεται αρκετά δύσκολη υπόθεση για ορισμένες τράπεζες. Αυτό γιατί η άντληση ρευστότητας προϋποθέτει την κατάθεση εγγυήσεων με τη μορφή στοιχείων του ενεργητικού τους, δηλαδή δανείων και σύμφωνα με πληροφορίες, τα «καλά» στοιχεία έχουν αρχίζει να εξαντλούνται για κάποιες τράπεζες. Η ένταση της ύφεσης, αλλά και η γενναϊόδωρη πολιτική πιστοδοτήσεων χωρίς ασφαλή πάντα κριτήρια τα προηγούμενα χρόνια, γυρνάει τώρα μπούμερανγκ, διογκώνοντας τις επισφάλειες αλλά και τη δυνατότητα αξιοποίησης εργαλείων όπως ο ELA. Να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τα τελευταία επίσημα στοιχεία για τον Αύγουστο, οι ανάγκες διογκώνονται και κατά τις εκτιμήσεις, έχουν ξεπεράσει τα 10 δισ. ευρώ.

Ερευνα ΣΔΟΕ για την ύπαρξη καρτέλ στον κλάδο τροφίμων

Στο μικροσκόπιο αλυσίδες – Ελεγχος σε όσους έχουν μεγάλες καταθέσεις

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Καρτέλ στον χώρο των τροφίμων διερευνά το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος σε συνεργασία με κλιμάκια του υπουργείου Ανάπτυξης. Τα στελέχη του ΣΔΟΕ, στην προεργασία που έχουν κάνει, έχουν συλλέξει στοιχεία από διάφορες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτες χώρες για τις τιμές πώλησης (χονδρική και λιανική) προϊόντων, το κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων προκειμένου να διαπιστώσουν δύο πράγματα: Πρώτον, εάν υπάρχει αίσχροκέρδεια στη χώρα και δεύτερον, εάν οι τιμές πώλησης των προϊόντων συνιστούν καρτέλ. Το ΣΔΟΕ έχει παραστατικά αγοραπωλησιών συγκεκριμένων επώνυμων προϊόντων (από επιχειρήσεις στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση) και διερευνά ταυτόχρονα τον τρόπο εισαγωγής τους στην Ελλάδα. Δηλαδή, εξετάζει εάν υπάρχουν ενδείξεις τριγωνικών συναλλαγών με αποτέλεσμα τα προϊόντα αυτά να φαίνεται ότι εισάγονται σε ιδιαίτερα υψηλές τιμές. Τις επόμενες μέρες αναμένονται και οι πρώτες επισκέψεις σε μεγάλες αλυσίδες τροφίμων, καθώς σε εισαγωγικές επιχειρήσεις. Οι έλεγχοι θα είναι διευρυνμένοι και σε κάθε περίπτωση θα

ελέγχεται εάν έχουν αποδοθεί οι παρακρατούμενοι φόροι όπως για παράδειγμα ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας καθώς και ο Φόρος Μισθωτών Υπηρεσιών (ΦΜΥ). Στέλεχος του υπουργείου Οικονομικών τονίζει ότι στην περίπτωση μη απόδοσης του ΦΠΑ θα λαμβάνονται τα πρόσφατα μέτρα που προβλέπουν τη σύλληψη των υπευθύνων, ενώ στην περίπτωση της μη απόδοσης ΦΜΥ θα γίνεται έλεγχος για να διαπιστωθεί για το αν έχουν αποδοθεί οι ασφαλιστικές εισφορές στο ΙΚΑ. Το ίδιο στέλεχος αναφέρει ότι οι έλεγχοι ως προς την ορθή απόδοση του ΦΠΑ θα συνεχιστούν και ήδη υπάρχει μεγάλη λίστα επιχειρήσεων που οφείλουν σημαντικά ποσά στο ελληνικό Δημόσιο. Μέχρι στιγμής έχουν συλληφθεί πέντε υπεύθυνοι επιχειρήσεων (από το ΣΔΟΕ και την οικονομική αστυνομία), ενώ υπήρξαν και περιπτώσεις που αποδόθηκε αμέσως ο οφειλόμενος ΦΠΑ, με αποτέλεσμα οι υπόχρεοι να γλιτώσουν την αυτόφωρη διαδικασία.

Καταθέσεις

Το ΣΔΟΕ έχει ξεκινήσει ελέγχους και στους έχοντες υψηλές καταθέσεις. Από το άνοιγμα των λογαριασμών έχουν εντοπιστεί περίπου 1.000 φορολογούμενοι με καταθέσεις εκατοντάδων χιλιάδων

Το ΣΔΟΕ έχει ξεκινήσει ελέγχους σε όσους έχουν υψηλές καταθέσεις. Από το άνοιγμα των λογαριασμών έχουν εντοπιστεί περίπου 1.000 φορολογούμενοι με καταθέσεις εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ, που δεν μπορούν να δικαιολογηθούν.

Το ΣΔΟΕ έχει παραστατικά αγοραπωλησιών συγκεκριμένων επώνυμων προϊόντων και διερευνά τον τρόπο εισαγωγής τους.

ευρώ, ποσά που δεν μπορούν να δικαιολογηθούν από τους δικαιούχους των λογαριασμών. Αρκετοί από τους 1.000 φορολογούμενους εκλήθησαν από τις ελεγκτικές αρχές του υπουργείου Οικονομικών να πληρώσουν τους σχετικούς φόρους. Οσοι δεν μπορούν να δικαιολογήσουν την προέλευση των χρημάτων φορολο-

γούνται με την κλίμακα φορολογίας εισοδήματος (με συντελεστές από 10% έως 45%) και επειδή τα ποσά είναι ιδιαίτερα μεγάλα επί της ουσίας φορολογούνται με συντελεστή 45%. Η νομοθεσία προβλέπει ότι κάθε κατάθεση, κινητή ή ακίνητη περιουσία της οποίας η πηγή προέλευσης δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από τον φορολογούμενο, θα φορολογείται με την κλίμακα φορολογίας εισοδήματος. Μάλιστα το βάρος της απόδειξης της περιουσίας το φέρουν οι φορολογούμενοι και όχι οι φορολογικές αρχές. Συγκεκριμένα «όταν το εισόδημα συνίσταται σε προσαύξηση περιουσίας που προέρχεται από άγνωστη ή μη διαρκή ή μη σταθερή πηγή ή αιτία, ο φορολογούμενος φέρει το

βάρος αποδείξεως είτε της πραγματικής πηγής ή αιτίας προέλευσής του, είτε ότι φορολογείται από άλλες διατάξεις είτε ότι απαλλάσσεται από τον φόρο με ειδικά διάταξη, προκειμένου αυτό να μη φορολογηθεί ως εισόδημα από υπηλη ή ακίνητη περιουσία της οποίας η πηγή προέλευσης δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από τον φορολογούμενο, θα φορολογείται με την κλίμακα φορολογίας εισοδήματος. Μάλιστα το βάρος της απόδειξης της περιουσίας το φέρουν οι φορολογούμενοι και όχι οι φορολογικές αρχές. Συγκεκριμένα «όταν το εισόδημα συνίσταται σε προσαύξηση περιουσίας που προέρχεται από άγνωστη ή μη διαρκή ή μη σταθερή πηγή ή αιτία, ο φορολογούμενος φέρει το

Δικαστικό αίτημα για 14.700 οφειλέτες του Δημοσίου

Οι λίστες με τους φοροφυγάδες

Με ληξιπρόθεσμα χρέη άνω των 150.000 ευρώ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τα ποσά που οφείλονται από φόρους και μη καταβολή ΦΠΑ και που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμα αγγίζουν τα 37 δισ. ευρώ.

συγκροτούν την ομάδα διώξεων οικονομικού εγκλήματος αναμένεται σύντομα να ξεκαθαρίσουν τις λίστες και να κινήσουν είτε διαδικασίες αυτοφώρου με βάση τον νέο νόμο που ψηφίστηκε πρόσφατα για τη φοροδιαφυγή, είτε να επισπευσθούν οι διαδικασίες αν οι υποθέσεις της φοροδιαφυγής βρίσκονται ήδη σε δικαστική εκκρεμότητα. Την άμεση εκκαθάριση των υποθέσεων φοροδιαφυγής και οφειλών προς το Δημόσιο έχει άλλωστε παραγγείλει προς όλους τους εισαγγελέες της χώρας ο αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου, κ. Νικ. Παντελής, ο οποίος έχει ζητήσει ενημέρωση από τις δικαστικές αρχές, σε όλη την επικράτεια, κάθε τρίμηνο για την πορεία των υποθέσεων φοροδιαφυγής. Στο πλαίσιο αυτών των εισαγγελικών εντολών, για σκλήρυνση της δικαστικής στάσης προς τους φοροφυγάδες, εντάσσεται και η σύλληψη γνωστών επιχειρηματιών στη Θεσσαλονίκη, πριν από

λίγες ημέρες, που τελικά παραπέμφθηκε με τη διαδικασία του αυτοφώρου για χρέη προς το Δημόσιο. Οι λίστες, πάντως, των μεγαλοοφειλετών που αποστέλλονται στις εισαγγελικές αρχές, περιλαμβάνουν χρέη από φόρους κυρίως και από μη καταβολή του ΦΠΑ, τα οποία έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμα και απαιτητά. Το ποσό των χρεών, λιγνύδων, αν αναλογιστεί κανείς τη δημοσιονομική συγκυρία και τις ανάγκες των δημοσίων ταμείων, αλλά και την ασφυκτική πίεση που υφίστανται χιλιάδες συνεπείς φορολογούμενοι, ανέρχεται, σύμφωνα με την ενημέρωση του υπουργείου Οικονομικών, σε 37 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών, από τους 14.700 μεγαλοοφειλέτες του Δημοσίου, για ποσά πάνω από 150.000 ευρώ, οι μισοί περίπου, 6.500, είναι φυσικά πρόσωπα, κυρίως ελεύθεροι επαγγελματίες και ιδιοκτήτες μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, ενώ περί τους 8.200 που φιγουράρουν στις λίστες είναι νομικά πρόσωπα, εταιρείες με ποικίλες νομικές μορφές και δραστηριότητες. Πάντως, η κίνηση ποινικών διώξεων κατά των φοροφυγάδων και η εφαρμογή του νέου νόμου στο αυτόφωρο θα δρομολογηθούν άμεσα από τον οικονομικό εισαγγελέα.

ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΝΔΡΟΥ

Τρία «όπλα» στον πόλεμο με το λαθρο-κύκλωμα των καυσίμων

Την πρόθεσή τους να αναλάβουν άμεσα μια νέα προσπάθεια πάταξης του λαθρεμπορίου στον χώρο των καυσίμων δηλώνουν από το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης. Και στο πλαίσιο αυτό επανεξετάζουν τα γνωστά τρία μέτρα, που βρίσκονται ήδη στο συρτάρι, έτοιμα προς εφαρμογή. Συγκεκριμένα, το πρώτο αφορά στη φορολόγηση του πετρελαίου στην πηγή, δηλαδή στα διυλιστήρια. Το δεύτερο έχει να κάνει με την εξίσωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης και το τρίτο στην ηλεκτρονική παρακολούθηση της διακίνησης. Σήμερα, κανένα από αυτά δεν ισχύει, δημιουργώντας μια ανεξέλεγκτη εικόνα στον κλάδο, που αποφέρει κέρδη για τους επιτιθέμενους, τα οποία, σύμφωνα με εκτιμήσεις, μπορεί ν' ανέρχονται ετησίως σε ορισμένα δισ. ευρώ. Ισοποση ή και μεγαλύτερη είναι η απώλεια από τα δημόσια

ταμεία ως έσοδα από φόρους. Η κυβέρνηση έχει υποσχεθεί, στο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα που ενέκρινε το περασμένο καλοκαίρι, να υλοποιήσει μόνο το δεύτερο μέτρο σε περίπου έναν χρόνο από σήμερα. Αν συμβεί αυτό, προφανώς θα υπάρξει μια άμβλυση της χρήσης του πετρελαίου θέρμανσης, που είναι πιο φθηνό, ως πετρελαίου κίνησης, που είναι πιο ακριβό. Η χρήση του πετρελαίου θέρμανσης ως πετρέλαιο κίνησης γίνεται ορατή κυρίως στα ταξί της πρωτεύουσας, καθώς, όπως έχει καταγγελθεί, ένας αριθμός τους εκλύει τεράστιες ποσότητες ρύπων. Σε ό, τι αφορά το πρώτο μέτρο, παρά το γεγονός ότι είναι ευρέως γνωστό το σύστημα της λαθρεμπορίας, καμία κυβέρνηση δεν κατόφερε να επιβάλει τη φορολόγηση στην πηγή. Ένα τέτοιο μέτρο θα καταργούσε τα πολλαπλά σημεία ελέγχου (αποθήκες, φορτηγά κ.λπ.) και τις μεγάλες αγο-

Το σύστημα ηλεκτρονικής παρακολούθησης εφαρμόζεται σε πολλές χώρες του εξωτερικού.

καυσίμων, τόσο αυτών που είναι προς εξαγωγή όσο και των διακινούμενων ποσοτήτων στο εσωτερικό. Ένα τέτοιο σύστημα ηλεκτρονικής παρακολούθησης δεν αποτελεί πλέον υψηλή τεχνολογία, αφού εφαρμόζεται σε πολλές χώρες του εξωτερικού. Αυτό που απαιτείται, αναγράφουν στελέχη του υπουργείου Οικονομικών, είναι σύστημα γεωγραφικού προσδιορισμού θέσης –το γνωστό GPS– που θα εγκατασταθεί σε φορτηγά αυτοκίνητα και φορτηγά πλοία (ολέπια) που διακινούν καύσιμα. Έτσι, οποιαδήποτε παράκλιση της πορείας τους θα καταγράφεται ηλεκτρονικά, κάτι που δεν συμβαίνει σήμερα. Τα παράδειγμα, πολλά φορτηγά αυτοκίνητα που περιέχουν καύσιμα προς εξαγωγή (π. χ. στα Σκόπια), πολλές φορές δεν βγαίνουν καν από τη χώρα. Μέσω του συστήματος GPS παρακολουθείται, εκτός από τη γεωγραφική θέση, και οποιαδήποτε μεταβολή του φορ-

καυσίμων, τόσο αυτών που είναι προς εξαγωγή όσο και των διακινούμενων ποσοτήτων στο εσωτερικό. Ένα τέτοιο σύστημα ηλεκτρονικής παρακολούθησης δεν αποτελεί πλέον υψηλή τεχνολογία, αφού εφαρμόζεται σε πολλές χώρες του εξωτερικού. Αυτό που απαιτείται, αναγράφουν στελέχη του υπουργείου Οικονομικών, είναι σύστημα γεωγραφικού προσδιορισμού θέσης –το γνωστό GPS– που θα εγκατασταθεί σε φορτηγά αυτοκίνητα και φορτηγά πλοία (ολέπια) που διακινούν καύσιμα. Έτσι, οποιαδήποτε παράκλιση της πορείας τους θα καταγράφεται ηλεκτρονικά, κάτι που δεν συμβαίνει σήμερα. Τα παράδειγμα, πολλά φορτηγά αυτοκίνητα που περιέχουν καύσιμα προς εξαγωγή (π. χ. στα Σκόπια), πολλές φορές δεν βγαίνουν καν από τη χώρα. Μέσω του συστήματος GPS παρακολουθείται, εκτός από τη γεωγραφική θέση, και οποιαδήποτε μεταβολή του φορ-

τίου με ακρίβεια εκατοστού και δευτερολέπτου. Το δεύτερο που απαιτείται είναι η τοποθέτηση ενός συστήματος εισορών - εκροών καυσίμων στα πρατήρια της χώρας. Και για τα δύο συστήματα αυτά υπάρχουν αντιδράσεις. **Οι βενζινοπώλες** Για παράδειγμα, πολλοί βενζινοπώλες αντιδρούν στην τοποθέτηση του συστήματος, καθώς θεωρούν υπέρογκη τη δαπάνη. Ερευνα του υπουργείου Οικονομικών, που έγινε αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων από τη την κυβέρνηση, έδειξε ότι το σύστημα αυτό κοστίζει 8.000 ευρώ ανά πρατήριο. Οι πρατηριούχοι ζήτησαν κίνητρα για την τοποθέτησή τους. Ωστόσο, ήδη, μια σειρά πρατηρίων διαθέτουν συστήματα εισορών καθώς τους το επιβάλλει η εταιρεία εμπορίας με την οποία συνεργάζονται. ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗΣ

Ακτινογραφία της εργασιακής εφεδρείας στο Δημόσιο

Η αλλαγές θα φέρει στις υπηρεσίες – Ποιοι επηρεάζονται άμεσα

Της **ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΚΑΛΑΙΡΗ**

Αλλάζει άρδην ο χάρτης των δημοσίων υπηρεσιών, αλλά και η «ανθρωπογεωγραφία» του Δημοσίου μετά την αποχώρηση έως το τέλος του έτους 30.000 υπαλλήλων, οι οποίοι είτε οδηγούνται σε υποχρεωτική συνταξιοδότηση είτε θα ενταχθούν στις λίστες εργασιακής εφεδρείας. Το δεύτερο κύμα εφεδρείας θα ολοκληρωθεί μετά τη μείωση κατά τουλάχιστον 30% των οργανικών μονάδων του Δημοσίου (γραφεία, τμήματα, διευθύνσεις, γενικές διευθύνσεις κ.λπ.), η οποία πρόφικτα θα φέρει κατάργηση κενών οργανικών θέσεων (150.000), μετακίνηση 50.000 υπαλλήλων και «έξοδο» από το Δημόσιο όσων υπαλλήλων «περισσεύουν». Ουδενία αναφορά γίνεται στην εγκύκλιο του υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης για την τύχη του προσωπικού, γεγονός που αφήνει ανοικτό και το ενδεχόμενο απολύσεων. Μέχρι τις 27 Νοεμβρίου, θα συσταθεί σε κάθε υπουργείο Επιτροπή Αναδιοργάνωσης Δημοσίων Υπηρεσιών, που θα εισηγηθεί για τις υπηρεσιακές μονάδες που θα καταργηθούν ή θα συγχωνευθούν.

Σε δεύτερη φάση, και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2011 επίσης, θα προσδιοριστούν οι φορείς του στενού και ευρύτερου δημοσίου τομέα των οποίων οι οργανικές μονάδες και το προσωπικό θα αξιολογηθούν, με τη συνδρομή εξωτερικών συμβούλων. Ένα μικρό σδηγό, με στόχο την αποσαφήνιση όλων των θελών σημείων στο καθεστώς της εργασιακής εφεδρείας, παραθέτει η «Κ» με τη μορφή των ερωτήσεων - απαντήσεων: 1. Πόσοι υπάλληλοι θα εντα-

χθούν τελικά στην εφεδρεία; – Το μέτρο θα εφαρμοστεί άμεσα και μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου θα έχουν απομακρυνθεί με ηλικιακά κριτήρια περίπου 30.000 υπάλληλοι. Η πρώτη φουρνιά περιλαμβάνει όσους μέχρι το τέλος του 2013 θα έχουν συμπληρώσει 35 χρόνια υπηρεσίας και θα είναι 55 χρόνων, δηλαδή όσοι σήμερα είναι τουλάχιστον 53 ετών και έχουν 33 χρόνια υπηρεσίας. Η διαδικασία θα έχει ολοκληρωθεί στις 27 Νοεμβρίου. 2. Εντάσσονται στην εφεδρεία και όσοι είναι μεγαλύτεροι των 53 ετών ή έχουν περισσότερα χρόνια; – Ναι, στη λίστα της εφεδρείας θα μουν και όσοι είναι σήμερα 54 χρόνων και έχουν 34 χρόνια υπηρεσίας, άρα συμπληρώνουν το ηλικιακό όριο της εφεδρείας το 2012. Το καθεστώς της εφεδρείας περιλαμβάνει εκείνους που τους επόμενους 12 έως 24 μήνες αποκτήν δικαιώματα εξόδου από την υπηρεσία με πλήρη σύνταξη. 3. Πώς υπολογίζεται ο «μισθός» της εφεδρείας; – Με βάση τον τελευταίο μισθό του υπαλλήλου πριν ενταχθεί στην εφεδρεία καταβάλλεται το 60%. Δεν ισχύουν οι συνολικές αποδοχές του εργαζομένου, που συμπεριλαμβάνουν και άλλες πρόσθετες αμοιβές ή επιδόματα. 4. Τα χρόνια της εφεδρείας υπολογίζονται ως συντάξιμα; – Ναι, ο χρόνος της εφεδρείας θα προσμετρηθεί στην υπόλοιπη συντάξιμη υπηρεσία, αλλά επειδή οι αποδοχές θα υπολείπονται αρκετά του μισθού που θα λάμβαννε ο υπάλληλος αν έμενε στην εργασία του, θα επηρεάσει προς τα κάτω τη σύνταξη.

Το μέτρο της εργασιακής εφεδρείας θα εφαρμοστεί άμεσα και μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου θα έχουν απομακρυνθεί με ηλικιακά κριτήρια περίπου 30.000 υπάλληλοι.

Υπό κατάργηση φορείς

10. Τι θα γίνει με τους εργαζομένους στους υπό κατάργηση φορείς; – Στις διοικήσεις 34 φορέων που συγχωνεύονται ή καταργούνται δίδεται ένα χρονικό περιθώριο έως το τέλος Νοεμβρίου να εκδώσουν πράξεις μεταφοράς του προσωπικού τους. Διαφορετικά, το προσωπικό με συμβάσεις αορίστου χρόνου εντάσσεται σε εργασιακή εφεδρεία από 1ης Ιανουαρίου του 2012 (ΔΕΠΑΝΟΜ, ΟΣΚ, ΕΡΤ, Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης, Θέμις Κατασκευαστική, ΚΕΔ, Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας, ΟΔΑΥ κ.ά.). Οι εξελίξεις παρουσιάζουν και τους εργαζομένους των φορέων που δέχονται προσωπικό. Έτσι, οι φορείς υποδοχής εργαζομένων από τους υπό κατάργηση ή συγχώνευση φορείς θα πρέπει να θέσουν ισόριθμους υπαλλήλους χαμηλών προσόντων (ΥΕ και ΔΕ) σε εφεδρεία, χαρακτηριζοντάς τους πλεονάζοντες.

5. Από την εφεδρεία εξαιρούνται οι γενικοί διευθυντές στη Δημόσια Διοίκηση; – Ναι και πρόκειται περίπου για 1.000 στελέχη, που θεωρούνται απαραίτητα για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών. Δεν εξαιρούνται, όμως, οι διευθυντές, που υπολογίζονται σε περίπου 5.000 στελέχη. Όσες θέσεις προϊσταμένων - διευθυντών κενωθούν με την εφαρμογή της προσυνταξιοδοτικής διαθεσιμότητας θα πληρώνονται με απόφαση του οικείου υπουργού, ενώ για να εξαιρεθεί από την εφεδρεία ένας αναπληρωτής γενικός διευθυντής θα πρέπει να έχει οριστεί με πράξη του αρμόδιου οργάνου. 6. Οι εκπαιδευτικοί εξαιρούνται από την εφεδρεία; – Μόνο για την τρέχουσα σχολική χρονιά έχουν εξαιρεθεί όλοι οι εκπαιδευτικοί σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Ο κλάδος δεν εξαιρείται, αλλά και δεν έχει διευκρινιστεί ακόμη τι θα γίνει από τον ερχόμενο Σεπτέμβρη και μετά. 7. Τι γίνεται με τις ασφαλιστικές εισφορές; – Οι εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένου για κύρια και επιμερίσια σύνταξη καταβάλλονται κανονικά από τον φορέα από τον οποίο προέρχεται ο υπάλληλος. Αν ο φορέας αυτός καταργηθεί, τότε αυτές οι εισφορές καταβάλλονται από τον ΟΑΕΔ. Οι υπάλληλοι σε ε-

φεδρεία έχουν κανονικά υγειονομική περίθαλψη. 8. Θα αποζημιωθούν όσοι μπαίνουν σε καθεστώς εφεδρείας; – Επί της ουσίας όχι. Η εργασιακή εφεδρεία λογίζεται ως προαναγγελία απόλυσης. Αυτό έχει ως συνέπεια κατ' αρχάς ο εργαζόμενος να δικαιούται αποζημίωση, αλλά μειωμένη κατά 50%. Με βάση, όμως, τη σχετική εγκύκλιο, η αποζημίωση συμπληφίζεται με τις αποδοχές που θα λαμβάνουν (60% του βασικού μισθού για 12 ή 24 μήνες). 9. Σε ποιους φορείς θα έχει άμεση εφαρμογή η εφεδρεία; – Θα εφαρμοστεί σε όλο τον δημόσιο τομέα, τα ΝΠΔΔ και τους ΟΤΑ, αφορά και μόνιμους και όσους έχουν σύμβαση αορίστου χρόνου, μόνο που σε αυτούς δεν υπάρχει όριο ηλικίας, αλλά προϋπόθεση είναι η συμπλήρωση της 35ετίας. Άμεσα, μέσα σ' ένα μήνα, εντάσσονται σε δωδεκάμηνη εφεδρεία οι εργαζόμενοι 8 καταργούμενων φορέων (Συμβούλιο Εθνικής Ενεργειακής Στρατηγικής, Εθνικός Οργανισμός Ερευνας και Τεχνολογίας, Εκπαιδευτικό Κέντρο Επιμόρφωσης Δασικών Υπαλλήλων, Σταθμός Ελέγχου Κάπρων, Εθνικό Κέντρο Θεάτρου και Χορού, Εθελοντικός Οργανισμός «Έργο Πολιτών», Εθνικό Στάδιο Ν. Ιωνίας και Κέντρο Εκπαίδευσης στην Ιππασία).

Οι τραπεζικές μετοχές βουλιάζουν στα επίπεδα του 1985

Του **ΑΝΕΣΤΗ ΝΤΟΚΑ**

Τα **οναπάντα** ερωτήματα σχετικά με την τύχη των τραπεζών συνεχίζουν να αποτυπώνονται στην πτωτική πορεία τους στο Χρηματιστήριο Αθηνών, που κορυφώθηκε την 1η Νοεμβρίου, με την κατάρρευση της αγοράς. Μόνο στη συνεδρίαση της Τρίτης, χάθηκαν περισσότερα από 2 δισ. ευρώ, με τις τραπεζικές μετοχές να βουλιάζουν στα επίπεδα του 1985 και τη συνολική χρηματιστηριακή αξία της αγοράς να αντιστοιχεί πλέον στο 12,08% του φετινού ΑΕΠ της χώρας μας.

Είναι αξιοσημείωτο ότι διηύφιο ποσοστό πτώσης την 1η Νοεμβρίου είχε η Αγροτική Τράπεζα (-18,37%), το Ταχυδρομικό Ταχυμτήριο (-16,11%), η Εθνική Τράπεζα (-14,53%), η Eurobank (-11,76%), η Alpha Bank (-11,11%) και η MIG (-10,05%).

Η ανακοίνωση δημοψήφισματος από τον πρωθυπουργό προκάλεσε τεκτονικές δονήσεις σε όλες τις αγορές χρήματος, από το ευρώ και το δολάριο μέχρι τον χρυσό και τα ομόλογα, όπως αποτυπώνεται και στον σχετικό πίνακα που δημοσιεύεται. Η ημερήσια πτώση (-6,92%) του Γενικού Δείκτη ήταν η μεγαλύτερη για το 2011 και η 1η μεγαλύτερη ημερήσια πτώση στην ιστορία του Χ.Α.

Όπως υποστηρίζει η Merit χρηματιστηριακή, «τα αποτελέσματα των tests δεν δόθηκαν στη δημοσιότητα για τις ελληνικές τράπεζες, αλλά οι εκτιμήσεις συγκλίνουν στην ανάγκη κεφαλαιακής ενίσχυσης ύψους 15 δισ. ευρώ, μόνο από το haircut κατά 50%. Οι δύο ελληνοκυπριακές τράπεζες, αντίθετα, ανακοίνωσαν πιθανές απώλειες 3,5 δισ. ευρώ συνολικά και τις κινήσεις για την κάλυψή τους».

Ενώ υπάρχουν αυτά τα αναπάντητα, έως τώρα, ερωτήματα, η αναταραχή στο πολιτικό σκηνικό της Ελλάδας και οι αμφιβολίες για την έκβαση του δημοψηφίσματος, αν γίνει τελικά, δημιουργούν έντονη ανησυχία στην ελληνική αγορά, σε μια περίοδο που προμηνύονταν ήρεμη για το ελληνικό χρηματιστήριο μετά τη διαφαινόμενη εξασφάλιση της βιωσιμότητας των ελληνικού χρέους. Η κινδυνολογία ακόμη και για έξοδο της Ελλάδας από την Ευρωζώνη σε

Η πορεία των τραπεζικών μετοχών

από τις 31/12/2010 μέχρι και την 1/11/11
Τιμή μετοχής σε ευρώ

Χρηματιστηριακές αξίες

από τις 18/2/2011 (υψηλό έτους) μέχρι και την 1/11/2011
Σε δισ. ευρώ

ΠΗΓΗ: GUARDIAN TRUST AXEPEY

Η συνολική εικόνα των τραπεζικών μετοχών από το ξεκίνημα του έτους είναι απογοητευτική.

περίπτωση αρνητικής έκβασης του δημοψηφίσματος δημιουργεί συνθήκες συνεχούς του πτωτικού ρυθμού, παρά την προσπάθεια βραχυχρόνιας αντίδρασης των ελληνικών δεικτών στο δεύτερο μισό του Οκτωβρίου, που έκλεισε τελικά με κέρδη, μετά από 8 συνεχόμενους μήνες με αρνητικό πρόσημο.

Η απομάκρυνση πολλών μη τραπεζικών μετοχών από τα χαμηλά τους μπορεί να αποτελέσει παράγοντα σταθεροποίησης του Γενικού Δείκτη έστω και λίγο πάνω από τις 700 μονάδες, ενώ η μεταβλητότητα αναμένεται να πα-

	31/12/10	01/11/11	Μεταβολή %
ALPHA BANK	3,8	0,88	-76,84
ATE BANK	3,03	0,2	-93,4
ΕΘΝΙΚΗ	6,05	1,47	-75,7
EUROBANK	3,75	0,6	-84
ΚΥΠΡΟΥ	2,58	0,92	-64,34
MARFIN PO	1,15	0,23	-80
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1,93	0,2	-89,63
T.T.	2,93	0,3	-89,76

	18/02/11	01/11/11
ALPHA BANK	2,559	0,470
ATE BANK	0,856	0,253
ΕΘΝΙΚΗ	7,237	1,405
EUROBANK	2,833	0,331
ΚΥΠΡΟΥ	3,194	0,829
MARFIN PO	1,757	0,367
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	2,138	0,227
T.T.	1,171	0,085

ραμείνει στις τράπεζες. Μια πιθανή νέα καθυστέρηση στην εκταμίευση της 6ης δόσης είναι ένας επιπρόσθετος παράγοντας αποσταθεροποίησης για το Χ.Α., ενώ αρκετά ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι η Εθνική Δείκτης σημείωσε άνοδο κατά 1,27%, ενώ ο τραπεζικός κλάδος εμφάνισε απώλειες κατά 32%. Μερικές από τις μετοχές που πρωταγωνίστησαν αυτό τον μήνα ήταν η MIG (+65,8%), ο Τιτάνας (+39,2%), τα Folli-Follie (+34,4%), ο ΟΤΕ (+25%), η ΜΕΤΚΑ (+21,8%). Αντίθετα, διογκώθηκε η πτώση σε ορισμένες τράπεζες, όπως η Πειραιώς (-55,32%), το Τ.Τ. (-53,2%), η Εθνική Τράπεζα (-37,4%), η Αγρο-

τική Τράπεζα (-31,9%), η Marfin Popular Bank (-30,6%).

Η συνολική εικόνα των τραπεζικών μετοχών από το ξεκίνημα του έτους είναι απογοητευτική. Πολύ περισσότερο μάλιστα από τις 18 Φεβρουαρίου, όταν είχε επιτευχθεί και το υψηλό έτους (1715,13 μονάδες) εξαιτίας της φιλικής πρότασης συγχώνευσης που είχε καταθέσει η Εθνική Τράπεζα στην Alpha Bank. Το κλίμα μεταξύ των τραπεζών και των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα δυσάρεστο. Ακόμη και οι καλές επιτελέσεις που θα μπορούσαν να τύχουν χρηματοδοτήσεων έχουν αποκλειστεί από τον τραπεζικό δανεισμό.

Το νεότερο είναι ότι οι εξαγωγικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν πρόβλημα και με τις ξένες τράπεζες, αφού δεν θέλουν να εμπλακούν σε μία χώρα που χαρακτηρίζεται μη κυβερνήσιμη και προκαλεί хаοτικές καταστάσεις στις διεθνείς αγορές χρή-

ματος. Τα στοιχεία του ελλειμματος του κρατικού προϋπολογισμού στο εννέαμηνο, που ανήλθε στα 19,16 δισ. ευρώ και σημειώνει μια απόκλιση κατά 2,9 δισ. ευρώ από τον στόχο, δυσκολεύει την επίτευξη ακόμα και του αναθεωρημένου στόχου για το έλλειμμα του 2011.

Επίσης, οι λιανικές πωλήσεις μειώθηκαν στη χώρα τον Αύγουστο μόνο κατά 1,4%, κάτι που μάλλον είναι συγκυριακό φαινόμενο και οφείλεται στην άνοδο του τουρισμού φέτος και δεν αντικατοπτρίζει τη μεγάλη κρίση στο λιανεμπόριο στην Ελλάδα. Τα αποτελέσματα εννεαμήνου των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των τραπεζών θα αποκαλύψουν το μέγεθος της ύφεσης που έχει διαβρώσει την επιχειρηματική σκηνή της χώρας σε τέτοιο βαθμό πλέον που οι μέτοχοι μεγάλων ελληνικών εταιρειών πιέζουν με έντονο τρόπο τις διοικήσεις να μετεγκατασταθούν εκτός Ελλάδας.

Στα αζήτητα τα στεγαστικά, στροφή στα φορο... δάνεια

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Τα **χαμηλότερα** επίπεδα της δεκαετίας άγγιξε το 2011 η ζήτηση για δάνεια, με τα μεγέθη να πέμπουν στην περίοδο πριν από την είσοδο της χώρας στο ευρώ. Η υποχώρηση κάθε διάθεσης για νέο δανεισμό συμπαρασύρει στα αζήτητα κάθε κατηγορία δανείου και όχι μόνο αυτών που συνδέονταν με την κατανάλωση.

Μαζί με τα ανοικτά δάνεια, τα διακοποδάνεια ή ορτοδάνεια, που έχουν μπει οριστικά στις τραπεζικές «αποθήκες», είδος προς εξαφάνιση είναι πλέον και τα στεγαστικά δάνεια, καθώς κανένα νοικοκυριό υπό το βάρος της αβεβαιότητας δεν αποφασίζει να προχωρήσει στην αγορά ακινήτου και να δεσμεύσει τη ζωή του για τα επόμενα έικοσι ή τριάντα χρόνια.

Τα καταναλωτικά δάνεια που κορηγούν πλέον οι τράπεζες, προορίζονται για την πληρωμή των έκτακτων φόρων ή των πρόσθετων τελών, ενώ για τον ίδιο σκοπό επιστρατεύονται και οι πιστωτικές κάρτες, που αναδεικνύεται σε μέσο διευκόλυνσης για την πληρωμή της υποχρέωσης προς την εφορία σε δόσεις. Στόχος είναι η διευκόλυνση των φορολογουμένων ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις αυξημένες υποχρεώσεις και, εκτός από την πληρωμή των φόρων μέσω πιστωτικών καρτών, ορισμένες τράπεζες έχουν προχωρήσει και στη διάθεση ειδικών καταναλωτικών δανείων για την κάλυψη μεγαλύτερων φορολογικών υποχρεώσεων, όπως η πληρωμή του τέλους για τους ημιυπαίθριους χώρους ή τα αυθαίρετα κτίσματα.

Τα επίσημα στοιχεία της Τραπεζής της Ελλάδας προηγούνται τη ζήτηση για στεγαστικά δάνεια στα επίπεδα του 2000 και οι μηνιαίες εκταμιεύσεις μόλις που ξεπερνούν τα 300 εκατ. ευρώ τον μήνα από το 1,5 δισ. ευρώ που ήταν το ύψος των χορηγήσεων την περίοδο της άνθησης των τραπεζικών δανείων. Τα μεγέθη για τις χορηγήσεις νέων στεγαστικών δανείων συγκρίνονται με αυτά των καταναλωτικών δανείων που διαμορφώνονται επίσης στα 300 εκατ. ευρώ μηνιαίως, μετά την περίοδο της καταναλωτικής μανίας, όταν οι αντίστοιχοι μέσοι όροι κινούνταν μεταξύ 700 - 900 εκατ. ευρώ τον μήνα. Άνθηση αρχίζει να γνωρίζει τον τελευταίο χρόνο και η υπερανάληψη από τους λογαριασμούς μισθοδοσίας, ένα εργαλείο που ήταν ξεχασμένο, καθώς όλοι κατέφευγαν στην ανάληψη μετρητών από την πιστωτική κάρτα ή το ανοικτό δάνειο.

Σημαντικό μέρος αυτών των δανείων χορηγείται πλέον μόνο με εξασφαλίσεις, όπως η υποθήκη ενός ακινήτου. Είναι χαρακτηριστικό ότι με βάση τα επίσημα στοιχεία της ΤτΕ πάνω από το ένα τρίτο των καταναλωτικών δανείων ανήκει σε αυτή την κατηγορία, ενώ για ορισμένες τράπεζες τα ποσοστά είναι πολύ υψηλότερα και αντιπροσωπεύουν πάνω από το μισό του χαρτοφυλακίου τους σε καταναλωτικά δάνεια.

Μάχη για διατήρηση των καταθέσεων

Στα **πρόθυρα** νευρικής κρίσης είναι οι τράπεζες, που δοκιμάζονται στην προσπάθειά τους να συγκρατήσουν τη ρευστότητα. Οι καταγιστικές εξελίξεις και η αβεβαιότητα ακόμη και για την επόμενη ώρα τις υποχρεώνουν σε έναν αγώνα δρόμου για τη διατήρηση της ψυχραιμίας από την πλευρά των καταθετών. Στην άνιση μάχη που διεξάγεται για αυτοσυγκράτηση, οι δεσμεύσεις έχουν βραχύ ορίζοντα και το κόστος για την επίδειξη φειδιότητας είναι υψηλό. Η διάρκεια των προθεσμιικών καταθέσεων παρακολουθεί τις ραγδαίες εξελίξεις, που αλλάζουν από μέρα σε μέρα και από στιγμή σε στιγμή, ενώ τα επιτόκια ξεπερνούν το 5% ή το 6% ακόμη και για μικρά ποσά της τάξης των 5.000 ευρώ.

Η εβδομάδα που προηγήθηκε χαρακτηρίστηκε από έντονη αβεβαιότητα και συνοδεύθηκε από φαινόμενα απόσυρσης καταθέσεων από μεγάλα μερίδια καταθετών. Οι κινήσεις αφορούσαν και μικρά ποσά καταθέσεων που έφευγαν από τους προσωπικούς λογαριασμούς και μεταφερόνταν σε τράπεζες του εξωτερικού, αξιοποιώντας τον λογαριασμό που έχει ανοίξει η οικογένεια είτε για τις σπουδές ενός παιδιού είτε ακόμη και μέσω φιλικών προσώπων που διαμένουν σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα.

Το νέο κύμα απόσυρσης των καταθέσεων ήρθε μετά τις μαζικές εκροές που προηγήθηκαν το δίμηνο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου, κατά τη διάρκεια του οποίου οι απώλειες εκτιμώνται στα 10 δισ. ευρώ, προσεγγίζοντας τα υπόλοιπα των καταθέσεων κάτω από τα 180 δισ. ευρώ. Να σημειωθεί ότι τα επίσημα στοιχεία της Τραπεζής της Ελλάδας, που σματούν στο τέλος Αυγούστου, διαμορφώνουν τα υπόλοιπα των καταθέσεων από επιχειρήσεις και νοικοκυριά στα 188,6 δισ. ευρώ. Υπενθυμίζεται ότι από οι απώλειες καταθέσεων από τα τέλη του 2009 ανέρχονται στα 50 δισ. ευρώ, χωρίς σε αυτά να υπολογίζονται κροές του τελευταίου διμήνου, αλλά και αυτές που καταγράφησαν το πρώτο δεκαήμερο μετά τη συμφωνία της 26ης Οκτωβρίου, ανεβάζοντας τις συνολικές απώλειες πάνω από τα 60 δισ. ευρώ.

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών είναι σκληρός και διεξάγεται για τη διατήρηση των καταθέσεων που υπάρχουν στους λογαριασμούς ταμειοθήκης με ορίζοντα τη μία μέρα, ενώ η διάρκεια των προθεσμιικών καταθέσεων έχει συρρικνωθεί στη μία εβδομάδα. Δεν είναι τυχαίο ότι το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων αναμένεται να βγάλει την προσεχή εβδομάδα προθεσμιακή κατάθεση μιας εβδομάδας, ακολουθώντας τον ανταγωνισμό των εμπορικών τραπεζών, που πρωτοστατούν στην προσέλκυση των καταθέσεων με υψηλά επιτόκια της τάξης του 6% για μικρές διάρκειες και ποσά. Το τίμημα της αξιοπιστίας που πληρώνουν οι τράπεζες είναι ακριβό και το υψηλό κόστος για τη συγκράτηση των καταθέσεων δυναμιτίζει κάθε προσπάθεια ψυχραιμίας διαχείρισης της κρίσης.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΖΩΡΤΖΗ